

**Kaviyak wak Abunna
eher Joni
ki
Waraganya torkonom
wak eher Paulo**

Tennette

ONEBOOK

Illustrations on pages 65 and 69 are by Louise Bass. Used with permission.

Illustrations on pages 9 and 36 are by Darwin Dunham. © United Bible Societies, 1989, Nairobi, Kenya. Used with permission.

Illustrations on pages 15, 29, 39, 43, 74, 79, and 92 are by Horace Knowles. ©The British & Foreign Bible Society, 1954. 1967. 1972. Additions and amendments by Louise Bass. ©The British & Foreign Bible Society, 1994. Used with permission.

Illustrations on pages 3,23, 33, 54, 58, 72, and 95 are by Graham Wade. ©United Bible Societies, 1989, Nairobi, Kenya. Used with permission.

All other illustrations are by ©David C. Cook Publishing Co., 1978. Used with permission.

First Edition

The good news written by John
and
Six Letters Written by Paul

Tennet Language of South Sudan

July 2014

©2014 Wycliffe, Inc.

Jon

Kaviyak wak Abunna

Tamutaddeno eher Joni

Zoz ci rugeto

1 ¹Aave da laɗun kanante ci lootu Zoz to, arumze da zoz neci ki Tamutadden, een da Zoz neci Tamutadden. ²Arumze da enne laɗun ki Tamutadden baliye kanante ci lootu. ³Eteenya Zoz kaal dook, illoji gii imma ci eenyci ngati azzene enne to. ⁴Een Zoz neci ruget ci eet ci diiri, okko rugeti neci anyahak ol vooriten ci iyelek nogo gool ci baizo. ⁵Alanyit vooriten neci muhurato, irong buk muhuri uule kidit nonno.

⁶Ittona Tamutadden eet ci een zara Jon. ⁷Akku enne kar kikiya kibbac zoz ci vooriten, kar kucca ol dook kelemet Zoz ci Tamutaddeno zoze cinne. ⁸Irong zin baliye Joni elya een vooriten, akku enne kar kikiya kize ci ibbac vooriten. ⁹Een neci baliye vooriten wa een dede, akku kar kikiya kutukul ol dook loota.

¹⁰Ikiyak zoz neci looc baliye, eenyci looci ngatinne, majje olli lootu irong agga nonno. ¹¹Akkunnak enne looc neci een cinne ke, irong zin ol waginne elemi nonno. ¹²Majje ol dook wak elemtta nonno, ki wak atu zoz cinne, aanyik nogo dook gool ci ovvo eegginne dooli cik Tamutaddeno. ¹³Irong nege bodok arritai biyete, icima goole ci aritane eeti ci diiri, abarik arrita Tamutadden.

¹⁴Ikiya Zoz neci ize eet ci diiri kar zin kabak orgene cinna, anyak eezet ki zoz ci een dede. Kicinnet naga komiz cinne, komiz ci anyak enne do Ngerri Tamutaddeno wa ode tok wa akku ngati Batinne. ¹⁵Uduwa Joni zoz cinne, ize ne, “Een eeti cu eet bali kaduwakkung kazi ne ‘Akku vurte cinanni, ommogja eci nonno ci addikire ngatinani.’ ” ¹⁶Imma deten wa anyak enne appwe ko, kamuda zin naga dook mayuwenet ci

appwe. ¹⁷Anyaha baliye Tamutadden lotinnok goole wa Musesi, kar zin kuwahek ol; okko Yesu Kiristo anyaha deten ki zoz wa een dede. ¹⁸Ngen eeti imma kicin Tamutadden udut, Ngerinne wa zinino ode tok een Tamutadden buk ci aanyet kaggac Tamutadden Batinne.

Oob Joni zoz cinne balala

(Mateyo 3:1-12; Marko 1:1-8; Luka 3:15-17)

¹⁹Icu zoz ci Joni baling ittontek nonno ol cik een Youd nyakangnet ki bodok ol wak wawaco ki boor ci Levi Ceeze ci Tamutaddeno Jerusalema. Ijjinnet zin annek ne, “Eeni inna ngene?” ²⁰Ozoz zin Joni, irong abure, ozoz zoz ci abile top, azi ne, “Irong anna keeni Kiristo wa atahalai.” ²¹Ijjinnet zin bodok nonno, azi ne, “Eeni zin inna ngene? Eeni inna Elija?” Obodeke enne nogo annek ne, “Azze to.”

Ijjinnet zin bodok nege nonno de, izettek ne, “Eeni inna aritoit ci muluk ci Tamutaddeno wa bali uduyai okko atin ittonai ke?” Obodeke Joni nogo annek ne, “Azze to.” ²²Izettek zin nonno ne, “Eeni zin inna ngene? Duwakket, abunna kovvo kobodeka ol wak ittonnet ke. Duwakket zin zoz ci obod ki inneta?” ²³Obodeke Joni nogo zoze ci aritoit wa zoz ci Tamutaddeno een zara Izaya ozoz azi ne, “Keeni anna muluk ci eet wa akku vurrte cinanni, kawe balala kazi ne, ‘Idimantek Manyi goal ci okko top.’”

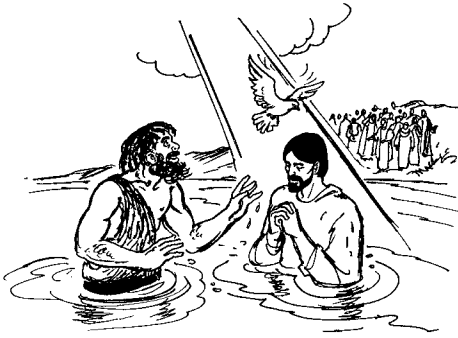
²⁴Ittonai da ol neke olle cik een Varacis, annek Jon ne, ^a ²⁵Ijjinnet zin nonno, “Ming irong inna eeni Kiristo wa atahalai, icima aritoit ci zoz ci Tamutaddeno wa een Elija, icima aritoit ci uduyai okko atin akku ke, aggamek ol batitimo nya?” ²⁶Obodek zin Joni nogo, annek ne, “Kaggamek anna ol batitimo maame, majje zin orgene cunnong, anyak eet imma ci abile ci irong niga aggayyu. ²⁷Akku enne vurrte cinanni, ommogja annita ci irong kojongozi nonno.” ²⁸Ogone kaala neko dook orge ci een zara Beteni liile wa een zara Jordan otone ci jeeni, ngin bali aggameke Joni ol batitimo ke.

Aduwa Joni zoz ci obod ki Yesu

²⁹Majje ngerretin ci reng, edenya Joni Yesu ming akkunnak nonno, kar kize ne, “Cin, Nyon ci Tamutaddeno wa okkoye munyen

a 1:24 Varacis: Eggin Varacis demezzok wak edemez ol lotinnok wak Musesi, atu nege vongiz, ki anjilo ci Tamutaddeno, ki bodok zoz ci azi ne ingazi atin ol daiza. Ikeb Toniak 23:8.

1:23 Izaya 40:3

Aggamek Joni Yesu Batitimo (1:31)

cik lootu! ³⁰Een eeti icu eet bali kaduwakkung kannekkung ne, ‘Anyak eet ci anuwannan, een enne eet ci ommogjan eci ikiye enne oowa.’ ³¹Iróng anna eliya kagga nonno, majje zoze cinne; kikiya kaggamek ol batitimo maame kar ol cik Israilo kaggac nonno.”

³²Uduwa zin Joni zoz cu, azi ne, “Kicina Vongiz ci Tamutaddeno alucak looc tamu-kenga kiwagon loberui, kar zin kittak nonno. ³³Iróng woye da kagga nonno ming iróng aduwaka eeti bali ittonana kikiya kaggamek ol batitimo maame ke. Anneka ne, ‘Eet ci acinni alucak Vongizi ci Tamutaddeno nonno ke, kar kittak nonno, aggamek atin enne ol batitimo Vongize ci Alile.’ ³⁴Kicina nonno, kannekkung ne een enne Ngerrti Tamutaddeno.”

Awa Yesu nuyak wak eeggin ootti

³⁵Imma ngerretin ci reng, abile da Joni ki nuyak waginnek eeggin ram, ³⁶kar zin kicin Yesu ming owo izek zin nuyak ne, “Icinnet Nyon ci Tamutaddeno!” ³⁷Baling iziyyet nuyaha waginnek zoz neci, unuwet Yesu niko. ³⁸Ma baling utuhuwe Yesu icin nogo ming anu nonno, kar enne kijjin nogo, “Orongnyu nya?” Oboddek anne ne, “Demezoit, abai dim inna nga?”

³⁹Oboddek enne nogo anne ne, “Ivita kar icinnet.” Ivita kar zin kicinnet nginti abahe enne, kar zin kavvuto ki nonno wazin neci. Aavtte zee kigingē ii kize yomon. ⁴⁰Imma ol balik een rama aziye Jon ming ozoz ke ciko Andereya wa een gotoni Simone Peturu. ⁴¹Een zoz ci orong Andereya arrak oowa, orong kuruba gotoni wa een Simone, kar kuduwak nonno kizek ne, “Kurubta Missaya wa een Kiristo wa bali atahalai.” ⁴²Kar zin Andereya kanyahak nonno rok Yesu. Icin Yesu nonno kar zin kizek ne, “Innet Simone ngerrti Joni. Anyik zar cigunnek kize Cipas, azi ungesi cik zara neko Peturu.”

Awa Yesu Vilip ki Nataniyal

⁴³Imma iiten ci reng, odola Yesu uk looce ci Galili. Urubak zin Vilip orog neci, iizek nonno ne, “Nuwan.” ⁴⁴Een Vilipi eet ci orog ci een Betsaida, eeggin ciko Andereya ki Peturu cik orog neci buk. ⁴⁵Uruba

Vilipi Nataniyal kar zin kizek ne, “Kumudda eet bali eher Musesi zoz ci obod ki nonno lotinnowe wak Tamutaddeno ke, kar bodok aritowa cik Zoz ci Tamutaddeno keteherit zoz neci, een enne Yesu wa orog ci een Nazeret, ngerrti Yosevo.” ⁴⁶Ijgin zin Nataniyali Vilip izek ne, “Akku woye gii imma ci abunna orge ci een Nazeret?”

Obodek zong Vilipi nonno, annek ne, “Ijja kar cinno eberene.”

⁴⁷Baling icin Yesu Nataniyal ming akkunnak nonno, izek nonno ne, “Cin eet ci een Israiloc, irong anyak volong.” ⁴⁸Ijgin zin Nataniyali nonno izek ne, “Aggayan?” Obodek zin Yesu nonno, annek ne, “Wanai ming ngen Vilipi kutuwin, kicini ming ngen aave muneca vurra.”

⁴⁹Odola zin Nataniyali ize ne, “Demezoit, eeni inna Ngerrti Tamutaddeno, eeni bodok alaan ci Israilo.”

⁵⁰Obodek zin Yesu nonno, annek ne, “Iyoko elemna inna eci kuduwan kazi ne kicinin wanai ming aave muneca vurra. Acinni atin inna kaal cik meekek ommog neko.” ⁵¹Emena Yesu zoz kar kizek nonno bodok ne, “Kaduwakkung zoz ci een dede, acinnu atin tamukeng ming ooye, imma anjilonya wak Tamutaddeno^b ottod neke ovvo uggak inak Ngerrti Eeto.”

Ogon Yesu gii ci avula rucenta orge ci een Kena

2 ¹Baling edeccai iinya cik eeggin ram uruwet ol rucenet orge ci een Kena looce ci een Galili. Aave da eeti Yesu buk nginati. ²Awa da ol Yesu ki nuyak waginne buk rucente neci. ³Ma baling edeccai merte, iizek eeti Yesu nonno ne, “Izzi merte to.” ⁴Annek zong Yesu yatinne ne, “Inna ngaa cu, irong inna anyai zoz imma ki annita, ngen ii cinanni kikiya.”

⁵Izek zin yatinne duccak ne, “Utuguz gii ci aduwakkung enne.”

⁶Imma abanyce cinneng, aavte ijjonnya cik maamu eeggin torkonom, ijjonnya wak gon da ogone olli Youdo keer cinneng tunyento. Okkoye ucca ijjo code coviyannya torkonom icima turgerem buk.

⁷Izek Yesu duccak ne, “Elezzek ijjonnya neko maam.” Elezzek zin duccaha ijjonnya neke maam toc. ⁸Izek zin Yesu nogo ne, “Itilta ugge kar zin oot aanyik eet ci een zoc.” Utuguzzo zin duccaha neke niko, ⁹kar zin eeti ci een zoc katar maam nek wanai utuhuye izetto merte.

b 1:51 Anjilonya cik Tamutaddeno: Abak Anjilonya cik Tamutaddeno tamukenga, een ririton irong een eet ci diiri. Ittona gon Tamutadden Anjilonya ciginnek imma kiviita kanycik ol zoz cinne.

Utuhu Yesu maam kize merte (2:10)

Iróng buk enne agga akku merte neci nga, ize duccak wak atila maam ke do cik agga. Utu zin eet ci een zoc ko rucait abanyca, ¹⁰kar kizek ne, “Anyik ol odohize merte wa abunna arrak, kar zin ming uude oroot, aanyik zin merte ci amaktali. Abarik zin inna itangu merte wa abunna oroot izong kar zin nyahak ol iyoko?”

¹¹Een zin baliye necu gool ci iyela Yesu gii ci avula een oo orge ci een Kena looce ci een Galili. Iyela zin enne komiz wainne kar zin nuyaha waginne kutuwet

nonno.

¹²Ma baling edecai rucenet neci, uluce zin Yesu oot ki ciko yatinne ki gotonoggi ki nuyak waginne orge ci een zara Kaparnaum, kar zin komonit nginati iinya cik kidik.

Avil Yesu Ceez wa Tamutaddeno

(Mateyo 21:12-13; Marko 11:15-17; Luka 19:45-46)

¹³Baling ize ojon iiteni ci Kwoor wa Vardanginto Youdo^c, uk zin Yesu Jerusalema. ¹⁴Uruba zin enne ol reena Ceeze wa Tamutaddeno ming utene olenya ki azza, ki lubenya, kar zin bodok unggak atal orobiya aavtte lecerrite.^d ¹⁵Mazing acin enne kaal cik ogon ki neko, uk idima nyavuta ci atize, kar zin kottok ol neke dook reene ci Ceez wa Tamutaddeno, ki azza, ki olenya buk. Azzan orobiya cik ol neke dook, kar zin kutuhu lecerrit. ¹⁶Kar zin kizek ol wak utene loberuknya ko ne, “Ootte kaal neko ngati! Iróng Ceez ci Baba een Ceez ci atalinne ol kaal.” ¹⁷Aadda zin nuyaha cik Yesu zoz ci eherye warage ci Tamutaddeno azi ne, “Alanyit rezinet ci kireze Ceez cunne zinina kiwagon gwaa.”

c 2:13 Een Kwoor wa Vardanginto: Lugez 12:1-20 Adak olli Youdo kwoor necu erkinya aadda iiten bali avardang Tonjati ci Tamutaddeno ceezi ciggek Masire, uruk zin Tamutadden abunya cik ol neke, kar kaara nogo ngati eegginne duccak Masire.

d 2:14 Ceez wa Tamutaddeno: Anyak Ceez wa Tamutaddeno code tok Jerusalema, otodongek eeti ci wawaco Tamutadden kaal nginati. Meele Ceezi cik Lawinto, aavtte orogjowe dook.

2:17 Caliwon 69:9

18 Ijjinnet zin ollik addikire Youdo nonno, annek ne, “Yełekket gii imma ci avula kar kicinta dede ming anyai inna komiz?”

19 Obodek zong Yesu nogo, annek ne, “Ilibbet Ceez wa Tamutaddeno, kar zin anna keteny bodok iinyawe cik een iiyo.”

20 Izettek zin loddikire cik Youdo nonno ne, “Okkoye baliye Ceez wa Tamutaddeno ko erkitok moten wec ki torkonom (46) tehenyinta, abarik inna azi ne, okko eenyeti ceez necu iinyawe cik een iiyo niko?”

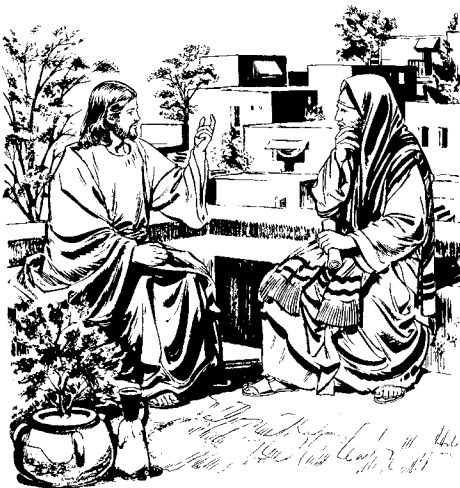
21 Maije da Ceez wa Tamutaddeno ci ozoz enne ko, een ele cinne.

22 Baling itingawe Tamutadden nonno daiza, aadda zin nuyaha zoz bali uduwa enne ke. Kar zin kelemtta zoz ci Tamutaddeno ki zoz wa uduwa Yesu.

23 Ma baling ngen Yesu aave Jerusalema ke, ngati adahe kwoor ci Vardanginto, icinnet ol cik meeek kaal cik avula ogon Yesu, kar zin ol neke kutuwet nonno. 24 Maije zin abarik Yesu iróng arik nogo zinin, eci enne agga nogo dook. 25 Iróng enne orong zoz ci okko aduwak nonno eeti gii ci obod ki eet imma, marrit enne Yesu eliya agga kaal wak anyak eeti ci diiri zina.

Edemez Yesu Nikodeme

3 1 Aave da eeti imma ci een zara Nikomede. Een da enne eet ci een Varacis, abule zara, een nyakangan nyakanganete ci ol cik een Youd. 2 Ikiyak zin enne baalin imma Yesu, kar zin kizek ne, “Demezoit, kaggayya niko ming eeni inna demezoit ci akkunni Tamutaddena. Iróng woye eeti imma ogon kaal cik avula ming iróng akku Tamutaddena.”

3 Obodek Yesu nonno annek ne, “Kaduwaki zoz ci een dede, iróng eeti imma acin baalinet ci Tamutaddeno abale ol ming ngen eeti kitirai bodok lak rama.”

4 Ozoz zin Nikomede, annek nonno ne, “Iróng eeti aritai ngati iddikire, iróng woye enne iizo keng ci yatinne kar bodok kitirai.”

5 Obodek zin bodok Yesu nonno, annek ne, “Kaduwaki zoz

Yesu ki Nikomede (3:2)

dede, iróng eeti imma ijzo baalinet ci Tamutaddeno ming ngen kitirai maame ki Vongiza. ⁶Arritai eeti eete ci diiri, imma eeti ci anyak vongiz arritai Vongiza. ⁷Ma zin akulek jeen zoze ci kaduwaki ko, ‘Abunna bodok ming aritannung Tamutadden iget jor.’ ⁸Avuwan ngoti okko goole ci orong enne. Kaziye zin muluk ci avuwane, iróng zin inna agga gool ci akkunne, icima gool ci okkoye. Ogon zin eeti wa arritai Vongize ci Tamutaddeno buk niko, kiwagon ngoti.”

⁹Ijjin zin Nikomede Yesu, izek ne, “Ogone dim woye gii necu ku niko?” ¹⁰Obodek zin Yesu nonno, annek ne, “Eeni inna demezoit ci olli Israilo, iróng zin inna agga zoz necu? ¹¹Kaduwaki zoz ci een dede, koobeki zoz ci kaggayya, kibbaca kaal wak kicinta. Majje niga iróng orongnyu iziyyet zoz cinnang. ¹²Kuduwakkung kaal cik lootu, iróng niga elemnyu, iróng niga woye elemnyu ming kaduwakkung kaal cik tamwak. ¹³Ngen eeti imma kuk tamu-kenga kize Ngerrti Eeto do niko bali akku tamu-kenga. ¹⁴Iirim baliye Musesi uwat ci adimanai zurtentā balala keeta, okko atin Ngerrti Eeto iirimze keeta niko buk,^e ¹⁵ming anyak ol ugge cik atu nonno, amuda atin nege baiz wa aave udut.

Odongek Musesi uwat keet (3:15)

¹⁶“Eci Tamutadden irez ol dook oroot, kar zin kanyik Ngerinne wa ode tok niko keela nogo, ming anyak ol cik atu nonno, amuda atin ruget wa aave udut. ¹⁷Iróng Tamutadden ittonak Ngerinne looc, kar kikiya keted lokiko ci ollu, ittona abarik kar kikiya kuruguz ol. ¹⁸Ming atu eeti nonno, iróng enne etted lokiko cinne, majje ming anyak eet ci iróng atu nonno, ettede lokiko cinne ladun, marrit enne iróng atu zoz ci Ngerrti Tamutaddeno wa ode tok. ¹⁹Een icu zoz ci ettede enne lokiko: Ittona Tamutadden Yesu looc kize tukuloc, imma eeti ci diiri abure, irez muhuriten kommog

^e 3:14 Numbers 21:8-9 Uduwak Tamutadden Muses balala abunna ming arike keet uwat ci adimanai zurtentā kar ming okko eeti ci adak uwat acinni, alali ngodoço neci ataman

tukuloc, eci nege ogon kaal cik gerzek. ²⁰ Abure ol nek ogon munyen ko tukuloc, iróng orong kivittak tukuloc, eci ongoole iyela atin munyen ciggek. ²¹ Maije eeti ci abak zoze ci een dede, akkunak tukuloc, kar ol kicinnet jurrum kaal nek ogon enne ko avvū Tamutaddena.”

Aduwa Joni zoz ci obod ki Yesu

²² Bali vurrta, oot Yesu ki nuyak waginnek looce ci een Judeya, avvuto nginati nege do doyoit, kar kaggamek ol batitimo. ²³ Aggamek Joni ol batitimo buk liile wa een zara Aninan, ojongzo ki orog ci een zara Calim, eci anyak maam cik meekek, avvunak ol nonno udut kivita kaggamit batitimo. ²⁴ Ogon Joni kaal neko baling ngen karozik lagam.

²⁵ Iyoko, adangtto nuyaha cik Joni ki ollik Youdo ugge, zoze ci uunyene nege eletti maam kizeto caale. ²⁶ Ivitak zin Jon, kar kizeto ne, “Demezoit, aadda eet bali aavtiyyu ki innet liile ci Jordani titime ci jeeni ke, eet bali ozoci inna zoz cinne ke? Kamudanna ming aggamek enne ol batitimo, avirek ol dook nonno.”

²⁷ Obodek zin Joni nogo, annek ne, “Irong eeti ci diiri anyak gii imma, amuda gii necu do tamu-kenga.” ²⁸ Aduwannu niga buk zoz cinanni, kazi ne, Irong anna keeni Kiristo wa atahalai, abarik ittonana Tamutadden kikiya oowe cinne. ²⁹ Een rucaiti manyi ngaa, Ovvo gonoggja wak abile rucenta kar kiziyet zoz, atali ming aziye muluk ci eet ci aruce ko; gii ci aanya katal oroot ko nenen. ³⁰ Okko enne een eet ci addikire, imma anna keeni idica.

³¹ Emena Joni zoza de, kar bodok kize ne, “Imma enne eeti wa akku taddena tamu-kenga, nonno ci addikirne ol dook veekek, okko eeti ci aave loota een enne ci lootu, maije eeti ci akku tamu-kenga, ommog ol dook. ³² Aduwa kaal cik icin enne ki wak izik enne, abarik illoi eet ci eleme zoz cinne. ³³ Ma eeti ci eleme zoz cinne, iyela zoz ci azi ne een Tamutadden dede. ³⁴ Okko eeti wa ittona Tamutadden ko ozoz zoz ci Tamutaddeno, eci enne aanyik Vongiz cinne dook. ³⁵ Irez Beeti doleco Ngerinne kar zin karik kaal dook azzin ciginnek. ³⁶ Ming anyak eet ci atu Ngeranni, amuda atin enne ruget wa aave udut, imma eeti wa abure Ngeranni irong acin ruget, eci Tamutaddeno aburnnek nonno nong.”

Ozozo Yesu ki ngaa ci orog ci Samariyo

4 ¹ Iziiyyet ol cik eeggin Varacis zoz ci azi ne avvunak nuyaha cik meekek Yesu kar kaggamek nogo batitimo ci ommog ci Joni, ² ming nunun amire ki Yesu ci aggamek ol batitimo, nuyaha ciginnek do cik aggamek ol batitimo. ³ Baling izik Manyi zoz neci, utungek

Yesu ki ngaa mora (4:8)

Judeya looc, kar zin kuk looce ci Galiliyo.

⁴Iyoko orong enne koto goole ci okko ki looc ci een Samariya^f. ⁵Uk zin rok orog ci een zara Zacar looce ci een Samariya ke, ngati ojongzo ki looc ci da anyik Yakobo ngerinne wa een zara Yosevo. ⁶Aave da moro ci Yakobo een iit nginati, baling ize wazin keng, ipira Yesu wet, avvu zin loota ngati ojongzo ki iit neci.

⁷Baling okko ngaa imma ci orog

ci een Samariya orong kitila maam, izek zin Yesu nonno ne, “Inya maam ugge kuudo.” ⁸Oot nuyaha ciginnek orgato ovvo uuta dainet.

⁹Izek zin ngaa ci Samariyo ko nonno ne, “Eeni inna eet ci ol wak eeggin Youd, okko anna keeni ngaa ci ol cik eeggin Samariya, nya ming ajjinna maam cik audi ko?” (Marrit ol cik eeggin Youd irong audo maam ki ol cik eeggin Samariya).

¹⁰Obodek zin Yesu nonno, izek ne, “Ming aanyi gii gga mucenet ci Tamutaddeno ki eet ci ajjinni maam ko, ajjinni woye inna nonno kar kaanyi maam cik rugeto.”

¹¹Izek zin ngaa neci Yesu ne, “Ddikiryoit, illoi rok ibala ci katilane maam more ci uuni ko. Amudak woye inna maam nek aanyik ol ruget ko inin? ¹²Addikiri inna ngati beetinnang Yakobo bali aanyyet moro cu ko, kar enne elya ki dooli ki kaal ciginnek kuudde more necu?”

¹³Obodek Yesu nonno, izek ne, “Ming aud eeti imma maam cik iit cu, ngen atin aruk koor de. ¹⁴Maije eeti ci aud maam cik kanyike anna, irong atin aruk koor udut, abarik ovvo maama neke ogon ki maama cik ariya anyaha baiz ci aave udut.”

¹⁵Izek zin ngaa neci nonno ne, “Ddikiryoit, inya maam neko ugge kar kalal udut, kar bodok kuk kavvu loota ci irong bodok kakkunai maam ugge.”

¹⁶Izek zin Yesu nonno ne, “Bit tuwa mac cunne, kar zin ivita buk rok ngintu.” ¹⁷Obodek ngaa neci Yesu, annek ne, “Irong anna kanyai mac.” Izek zin Yesu nonno ne, “Ilemi inna ming azi ne, illoi innet mac

f 4:4 2 King 17:27-40 Eeggin ol neko ol cik anyak utug ci aave do, anyak ugge ngatinng een jijitiggek Youd. Ala nege Tamutadden biye ci een zara Gerizim.

ko. ¹⁸Anyai inna dede macuwa tur, imma eeti ci abakku buk ko, iróng een mac cunne. Een zoz ci iyoko aduwa inna ko dede.”

¹⁹Izek zin ngaa neci Yesu ne, “Ddikiryoit, kacinni eeni inna aritoit ci zoz ci Tamutadden. ²⁰Ala beetiggak Tamutadden biye cu, maije niga ol cik eegginnu Youd annu ne aave nginti ladun kalawe Tamutadden Jerusalema.”

²¹Odola zin Yesu izek nonno ne, “Ziyan, ngaa cu, akku atin wazini ci iróng ol ngen ala Baba biye cu, icima Jerusalema. ²²Alayyu niga ol cik Samariya Tamutadden ci iróng aggayyu, imma naga ol cik Youdo, kalayya Tamutadden ci kaggayya, eci tirzenet een ci Youdo. ²³Ikiya wazini ci ovvo ol cik ala Baba dede Vongiza. Orong Baba ol cik ogon ki iyoko. ²⁴Een Tamutadden Vongiz, anyik ol cik ala nonno kalac Vongiza ki zoz ci een dede.”

²⁵Izek zin ngaa neci nonno ne, “Kagga akku atin Missaya wa een Kiristo wa atahalai, ming ikiya, aduwakket atin kaal dook.”

²⁶Uduwak zin Yesu nonno, azi ne, “Annit ele Kiristo wa atahalai ci kozoziki ko.”

Oot nuyaha urumte ki Yesu

²⁷Obodda zin nuyaha cik Yesu, ukulttek jeen ngati amudane nonno ming ozoz ki ngaa neci. Ngen zin eeti imma kijjin nonno zoz ci azi ne, “Orongi nya? Ozozonnu ki ngaa necu nya?”

²⁸Utungek zin ngaa neci ijjo cinne maamu looc, uk orgato, kar zin kuk kizek ol ne, ²⁹“Ivita icinnet eet ci aduwaka kaal balik kutugu anna ke. Iróng iyoko enne een Kiristo?” ³⁰Iyokta ol neke orgato, kar zin koot kicinnet nonno.

³¹Maije ngatu nuyaha waginne annek nonno ne, “Demezoi, dak gii imma icu.”

³²Annek enne nogo ne, “Kanyai anna dainet cik kadai cik iróng niga aggayyu gii imma ci obod ki dainet neke.”

³³Ozozzit zin nuyaha do, anno ne, “Anyahak bong ette eeti imma nonno ahat imma?”

³⁴Izek zin Yesu nogo ne, “Een dainet cigannik linglingon ci eet bali ittonana ke, kar kutugu bak kedeca.

³⁵“Iróng wagon ol azi zoz imma ne, ‘Izeto zar nyolowi cik anyigzai wec niko, kar zin ol kiciryanit labi.’ Kaduwakkung zin kannekkung ne, edevvit looc, ibiretto labina manatoto oronggit kettedai.” ³⁶Aruwek ol orobiya ol cik aciryanne kar kulutet kize cik baiz wa aave udut; kar ol wak arire ki ol wak aciryanne katalit nege dook. ³⁷Een zin zoz wagon azi ne, “Eevye eeti code, okko imma aciryanne ko, een dede.”

38 “Kittonnung kar oot iciryannit mana ci ngen niga eevvit. Utuguzzo ol uggak linglingon ci okkomi, kar zin niga oot ettedit mana ci bali eev ol uggak ke.”

Elemtta olli Samariyo zoz ci Tamutaddeno

39 Elemtta olli Samariyo cik meekek zoz ci Yesu baling iziyyet zoz ci aduwak ngaa nogo zoz ci Yesu, azi ne, “Uduwa enne kaal cik da kogoni anna dook.” 40 Baling ivitak olli Samariyo nonno, izettek nonno ne, kavvut arrak ngatu doyoit, kar zin Yesu kavvu nginati iinya ram orge neci. 41 Elemtta ol cik meekek Yesu zoze ci ozoz enne ko.

42 Izettek zin ol neke ngaa neci ne, “Irong naga katuwenna zoze wanai aduwa inna ke do. Kizikta zoz cinne naga eletine, kaggayya niko ming een eeti cu dede Tirizoit ci lootu.”

Angaru Yesu ngerri eet ci een ddikiryoit

(Mateyo 8:5-13; Luka 7:1-10)

43 Ma baling edecai iinya nek eeggin ram ke, uk zin Yesu looce ci een Galili. 44 Uduwa zin Yesu enne elya ize ne, “Irong ol ongoole aritoit ci zoz ci Tamutaddeno orge wanneng.” 45 Baling uzuca enne Galili, aggamtta zin ol cik Galiliyo nonno labak. Icinnet nege baliye kaal cik ogon Yesu Jerusalema Kwoore ci Vardanginto. Aavtte da nege buk kwoore neci.

46 Imirozik zin bodok Yesu orog bali een Kena ngati ingane looce ci een Galili, kar kutuhu maam baliye kize merte. Aave da baliye ddikiryoiti ci alinglingonik alaan buk nginati, anyak ngerinne ci omori orge ci een Kaparnaum. 47 Ma baling izik eeti neci ming ikiyak Yesu looce ci Judeya uzuca Galili, uk ijjin Yesu abunna ming atiriz ngerinne ci da omori kodoyai kize daizoit.

48 Izek Yesu nonno ne, “Ming ngen icinnet kaal cik avula ki cik aninung, irong woye atuwenu.”

49 Izek ddikiryoiti ci alingling ki alaan ko Yesu ne, “Alaan, ijja ataman ming ngen ngeranni kadak.”

50 Obodek zin Yesu nonno, annek ne, “Bito, aruge atin ngerunne.”

Izik zin eeti neci zoz ci Yesu, kar zin koto. 51 Baling ngen eeti neci aave goola, urumttek duccha waginnek nonno gool, kar zin kuduktak kaviyak cik azi ne, ngen ngerinne aruge.

52 Baling ijjin enne ii ci da izewe ngerinne maya, uduktak nege nonno izetto ne, “Utunga morizi logut neci ngati avvu koor orgena.”

⁵³ Agga zin batinne niko ming een ii bali anneke Yesu nonno ne, “Aruge atin ngerunne.” Utuwet zin enne ki ol cik ceez cinne dook zoz ci Tamutaddeno.

⁵⁴ Een zin baliye necu gii ci avula ogon Yesu kize ci anuwonik bali een oo Kanana ke, ngati akkunne enne looce ci een Judeya, uk looce ci een Galili.

Angaru Yesu eet ci ngooli caaba

5 ¹ Bali vurta, uk zin Yesu rok Jerusalem, okko adak kwoor ci ol cik eeggin Youd.

² Imma zin Jerusalema, baling okko enne ojongoz aran ci azzannu, anyak caab nginati. Awu nege caab neci utuge cinneng een Aramaik ne Betsaida. Kar bodok ceezi cik een titet tur aburuk caab ne riu.

Uluc eeti kween cinne kar koto (5:9)

³ Anyak koole ci ol wak omori adunge ceezine neke, anyak olle neke cik ngoolik, ki cik rubenik, ki cik nganynganyik zona. ⁴ Akku gon anjilo ci Tamutaddeno iiten imma kar kikiya kotomowe maam kar eeti ci omori izzo maam oowa, kar zin kangaru nogo morizzok cik anyak nege dook.⁸

⁵ Aave da eeti imma ngatinneng ci omori erkinya moten iiyo ki turge.

⁶ Baling icin Yesu eet neci ming adunge nginati, kar zin kagga niko ming unuwozik morizi nonno, ijjin zin enne nonno, annek ne, “Orongi inna bunnat?”

⁷ Obodek eeti wanai omori ko Yesu, annek ne, “Manyi, irong kanyai eet imma ci eelanna ngatu, ci okkoya kuk kudunyeya caab ming aluce maama. Ming katimani kazi ne ja kitto, abarik uwante eeti imma oowa ngatinani.”

⁸ Annek zin Yesu nonno ne, “Tinga jeena! Dima zin kween cunne, kar too.”

⁹ Ataman niko ubunna eeti neci niko, idima kween cinne, kar zin koto.

Ogone zin da zoz necu litene wa Yubzento^h, ¹⁰kar zin boɗok olli Youɗo izettek eet neci ne, “Iróng inna agga ming azi lotinnowa ne, ma odongi kween cunne litene wa Yubzento?”

¹¹Obodek enne nogo annek ne, “Abarik eeti wa aanya kubunna ko ci anneka ne, dong kween cunne kar zin bito.”

¹²Ijjinnet zin nege nonno, annek ne, “Eet ci een ngene ci aduwaƙi zoz ci azi ne, dong kween cunne kar zin to ko?”

¹³Imma eeti ci umuda ngarrinet ko, iróng ngen agga eet ci angaru nonno kubunna, eci Yesu ito koole wainne appwe ke ne dadak.

¹⁴Imma bali vurrtá umudak Yesu nonno Ceez wa Tamutaddeno, kar zin kizek ne, “Cinno, iyoko ubunna inna boɗok. Ma ngen ogoni munyen, gerza ming akkunnaƙi gii ci gerze.”

¹⁵Uk zin eeti neci kar kuɗuwaƙ ddikiryyok cik Youɗo, annek ne, “Yesu ci adimanna kubunna.”

¹⁶Igiddet zin olli Youɗo Yesu marrit enne angaru eet ci omori litene wa Yubzento.

¹⁷Izek zin abarik Yesu nogo ne, “Marrit Baba alinglingi rok iyoko, kalinglingi zin anna buk.”

¹⁸Imma abarik zoze necu, utuburtek ol cik Youɗo nonno nong oroot, bak odolta kar atin kuruwet nonno kadak. Oronggit zin kuruwet nonno zoze ci alinglinge enne litene wa Yubzento akaka, abarik zoze ci awenne enne Tamutadden kize Batinne, kar zin goolé necu, aanyik enne ele cinne kutubto ki Tamutadden.

¹⁹Obodek zin Yesu nogo, annek ne, “Kaduwaƙkung zoz ci een dede, iróng Ngerinne ogon gii imma do, ogon gii ci icin enne ogon Batinne, eci gii ci ogon enne, ogon Ngerinne buk. ²⁰Ireza annit Baba Ngerinne kar zin kiyeleya kaal nek ogon enne ke dook. Iyeleka atin enne annit kaal cik ommog neko. ²¹Ogon ki iyoko ming ingane Baba ol wak atuwe daiza, kaanyik kuruget, imma zin goolé necu, aanyik Ngerinne ol wak orong enne ruget buk. ²²Iróng zin Baba ettedike eet imma lokiko, abarik aanya annit Ngerri Tamutaddeno ketted lokiko ci ollu. ²³Kar zin ol dook kotongooltte Ngerinne ki iyoko ming ongoolé nege Baba ko. Ming iróng eeti ongoole Ngerinne, iróng ongoole Baba bali ittonana ke.”

h 5:9 Iiten ci Yubzento: Iiten ci uyube olli Youɗo aadda iiten bali adimana Tamutadden tamu-keng ki looc kar boɗok ki iiten bali aarane nogo Tamutadden duccakzeta Masire. Azune zin nege iiten wa Yubzento een turgerem, wa awu Youɗ azi ne Sibbaz. Iróng nege alingling gii imma litene wa Yubzento, abarik een ci lawinto. Ikeb Lugez 20:8-11, Lotinnok 5:12-16.

24 Emena Yesu zoz de, azi ne, “Kaduwaƙƙung zoz ci een dede, ming aziye eeti zoz cinanni kar kutu Baba bali ittonana ke, amuda atin enne ruget wa aave udut. Irong atin lokiko ettedonik oo cinne. Utungek enne daiz looc uk rugeta. 25 Kaduwaƙƙung zoz ci een dede, akku iiteni, abarik ikiya, aziye atin ol wak adaito muluk ci Ngerri Tamutaddeno, kar ol nek iziyyet ke ingazi daiza. 26 Ki iyoko ming anyak Baba ruget ko, anyik zin enne Ngerinne buk kanyak ruget. 27 Aanyik zin Ngerinne komiz ci ettede lokiko ci ollu eci enne een Ngerri Eeto.

28 “Ma zin akulekku jeen zoze necu, akku atin iiteni ci ovvo ol wak adaito aziye muluk cinne, 29 kar zin kiyokta ilomete. Ingazi ol wak utuguzzo jurrum daiza kuruget udut, imma ol wak utuguzzo kaal cik gerzek ingazi daiza kar Tamutadden keted lokiko cinneng. 30 Irong woye anna kogoni gii imma do komize cinanni, ketedike eet lokiko ming kiziya zoz ngati Baba. Ktededi lokiko cinanni jurrum. Irong kogoni gii ci orong zinin cinanni, abarik kogoni gii ci orong eeti bali ittonana ke.

Zoz ci ibbace Yesu ele

31 “Ming kaduwa zoz cinanni anna elya irong atin ol elemi kize zoz ci een dede. 32 Aave eeti imma ci ibbac zoz cinanni, kagga niko ming een zoz ci aduwa enne obod ki annit ko een dede.

33 “Ittontau baliye niga ol koot kijjinet Jon zoz ci obod ki annita, kar zin Joni kuduwaung zoz wa een dede. 34 Irong kelemi zoz ci aduwa ol zoze cinanni, abarik, kaduwaƙƙung zoz necu kar woye niga urubta tirzenet. 35 Ogon baliye Jon ki urez ci ataran looc, kar zin niga elemtau arrak urez neci doyoit.”

36 Ize zin bodok Yesu ne, “Keeni anna bbaƙoit ci addikire kommogi Jon. Aanya Baba linglingon ci addikire kar kedecak loota ngatu, een linglingone ci kogoni anna ko, ci iyela zoz ci een dede da ittonana Baba. 37 Ibbac zin Baba bali ittonana ke zoz cinanni. Ngen niga iziyyet muluk cinne icima icinntu guul cinne. 38 Irong buk niga azunnu zoz cinne zinzettinne, irong bodok elemnyyu rok eet wa ittona enne. 39 Abarik niga ikebyu zoz ci Tamutaddeno oroot, annu ne, amudannu ruget ci aave udut. Oob Baiboli necu zoz cinanni ele. 40 Abarik niga aburnnu irong avvunakkang kar urubta ruget.”

41 Ozoz Yesu de, azi ne, “Irong anna korongi eet ci diiri kidingdinganan. 42 Abarik kaggayyung, irong niga anyakku rezinet ci Tamutaddeno zinzettinne ciggok. 43 Kakkunakkung komize ci Baba, irong zin niga aggamannang; majje ming akku eeti imma doize cinne, elemannu. 44 Elemnyyu woye ku ming adingdingannu niga

elettı cıggok ko, iróng abarik ngen orongnyu urubta dingdinganinet wa akku ngati Tamutaddeno, wa ode tok. ⁴⁵Ma Inonnu annu ne obboc atin anna kaduwak Baba gerziten cunnong. Muses ci arikku niga zinzetti ko ci atin okko aduwak Tamutadden gerziten cunnong. ⁴⁶Ming elemnyu niga dede lotinnok wak Musesi, atuyyang wete annit buk, marrit Musesi baliye eteher zoz ci obod ki annita. ⁴⁷Ming iróng niga elemnyu zoz ci Musesi, atuyyu woye zoz ci kaduwakkung ko ku?”

Adaiz Yesu koole cik meekek (5000)

(Mateyo 14:13-21; Marko 6:30-44; Luka 9:10-17)

6 ¹Baling edeca Yesu zoz cinne, uk zin etted liil kar kuk titime ci liil ci een Galili ci een bodok zara unggak ne Tiberias, ²kar zin koole ci appwe kunuwet nonno eci acin nege kaal cik avula utuguwek enne ol wak omori.

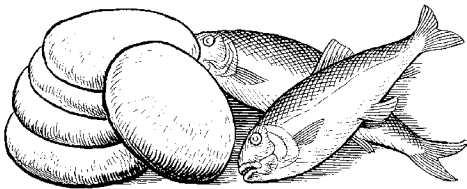
³Oot zin Yesu ki nuyak waginnek ziira taddena kar zin kavvuto loota.

⁴Ize da ojon iteni wa adahe olli Youdo Kwoor wa Vardanginto wanneng otongde azza.

⁵Baling odong Yesu oo, edenya koole ci appwe ming avvunak nonno, kar zin kizek Vilip ne, “Kamuda atidic dainet nga cik kuutak koole cu kadait?” ⁶Ajjin Yesu jinenet necu lurur orong kitiman Vilip, agga enne ladun oowe cinne gi ci okko enne ogoni.

⁷Obodeke Vilipi Yesu, annek ne, “Irong orobiyana cik nyolowi turge eleno kar kutuya dainet cik adak ol neke veelek.”

⁸Okko nuyaiti imma ci Yesu een zara Andereya gotoni Simone Peturu, ozoz azi ne, ⁹“Anyak logozit imma ngatu ci anyak umunet tur, ki ulug ram, irong zin atidic idera ol neke veelek.”

Umunet tur ki ulug rama (6:9)

¹⁰Izek zin Yesu nogo ne, “Aanyik ol kavvuto loota.” Anyak da ngin neci arte cik meekek giir, cik da aavtte ol loota, eeggin da ol neke dook ibonget tur (5000).

¹¹Idima zin Yesu umunet neke kar kaanyik Tamutadden zany kar kengerek ol, idima bodok ulug neke kar kutugu ki wanai, aanyik Tamutadden zany kar kengerek ol neke veelek.

¹²Baling atanyarit nege dook, izek zin Yesu nuyak waginnek ne, “Ulutta dainet nek wanai anyigzai ko, gerza ming kanyari guzuleye.”

13 Ulutta zin dainet wak anyigzai umunete nek eeggin tur ke kizeto dhongkwetta omoto ki ram.

14 Baling icinnet ol kaal cik avula utugu Yesu ko, izetto ne, “Dede, een eeti necu aritoit ci bali azi ne akkunnak atin looc ke nenen necu.”

15 Agga Yesu gi ci anyak nege zinzettinne, oronggit kartik nonno kize alaan ibatine, aara zin enne ele ngatinneng kar zin kuk biya taddena kavvu enne do.

Owo Yesu maame taddena
(Mateyo 14:22-27; Marko 6:45-52)

16 Baling ize yomon, ulucce nuyaha waginnek oot liila, 17 otoddit nege ibo, kar zin orong kettedit nyatapar ovvo orge ci een Kaparnaum. Ize da rarawon, ngen Yesu kidongozik nogo. 18 Ikiya zin illoi, apalpalan maam. 19 Baling amacuccet nege ibo avvu liil orgena, edenycak Yesu ming owo maame taddena akkunnak ibo, kar zin nege kotongoolte. 20 Abarik zin Yesu annek nogo ne, “Annita Yesu, ma ongoolinnu.” 21 Oronggit zin nege kodongtek nonno ibo, ataman niko abarik ette ibo uzuca ngin wanai orong nege kootte ke.

Oronggit ol Yesu

22 Majje ngerretin ci reng, aggac ol balik aavtte liila titime code ke ming ode da ibo neci, ngen zin Yesu kitto ibo ki nuyak waginnek.

Owo Yesu maame taddena (6:21)

Oot demezeyyaha neke ibowa do. 23 Majje bodok ivitak ibetta uggak titim, avvu orge ci een Tiberias, avvunak titim bali adahe ol ahát ngati aanyik Manyi Yesu Tamutadden zany. 24 Baling icinnet ol neke ming azze Yesu ki nuyak waginnek ningatu, otoddit ibet neke kar zin koot orge ci een Kaparnaum, orong Yesu.

Een Yesu umune ci adak ol kar kurugte

25 Baling urubtak nege Yesu titim code ke, ijjinnet zin nonno izettek ne, “Demezoi! Akkunn ette inna ngintu vonga?”

26 Obodeke zin Yesu nogo, annek ne, “Kaduwaakkung zoz wa een dede, iróng niga orongnyang marrit ming kutugu anna kaal cik avula. Orongnyang, eci niga adakttu dainet atanyarttu. 27 Ma alinglingnyyu

zoze ci dainet wak atin iróng abak udut, abarik ilinglingget dainet cik gon aavtte baize wa aave udut, cik atin kaanyyung anna Ngerrti Eeto, eci Baba Tamutadden arika annit komiz linglingonte necu.”

²⁸Ijjinnet zin ol neke Yesu, izettek ne, “Kutuguza nya kar kinglingntta linglingon ci Tamutaddeno?”

²⁹Obodek Yesu nogo, annek ne, “Linglingon ci Tamutaddeno icu: Abunna ming atuwenu ngati eet bali ode ittonai ke.”

³⁰Ijjinnet zin bodok ol neke Yesu, izettek ne, “Tugu gii imma ci avula kicinta naga, kar kutuyin. Ogoni woye inna jang? ³¹Adak baliye jjitiggac dainet cik een zara Maana, aanyik Tamutadden balala, ki ming eherye zoz necu warage ci zoz ci Tamutaddeno, azi ne, ‘Aanyik enne nogo kaal cik eggin zara Maana avvu tamu-kenga kize dainet ciggek.”

³²Izek zin Yesu nogo ne, “Kaduwakkung zoz ci een dede. Iróng baliye een Muses ci aanyyung dainet cik avvu tamu-kenga, Batanni ci aanyyung dainet wak een dede avvu tamu-kenga. ³³Eci dainet cik Tamutaddeno een eet ci akku tamu-kenga, kar zin kanyik ol cik aavtte loota ko ruget.”

³⁴Izettek ol neke Yesu ne, “Manyi, inyyet dainet neko odohize.”

³⁵Izek zin Yesu nogo ne, “Keeni anna dainet cik rugeto. Ming akkunnaka eeti, iróng bodok adak magiz udut, kar bodok ming elemna eeti, iróng koor aruk nonno udut. ³⁶Iyoko kaduwakkung ming icintang ko nunun, iróng buk orongnyu utuwet zoz cinanni. ³⁷Avvunaka atin ol wak aanya Batanni annita, maje ming akkunnaka eeti imma iróng anna kaburi. ³⁸Kakkuni ladun tamu-kenga iróng kokko kogoni gii ci korongi anna, abarik kokko kogoni gii ci orong Batanni bali ittonana ke. ³⁹Een necu gii ci orong eeti ci ittona ko kar kutugu, iróng atin anna kokoloji eet code olle wak anyaha enne annit ko, abarik kingane atin nogo daiza ijitene ci okko aturneke looci. ⁴⁰Eci gii ci orong Baba azi ne, ming acin eeti imma annit Ngerinne, kar zin kutu zoz cinanni, amuda baiz wa aave udut, kar atin anna kitingawe ol wak atuwe wazine ci okko looci aturneke.”

⁴¹Ongongonet ol wak eggin Youd zoze ci Yesu, marrit enne azi ne, “Kogoni anna ki dainet cik akkunnak looc tamu-kenga.”

⁴²Izetto zin ne, “Iróng dim necu een Yesu ngerrti Yosevo wa kagga naga dook batinne ki yatinne ko necu? Azi woye enne bodok ne, ‘Kakkunak looc tamu-kenga ku niko?’ ”

⁴³Obodeke Yesu nogo annek ne, “Ma angongonnu zoze ci kozozi anna ko gaganiko.”

⁴⁴Emena Yesu zoz de, azi ne, “Iróng eeti imma akkunnaka, Baba do niko wa ittonana ko ci agura nonno, kingane atin anna nonno daiza iitene ci okko looci aturneke. ⁴⁵Eher aritowa zoz ci ol cik ovvo avvunak Baba, azi ne, ‘Edemez atin Tamutadden nogo dook.’ Imma ol dook wak aziye zoz ci Baba kar bodok kelemtta demzinet cinne, avvunaka annita. ⁴⁶Ngen eeti imma kicin Baba, annit do niko ci kakkuni Tamutaddena ci kicina Baba. ⁴⁷Kaduwaƙƙung zin zoz ci een dede, ming atuwe eeti, anyak ruget wa aave udut. ⁴⁸Keeni anna dainet cik rugeto. ⁴⁹Adait jijituggok baliye dainet wak inna tamu-kenga balala nunun, ngen nege adai de. ⁵⁰Abarik icu zin dainet cik alucai tamu-kenga, ming woye adak eeti, iróng daizi akkunnak nonno udut. ⁵¹Keeni anna dainet wa rugeto, alucai tamu-kenga. Ming adak eeti imma dainet neko, abak atin enne udut. Een dainet ciko ele cinanni, ci kanyike kize ruget ci olli loocu.”

⁵²Adangtto zin ol wak een Youd nege do, kar zin kizeto ne, “Okko atidic eeti necu aanyet ele cinne kize dainet kar kadait ku?”

⁵³Izek zin Yesu nogo ne, “Kaduwaƙƙung anna zoz ci een dede, ming iróng niga adakku ele ci Ngerrti Eeto kar bodok uudet biye ciginnek, illoi ruget ngatinng udut. ⁵⁴Ming adak eeti ele cinanni kar kuud biye wagannik, anyak ruget ci aave udut, ming okko aturneke looci, kingane atin anna nonno daiza. ⁵⁵Een ele cinanni dainet cik een dede avvu tamu-kenga, ovvo biyeta eeggın kaal cik een udenet dede. ⁵⁶Ming adak eeti ele cinanni kar bodok kuud biye cigannik, karumena ki nonno. ⁵⁷Ogon ki iyoko ming ittona Baba wa aruge tamu-kenga ko, karugi zin anna zoze cinne, okko zin eeti ci adakce ngatinani ko abak zoze cinanni. ⁵⁸Keeni anna dainet cik alucai tamu-kenga. Adait baliye jijituggok balala ahát ci een Maana ci alucai tamu-kenga bak adaito, imma eeti ci adak dainet cik kanyaha anna ko, iróng atin enne bodok adai abak atin udut.”

⁵⁹Uduwa Yesu zoz neci ngati edemzinne Ceeze wa Lawintoⁱ orge ci een Kaparnaum.

Zozonnok cik ruget wa aave udut

⁶⁰Baling iziyyet nuyaha cik Yesu zoz neci, izetto ne, “Okkomi demzinet icu. Ngene woye ci elemi?”

i 6:59 Ceeze wa Lawinto: Anyak Youdi Ceezi cik meeƙeƙ Lawintak orge cinneng. Arumo gon nege Ceezi wa Lawinto iitene wa Yubzento abunna annat Tamutadden kar ikebit zoz wainne.

⁶¹Imma Yesu agga niko ming ungununet nuyaha waginnek zoze necu, iizek zin nogo ne, “Aburnnu nong zoze necu?” ⁶²Ogon woye ku ming acinnu Ngerrti Eeto ming amire okko ngin bali akkunne ke, tamu-kenga! ⁶³Aanyik Vongizi ol ruget, iróng ele aanyyet gií imma. Kaal cik kaduwakkung ko een zoz ci Vongizo, aanyyet ruget.

⁶⁴Ize bodok Yesu ne, “Abarik anyak ol ugge orgene cunnong cik iróng atuwe.” Agga enne niko anyak ol cik iróng atuwe, ki eet ci atin okko adawa nonno.

⁶⁵Oobek zin Yesu nogo zoz ci azi ne, “Zoz zin bali kaduwakkung kazi ne illoj eet imma ci akkunaka ming ngen Baba kaanyik goal.”

⁶⁶Baling iziyyet nuyaha cik Yesu zoz cinne niko, obodda zin cik meekek iróng ngen annu nonno.

⁶⁷Ijjin zin Yesu toniak waginnek een omoto ki rama, anne ne, “Íróng orongnyu oot buk?”

⁶⁸Obodok zin Simone wa een zara unggak Peturu Yesu, anne ne, “Manyi, kovvoyya woye naga ngati ngene? Anyai inna zoz ci ruget wa aave udut. ⁶⁹Katuyya zoz cunne, kaggayya eeni inna eet ci Alile do niko, ci akku ngati Tamutaddeno.”

⁷⁰Obodok zin Yesu nogo, anne ne, “Katahalaung iget ngati eegginnu omoto ki ram, anyak zin code ci een loryenit orgene cunnong.”

⁷¹Arug Yesu Judas ngerrti Simone wa een Iskariyot, een Judasi demezeyait demezeyahe wak een omoto ki ram ke, okko atin enne ovolonge Yesu kuruwe kadak.

Yesu ki gotonoggi

7 ¹Imma bali vurrtá, eron Yesu uk looce ci een Galili, alit looc ci een Judeya eci ol cik een Youd orong kuruwet nonno kadak. ²Baling ize ojon Kwoor ci Titetu Youdo; ³izettek gotonoggi Yesu nonno ne, “Orong tungek ngintu looc bit Judeyakte abunna ming okko ogoni kaal cik avula kicinnet nuyaha wagunnek. ⁴Íróng eet aluguny gií ci ogon ming orong kubulte zara ciginnek, tugu kaal kicinnet ol loocowe dok.” ⁵Íróng zin gotonoggi Yesu buk elemi zoz cinne.

⁶Obodok zin Yesu gotonoggi, anne ne, “Ngen ii wananni kikiya, een necu ii cunnong. ⁷Íróng olli loocu amarinnung, abarik amarinnan

j 7:2 Kwoor ci Titetu: Leviticus. 23:39-43 Adak olli Youdo kwoor necu aadda jijitiggek, baling obodda nege Masire kar kabaito balala erkinya moten wec. Abak gon nege erkita títete iinya turgerem.

eci anna kaduwake nogo kaal cik gerzek ogon nege. ⁸Oot kwoore neci, iróng anna kokko kwoore neci eci ngen ii wainne abunna kikiya.”

⁹Baling uduwa zoz cinne niko, erahek zin orge ci een Galili.

¹⁰Baling oot gotonoggja kwoore neci, inik zin Yesu lomuk unu nogo buk, ci iróng iyek ele cinne ol.

¹¹Oronggit zin loddikire ci Youdo ngati adahe ol kwoor ke, kar zin kijjinto, “Ino eet neci?”

¹²Ongongonet zin koole neci zoze ci Yesu, azi uggak ne, “Een enne eet ci abunna.”

 Ovvo bodok uggak azi ne, “Azzeto, een Yesu eet ci alut ol.”

¹³Abarik illoj eet imma ci ozoz zoz kiziyet ol dook eci nege ongoole loddikire cik Youdo.

Edemez Yesu ol kwoora

¹⁴Baling ngen ol adak kwoor, uk Yesu Ceeze wa Tamutaddeno kar kakate demzinet.

¹⁵Ukulttek zin olli Youdo jeen demzinte ci Yesu, kar zin kijjinto kizeto ne, “Amuda eeti cu demzinet cu ku baling ngen kuk demzinet?”

¹⁶Obodek Yesu nogo, annek ne, “Iróng demzinet icu een cinanni. Akku demzinet icu ngati eet bali ittonana. ¹⁷Ming anyak eet ci orong kilinglinge demzinet ci Tamutaddeno, amuda atin enne keng ci demzinet necu akku ngati Tamutaddeno icima kozoz demzinet ci akku oowe cinanni do. ¹⁸Imma eeti ci ozoz zoz oowe cinne do, orong kidingdanganit ol nonno, abarik eeti wa ozoz zoz ci eet wa ittonana ko, adingdangan nonno, een eet ci ozoz zoz ci een dede, iróng enne anyak volong. ¹⁹Ngen baliye Musesi kaanyyung lotinnok? Azze zin eeti imma ngatinong ci azune lotinnok neke to. Nya ming orongnyu uruktang ko?”

²⁰Oboddek zin koole neke nonno, annek ne, “Anyai inna kuulo cik loryentak, ngene ci orong kuruwin?”

²¹Obodek bodok Yesu nogo, annek ne, “Kutugu gii ci avula code, ukultteu zin niga jeen. ²²Uduwaung Musesi zoz ci etteddu vicavica, (akku keeri necu ngato beetiggok), etteddu zin dooli vicaviccet litene wa Yubzento nya? ²³Ming ettede vicavica ci doleco litene wa Yubzento, iróng zin lotinnowa wak Musesi adule, nya zin ming omozinnu niga ngatinani niko ko ming kangaru anna eet ci diiri litene wa Yubzento? ²⁴Ma zin ettedekku eet lokiko kaale cik acinnu eberene, ettedek eet lokiko jurrum.”

Een Yesu eet wa atahalai kize tirizoit dede?

²⁵Imma iitene neci, ijintto zin ol uggak Jerusalema, azi ne, “Iróng dim iye necu een eet wanai orong ol kuruwet kadak ke? ²⁶Icinnat da ming ozozik koole, illoi zin rok eet imma ci appuk utug. Aggac bong ette loddikire ming een enne Kiristo wa een tirizoit dede? ²⁷Kaggayya rit nginti akkunne eeti necu. Ming okko akku Kiristo, illoi atin eet ci agga nginti akkunne.”

²⁸Baling ngen Yesu edemez ol reena Ceeze wa Tamutaddeno, egereny zin oroot, ize ne, “Aggayyang dede, aggayyu nginti kakkune? Iróng anna kakkuni ngintu do oowe cinanni, majje eeti ci ittonana aduwa zoz ci een dede. Iróng zin niga aggayyu nonno. ²⁹Kagga zin abarik anna nonno eci kakkuni ngatinne, nonno ci ittonanan.”

³⁰Oronggit zin ol uggak kecebbit nonno, ngen zin eeti imma kuumek nonno azzit, marrit ming ngen kikiya iiteni ci kar keceboi enne. ³¹Majje bodok ngatu, anyak ol cik meekek ngen atu nonno de, kar kizeto ne, “Ming okko Kiristo wa een tirizoiti akku, okko atin enne ogon kaal cik meekek avula kommog cik ogon eeti necu?”

Itton olli Varacisi ol ciggek koot kecebbit Yesu

³²Baling iziyyet Varacisi ol neke ming omomot zoze ci Yesu, ittonnit zin alaat wak wawaco ki Varacis aciir cik gon ebek Ceez wa Tamutaddeno, kar koot kaggamit nonno.

³³Annek zong Yesu nogo ne, “Kaavtte ki iget ngatu iinya cikidik. Kokko atin ngati eet wa ittonanan. ³⁴Orongnyang atin zee bak iróng amudannang, imma nginti kaave, iróng azucannu.”

³⁵Ozozit zin ol cik een Youd nege do, anno ne, “Inin ci orong eeti necu kar kuuwe ci iróng woye naga karubane nonno ko? Okko atin enne loocowe cik abahe ol waggac azanonnik ol cik een Girik, kar kuk kedemez nogo? ³⁶Azi ungec ci zoz cinne ne, ‘Orongnyang iróng atin amudannang,’ kar ‘Nginti kaave iróng avvunu rok?’”

Ozoz Yesu zoz ci obod ki maam wak rugeto

³⁷Mazing okko een iiten ci addikire kar kedecai kwoor, ibil Yesu jeena kar kozoz muluwe ci abule, azi ne, “Ming anyak eet ci aruk koor, anyik kikiyan kar kuude. ³⁸Ki iyoko ming eherye zoz ci Tamutaddeno azi ne, Ming atuya eeti imma annita, arriya atin morena cik anyak maam cik rugeto zinine cinne.” ³⁹Ozoz keng ci zoz necu zoz ci

Vongizo, Vongiz ci atin aruba ol wak atū nonno; eci ngen Vongizi kanyozik ol, ngen linglingone ci Yesu kidingdingane.

Engertto ol lak ram

40 Baling iziyyet ol neke zoz ci Yesu, izetto uggak ne, “Een eeti cu Aritoit ci zoz ci Tamutaddeno dede.”

41 Ovvo ol uggak azi ne, “Een eeti cu Kiristo bali atahalai kize tirizoit.”

Ovvo uggak ajjinne azi ne, “Akku woye Kiristo tirizoiti looce ci een Galili ku? 42 Eherye zoz ci Tamutaddeno azi ne, akku atin Kiristo wa atahalai kize tirizoit biilete ci Davide, arritai orge ci een zara Betelem, orge bali abahe Davide ke.”^k 43 Engertto zin ol orgena zoze ci Yesu.

44 Oronggit uggak kecebbit nonno, ngen zin eeti imma katadik nonno azzit.

Iróng ddikiryowa wak Youdo atuwe

45 Bali vurra, oot bekccowa rok alaat wak wawaco ki Varacis, ijjinnet zoz ci azi ne, “Iróng anyahannu nonno ceezto nya?”

46 Oboddek zin bekccowa nogo, izetto ne, “Ngen kumudda eet imma ci ozoz ki iyoko eeti cu ko.”

47 Ijjinnet zin ol wak eeggin Varacis ko nogo izettek ne, “Utuwa eeti necu ootti cuggok buk?” 48 “Illoi loddikire icima Varacis cik atū zoz ci Yesu. 49 Imma ol wak iróng agga lotinnok wak Musesi amuda atin torinet ci Tamutaddeno.”

50 Anyak eet imma orgene cinneng ci een zara Nikomede, een enne buk Varacisoc, uk baliye enne rok Yesu, annek zin nogo ne, 51 “Azi lotinnowa ciggac ne, iróng ol etted lokiko ci eeto ming ngen kumudda gii ci ogon enne.”

52 Oboddek zin nege nonno, annek ne, “Eeni inna eet ci Galiliyo? Cin jurrum, amuda atidic iróng aritoiti akku orge ci een Galili.”

53 Ibil zin zoze neci, azantte ol oot ceezine.

Zoz ci ngaa ci orooto ki macuwa

8 1 Baling engerto enne ki ol, uk zin Yesu Biye ci Ingirou. 2 Obodak bodok zin enne reenun ci Ceez wa Tamutaddeno ngerret ingani ririwona; ivitak zin ol nonno, avvu zin loota kar kedemez nogo.

3 Anyakttak zin demezowa wak lotinnou ki Varacis nonno ngaa ci aggam

ol orooto ki eet imma, kar zin kaarttek ngaa neci orgen. ⁴Izettek zin Yesu ne, “Demezoit, kaggamnya ngaa cu ngati orooto ki eet imma. ⁵Azi lotinnowa wak Musesi ne ngaa ci ogon ki iyoko ovvocit biyene kaḁak. Azi woye inna ne zoze necu?”

⁶Ajjin nege Yesu orong kumudda volong, abunna ming ovvo ovolonge nonno.

Abarik Yesu ulule kar keteher looc valakta. ⁷Baling ngen nege acub Yesu niko, itinga zin enne ibil jeena, kar kizek nogo ne, “Ming anyak eet imma ngatinnong ci iróng anyak mūnyen, anyik nonno kidima bee oowa kar kovvoc ngaa necu.” ⁸Kar zin boḁok enne kulule keteher looc.

⁹Abarik baling iziyyet ol zoz ci aduwa Yesu niko, azantte zin nege ecode, ecode, uwante matiyo oowa, bak alungane nege ḁook ne lai, utungtek Yesu ḁo looc ki ngaa neci ming ngen abile nginati.

¹⁰Itinga Yesu jeena, kar zin kijjin ngaa neci kize ne, “Tinat, igok zin ol veelek? Izzi rok eet imma ci etted zoz cunne?”

¹¹Obodek ngaa neci Yesu, annek ne, “Illoi eet imma Manyi.”

Obodek zin Yesu nonno, ize ne, “Iróng anna kettedi zoz cunne, iyoko bit labak, tungek baiz ci mūnyenu ko looc.”

Yesu ci een vooriten ci loocu

¹²Ozozik boḁok Yesu nogo, annek ne, “Keeni anna tukuloc ci loocu. Imma ming annuya eeti iróng atin owo ngati muhuri, abarik atin enne anyak tukuloc ci rugeto.”

¹³Ovoccek zin olli Varacis nonno zoz ci azi ne, “Iyoko, uduwa inna kaal cik obod ki ele cunne ḁo, iróng zoz ci aduwa inna ko een dede.”

¹⁴Obodek Yesu nogo, annek ne, “Ming nunun kozoz zoz ci obod ki ele cinanni ḁo, een zoz neci dede, eci kagga nginti kakkune ki ci kokkoye. Ma abarik niga iróng aggayyu nginti kakkune anna icima nginti kokkoye. ¹⁵Etteddu niga zoz goole ci acine eeti ci diiri kaal. Imma anna iróng kettedi zoz ci eet imma.

¹⁶“Ming kettedi lokiko ci eet imma, kaḁuwa zoz ci een dede, eci amire ki annit ḁo ci kettedi zoz, kettedda lokiko ngatode ki Baba bali

Ngaa ci aggamnye ngati orooto ki eet imma (8:11)

ittonana ke. ¹⁷Eherye lotinnowe cuggok azi ne, ming anyak bbaccak rama cik ibbac zoz, een zoz cinneng dede. ¹⁸Kibbaci anna zoz cinanni, okko Baba wa ittonanan ko ibbac zoz cinanni.”

¹⁹Ijjinnet zin nege nonno, annek ne, “Aave Batunne nga?” Obodek zin Yesu nogo, ize ne, “Irong niga aggayyang, irong bodok aggayyu Baba buk, ming aggayyang, aggayyu Baba buk.”

²⁰Ozoz Yesu zoz necu baling ngen enne edemze reene ci Ceez wa Tamutaddeno, aave enne ojonun ki ngen wagon ajukeke ol kaal wak amuce Tamutadden. Irong zin eeti imma ngen eceb nonno, eci ngen ii cinne kutube.

²¹Izek bodok Yesu nogo ne, “Kuuwa anna, orongnyang atin, irong amudannang, adaknnu atin munyene cuggok, imma nginti kokkoye anna, irong niga avvunu rok.”

²²Ijjintto zin olli Youdo, anno ne, “Aruk bong atin enne ele cinne, zoze ci azi enne ne, ‘Ngati kokkoye ko, irong niga avvunu rok?’”

²³Abarik zin Yesu okko oowa zoz de, kar bodok kize ne, “Eegginnu niga ol cik ngololu, kokko anna keeni eet ci taddenu. Eegginnu niga ol cik looc cu, irong anna keeni ci looc cu. ²⁴Kuduwaung anna igeta kannekkung ne, adaknnu atin munyene cuggok. Ming irong atuyyang annit, adaknnu atin munyene cuggok.”

²⁵Ijjinnet zin nege Yesu, annek ne, “Eeni inna ngene?” Obodek zin enne nogo, annek ne, “Zoz ci bali kuduwaung ko necu.” ²⁶Kar bodok kize ne, “Kanyai anna zoz ci appwe zoze cunnong, ki zoz ci kettede lokiko cunnong. Imma eeti ci ittonana ko een dede. Maije enne eeti wa ittonana annit een dede, kaduwak olli lootu zoz ci kiziya anna ngatinne.”

²⁷Irong nege agga ming ozozek Yesu nogo zoz ci obod ki Batinne. ²⁸Izek zin nogo ne, “Ming odongtu Ngerrti Eeto, aggayyu atin keeni anna nonno, kar bodok aggac irong anna kogoni gi imma doize cinanni. Abarik kozozi ki bali ming edemeza Baba ke. ²⁹Kaavtiya ki eet bali ittonanan, irong enne ungnaka annit looc, kogoni kaal cik anyike nonno katalo.” ³⁰Baling iziyyet ol cik meekek zoz ci Yesu niko, elemtta zin ol cik meekek nonno.

Biilet ci Aburahami

³¹Izek Yesu ol wak eeggin Youd atu nonno ko ne, “Ming azunnu niga demzinet cinanni, eegginnu nuyak waginnek dede. ³²Kar atin aggac zoz ci een dede, arannung atin zoz neci munyene.”

³³Oboddek zin nege nonno, annek ne, “Keegginna naga dooli cik doolik Aburahami, ngen kizeta duccak cik eet imma udut. Nya ci azi inna ne ogannet atin eeti imma duccakzetena?”

³⁴Obodek zin Yesu nogo, annek ne, “Kaduwakkung zoz wa een dede, ming ogon eeti munyen, een enne ducait ci munyenu. ³⁵Iróng eeti ci een ducait abak ceze ci alinglinge enne ke udut, dolec ci ceze ci abak ceze udut.”

³⁶Ming aara Ngerinne munyena cugunnek, abau inna labak kizze munyena to. ³⁷Kaggayyung niko ming eegginnu dooli cik dooli Aburahami. Abarik orongnyu uruktang, marrit zoz cinanni iróng iizo ootti cuggok. ³⁸Kaduwakkung zoz ci kicina ngati Baba, ogonnu bodok niga zoz ci izikttu ngati beetunnong.

³⁹Oboddek zin nege nonno, annek ne, “Een Aburahami beetinnang”

Okko zin Yesu annek nogo ne, “Ming eegginnu dooli cik Aburahami, ogonnu woye niga kaal balik ogon enne ke. ⁴⁰Abarik iyoko orongnyu uruktang kadak gaganiko, keeni eet ci kaduwakkung zoz ci een dede akku ngati Tamutaddeno. Ngen zin bali Aburahami kutugu kaal cik ogonnu niga ko. ⁴¹Ogonnu niga kaal wak utugu beetunnong.”

Utuburet zin nege nong, kar zin kizettek nonno ne, “Iróng naga keegginna dooli cik aritai tegela, keegginna dooli cik Tamutaddeno, nonno do niko ci een Beetinnang.”

⁴²Izek zin Yesu nogo ne, “Ming een Tamutadden ci een Beetinnong, irezang woye ette niga annita, eci anna kakkuni ngati Tamutaddeno, iyoko kavvu ngatinnong ngatu. Iróng anna kakkuni oowe cinanni do, nonno ci ittonanan. ⁴³Nya ming iróng zoz ci kozosi anna ko iizo iin cuggok? Marrit iróng niga aziknnu zoz ci kozosi anna ko. ⁴⁴Eegginnu niga dooli cik loryentak, beetinnong, ogonnu gii ci orong enne. Bali oowa, een enne eet ci aruk ol kadaito, iróng enne abak zoze ci een dede, eci enne iróng anyak zoz ci een dede. Ming kovolonga zoza, een neci kaale wanneng, eci enne een volongnyoit, beeti volongo. ⁴⁵Abarik ming kaduwakkung zoz ci een dede, iróng niga atuyyang. ⁴⁶Illoi woye eet imma ngatinnong ci azi ne kanyai anna munyen. Ming kaduwakkung zoz ci een dede, elemtta zoz neci. ⁴⁷Aziye ol cik Tamutaddeno zoz ci aduwa enne. Iróng niga aziknnu zoz ci Tamutaddeno eci niga iróng eegginnu ol ciginnek.”

Zoz ci Yesu ki zoz ci Aburahami

⁴⁸Izettek zin ol cik een Youd ko nonno ne, “Kabbacca ming kaduwanna zoz ci azi ne eeni inna idongenit ci ol cik een Samariya, kar bodok nyak kuuloc wa loryento?”

⁴⁹Obodek zin Yesu nogo, annek ne, “Iróng anna kanyai kuuloc wa loryento, kongoolo anna Baba, majje niga iróng ongoolinnan.

⁵⁰Iróng anna korongi ol kidingdintang, abarik anyak eet ci orong

kidingdingane, nonno ci atin etted lokiko. ⁵¹Kaduwakkung zoz wa een dede, ming azune eeti zoz cinanni, irong atin acin daiz.”

⁵²Baling iziyyet ol cik eeggin Youd zoz neci aduwa Yesu ke, ukulttek jeen, kar zin kizettek nonno ne, “Iyoko, kaggayi niko ming anyai inna kuuloc wa loryento! Adaito baliye ciko Aburham ki arittok wak zoz ci Tamutaddeno, kar zin abarik inna azi ne ‘Ming azune eeti zoz cunne, irong atin atari daiz?’ ⁵³Addikiri inna mmog beetinna Aburham bali adak ke? Adaito bodok aritowa cik zoz ci Tamutaddeno. Irong inna eeni eet imma.”

⁵⁴Obodek Yesu nogo, annek ne, “Ming kadingdingani anna ele cinanni, illoi gii imma. Batanni ci adingdingannan ci awuyyu niga kize Tamutadden cunnong ko. ⁵⁵Ming nunun irong niga aggayyu nonno, kagga anna nonno. Ming kazi ne irong anna kagga, kiize volongnyoit ki iyoko niga ko; abarik kagga nonno kar bodok kuzute zoz cinne. ⁵⁶Atal baliye Aburhami orong kicin iiten ci kakkune anna, icin zin kar katalo.”

⁵⁷Izettek olli Youdo nonno ne, “Ngen erkitowa cigunnek buk kizeto moten tur, icinnu Aburham dede?”

⁵⁸Annek Yesu nogo ne, “Kaduwakkung zoz ci een dede, baling ngen Aburhami kitirai, kavvu anna to ladun.” ⁵⁹35 Baling iziyyet zoz ci aduwa Yesu ko, ebertta biyen oronggit kovvoccit nonno, uluguny zin enne ele kar zin kinik lomuk kutungek reenun ci Ceez wa Tamutaddeno looc.

Angaru Yesu eet ci da arritai kize ruben

9 ¹Maije da iiten imma owo Yesu goola, kar zin kicin eet ci da arritai kize ruben. ²Ijjinnet nuyaha nonno, izettek ne, “Demezoit, arritai dim da eeti necu kize ruben nya, ngene ci abaci, anyak enne munyen yo icima iyoko baatinne ki yaatinne da?”

³Obodek zin Yesu nogo, izek ne “Irong een munyen ciginnek icima munyen cik batinne ki cik yatinne cik anyik eet necu kitirai kize ruben, abarik orong Tamutadden linglingon cinne kiyelai baize ci eet ci rubeni ko. ⁴Abunna kalingling linglingon ci eet bali ittonana ke ming een looci wazin ko, ming okko baalini akku, irong eeti imma ngen alinglingi. ⁵Ming ngen kaave loota ko, keeni urez ci katukuli looc kiwagon gwa.”

⁶Baling uduwa Yesu zoz necu, kar zin kuturek amut looc, ongonya todowac imma amute neke kar zin kutucanek ebere cik eet neci rubeni ke. ⁷Kar zin kizek nonno ne, “Bit kar tuny ebere nyatapare wa een

Siloam.” (Azi ungec ci zoz necu ne, ittonai). Uk zin eeti neci utuny ebere kar zin koboda orog ngati icinoi ladun.

⁸Ijjinnet zin ol wak locariyak ki ol balik icinnet nonno ming een ruben kar kaala ol orobiya, izettek ne, “Iróng eeti necu een eet wagon aave loota rubeni ala ol kaal ko?” ⁹Azi ol uggak ne, nonno.

Ovvo uggak azi ne, “Illoi, aduwo ki nonno.”

Maije abarik eeti neci elya azi ne, “Keeni anna eet neci.”

¹⁰Ijjinnet zin nege nonno, izettek ne, “Ooye ebere cugunnek ku?”

¹¹Obodek zin enne nogo, annek ne, “Ongony eeti ci een zara Yesu todowac kar zin kurubek ebere cigannik, kar kizeya ne bit tuny ebere nyatapare wa een Siloam. Kuuwa zin anna rok nyatapar neci bak kunyi ebere, kar zin kicine niko.”

¹²Ijjinnet bodok nege nonno, izettek ne, “Aave iyoko eeti neci nga?” Obodek enne nogo, izek ne, “Iróng anna kagga nginti aave.”

Oronggit olli Varacis kaggac eet ci atiriz rubenoit ko

¹³Anyakttak zin ol eet bali rubeni ke ol cik eeggin Varacis. ¹⁴Een zin da wazini bali ongonye Yesu todowac kar zin kubulek ebere cik eet neci rubeni ke, litene wa Yubzento. ¹⁵Ijjinnet zin ol cik eeggin Varacis ko nonno, izettek ne, ooye dim da innet ebere ku? Obodehe enne nogo izek ne, “Arika eeti neci todowac ebere, kar zin kutuny ebere niko kar zin kicine.”

¹⁶Izetto ol nek eeggin Varacis uggak ne, “Iróng eeti ci atiriz ol ko akku Tamutaddena, marrit enne ming iróng azune litene wa Yubzento.”

Maije uggak ijjintto izetto ne, “Ogon woye eeti ci munyenu kaal cik avula ki neko ku?” Engertto ol nek eeggin Varacis ke orgena.

¹⁷Imma bali vurra, imirozik bodok eet wanai rubeni ke, kar zin kizettek ne, “Anyak zoz ci ozoci ci obod ki eet ci oo ebere cugunnek ko, azi inna ne zoze cinne?” Obodek zin eeti neci nogo, izek ne, “Een eeti neci aritoit ci zoz ci Tamutaddeno.”

¹⁸Iróng zin ol cik eeggin Youd elemi zoz ci azi ne een eeti necu ruben tiranta kar iyoko kicinne. Ittonnit zin zoz rok batinne ki yatinne abunna ming avvunak nogo. ¹⁹Baling ivita ol neke, ijjinnet zin nogo, izettek ne, “Een icu ngerunnong? Arritai da kize ruben? Kar zin iyoko enne kicino ku?”

²⁰Oboddek zin batinne ki yatinne nogo, izettek ne, “Kaggayya niko een enne dolec cinnang bali arritai kize ruben. ²¹Maije iyoko icine, iróng zin kaggayya eet ci oo ebere ciginnek. Ijjinnet nonno, iddikir rit enne anyik kozoz utuge cinne.” ²²Ozoz ciko batinne ki yatinne niko eci nege ongoole loddikire cik Youdo zoze ci azi ne, ming elema eeti

imma zoz ci Yesu een enne Kiristo, ottoit ma anyikku kizzo Ceez wa Lawinto. ²³Zoz zin ci aziwe batinne ki yatinne ne, “Iddikir rit enne, ijjinnet nonno.”

²⁴Utuwet bodok kize lak ram eet bali arritai kize ruben ke, kar zin kizeto ne, “Anyik Tamutadden zany, kaggayya een eeti ci ooyi innet ebere ko eet ci munyenu.”

²⁵Obodek zin enne nogo, annек ne, “Ming anyak enne munyen icima irong anyak, irong anna kagga. Imma iyoko kagga gii code, keeni baliye ruben, iyoko kicinne.”

²⁶Ijjinnet zin bodok nege nonno izettek ne, “Ogoneki dim da eeti neci innet nya? Oo dim da enne ebere cigunnek ku?”

²⁷Obodek enne nogo, izek ne, “Kuduwaung wanai anna iget zoz neci, irong zin buk ngen aziknnang. Orongnyu bodok iziyyet nya? Orong ol uggak ngatinnong kizeto nuyak cik eet neci?”

²⁸Odomit zin nege nonno izettek ne, “Innet abarik ci eeni nuyait ci eet neci! Majje naga keeggina nuyak cik Musesi! ²⁹Kaggayya niko ozozik baliye Tamutadden Muses, imma eeti cu, irong kaggayya nginti akkunne.”

³⁰Obodek zin eeti neci nogo, izek ne, “Aninna zoz cunnong oroot! Ooya eeti neci annit ebere kicinte, kar zin niga izet ne irong aggayyu rok nginti akkunne eeti necu? ³¹Kagga rit naga niko irong Tamutadden aziye zoz ci eet ci munyenu. Aziye enne zoz ci eet ci ala nonno kar bodok kutugu kaal cik orong Tamutadden nonno kutugu. ³²Ngen eeti imma kizik zoz ci oowe eeti imma ebere cik eet ci arritai kize ruben. ³³Ming irong eeti necu akku ngati Tamutaddeno, irong woye da ogon gii imma.”

³⁴Oboddek zin nonno, annек ne, “Arritai baliye inna munyene, iyoko edemezzet woye inna agita?” Kar zin kotoit nonno kuk reena Ceez wa Lawinto.

Ruben eeti ci irong agga Tamutadden

³⁵Baling izik Yesu zoz ci otowe nege nonno reenun, uk uruba eet neci, izek zin ne, “Atu inna Ngerri Eeto?”

³⁶Ijjin zin eeti neci nonno izek ne, “Een eeti neci ngene ddiryoit? Duwakan abunna katu nonno.”

³⁷Izek Yesu nonno ne, “Icinnu nonno, nonno ele nenen ci ozoziki innet ko.”

³⁸Izek zin eeti neci Yesu ne, “Manyi, katuyin.” Akatek zin uzungtti looc kar zin kidindingan Yesu.

³⁹Ize zin Yesu ne, “Kakkuni ladun anna looc kar kikiya kapak zoz, kanyik ol wak rubenik kicinte, ovvo ol wak acine eeggini rubene.”

⁴⁰Iziyyet da ol uggak wak eeggin Varacis Yesu ming aduwa zoz neci kar zin kijjinet kizettek ne, “Keegginna naga buk rubene?”

⁴¹Obodek Yesu nogo, anne^k ne, “Ma woye ming eegginnu rubene, irong anyakku baci ci munyenu. Majje iyoko annu niga ne ‘Acinennu’, emena baci cuggok munyenu irahék ngatinnong.”

Een Yesu Tuwayoit ci ol cik diirik

10 ¹Annek zin Yesu nogo ne, “Kaduwa^kkung zoz wa een dede, ming ottod eeti bongit ci eeto lomuk irong iyok arana, een eeti neci ogoryait. ²Okko eeti ci iyok arana icima ottod ilang, een tuwayoit. ³Oowek eeti ci ebekce bongita tuwayoit eeza, kar zin eezena kiziyet muluk cinne ming awe. Awu enne eeza ciginnek zare, bak aziye, avvunak nonno kar zin gon kuuwe geen. ⁴Ming okko enne okkoye geen, uwante enne arrak oowa kar zin eezena kunuwet nonno eci agga muluk cinne. ⁵Irong woye eezena neke annu eet imma, abarik avir reena eci irong nege agga muluk ci eet neci.” ⁶Uduwak Yesu nogo demzinet cu, irong zin izzo ootti ciggek.

Yesu ci een tuwayoit ci abunna

⁷Annek zin Yesu bodok nogo ne, “Kaduwa^kkung zoz ci een dede, keeni anna aran ci iyowe eezena. ⁸Eeggin ol balik uuwantai oowe cinanni ke dook ogoryak ki ugge wak aama ol kaal ibatine, irong zin eezena aziye zoz cinneng. ⁹Kogoni anna ki arani, ming iyok eeti goole cinanni, amuda tirzenet. Izzo enne bongit kar kiyowa kuk geen. ¹⁰Akku gon ladun ogoryaiti ogor ki ruwenet eet kadak kar bodok kegerzan looc. Imma anna kakkuni ko kanyahakung ruget wa aave udut, abunna ming anyakku ruget dook.”

¹¹Emena Yesu zoza de kar zin kize ne, “Keeni anna tuwayoit wa kabunna. Adai tuwayoit ci abunna zoze ci eeza ciginnek.

¹²Irong eeti ci uwaye bongite ci

eeto een manyi bongit. Ming icin enne maa ci akkunnak eeza, abarik avir kutungek eeza looc, kar zin maa kilibozik eeza kazzan. ¹³Avir eeti neci marrit enne ming irong een tuwayoit, irong enne een manyi eeza neke.”

Yesu tuwayoit ci abunna (10:10)

14 Azi zin boḍok Yesu ne, “Keeni anna tuwayoit ci kabunna; kagga anna eeza cigannik veelek, ovvo eezena cigannik aggaya annit buk. 15 Ki iyoko ming aggaya Baba annit ko, kagga anna buk nonno. Kadai vurrte ci eeza cigannik. 16 Kanyai eeza ugge cik iróng eeggin cik bongit cu. Korongi kanyaha nogo buk bongit cu. Aziye atin nege buk muluk cinanni kar kurumte ngatode kar boḍok kodowe tuwayoiti. 17 Imma zin zoze necu, ireza Baba annit marrit ming kitiriwa ele cinanni zoze ci eeza ciginnek, ming kadai nunun, kamuda atin ruget boḍok. 18 Illoj eet ci okkoye ruget ngatinani. Annit do ci kanyike ele cinanni daiz. Kanyike anna ele daiz zinine cinanni. Kanyai doiz ci kanyike ele cinanni, kanyai doiz ci kamirene ele cinanni. Een zin icu zoz ci erecaneka Baba annit kar kuṭugu.”

19 Engertto zin ol cik eeggin Youd zoze neci aduwa Yesu ko. 20 Izetto ol cik meeleg ngatinneṅ ne, “Anyak eeti necu kuuloc wa loryento, kar boḍok kadak ngamoni. Ma bai aziknnu zoz cinne.”

21 Ovvo uggak azi ne, “Iróng eeti ci anyak kuuloc ozoz ki iyoko eeti necu. Iróng woye eeti ci anyak kuuloc wa loryento oo ebere cik ol wak rubenik kicinte.”

Utuburet ol wak eeggin Youd Yesu

22 Baling ize tagiz, adait ol kwoor ci agataninne ol Ceeze wa Tamutaddeno Jerusalema!. 23 Alingling da Yesu caato Ceeze wa Tamutaddeno ecito, ojongoz ngiwa een baali ci Solomoni. 24 Ulutte zin loddikire cik Youdo kar kuburektek Yesu orgen, kar kizettek ne, “Ijacket atin rok inin? Duwakket zoz ci een dede, eeni inna Kiristo wa atahalai?”

25 Obodek zin Yesu nogo, annek ne, “Kuduwaung zoz necu baliye, abarik iróng niga elemnyyu zoz cinanni. Ozoz kaala cik avula kuṭugu zare cik Baba ko zoz cinanni. 26 Abarik iróng atin niga elemnyyu, eci iróng niga eegginu eeza cigannik. 27 Aziye eezena cigannik muluk cinanni, kagga nogo, kar nege kunuyan. 28 Kanyike anna nogo ruget wa aave udut, iróng boḍok nege ngen adai. Azze eeti imma ci aama nogo atte cinanni to. 29 Aanya Baba annit nogo kम्मog kaal veelek. Azze eeti imma ci aama nogo atte ci Baba. 30 Kodowina anna ki Baba.”

31 Ebertta loddikire cik Youdo biyen oronggit kovvoccit Yesu kadak. 32 Abarik zin enne annek nogo ne, “Kiyeleung kaal cik meeleg avula

avvu ngati Baba, ma kaale nek avula icinntu niga ko dook, jang ci gerze orongnyu ovvoccang annit biyene ko?”

³³O**o**bo**d**dek zin ol nonno, ann**e**k ne, “I**r**o**n**g naga kovvoccin zo**z**e ci abunna ogoni in**n**a ko, abarik korongnya kovvoccin zo**z**e ci ibbeze Tamutadden, azi in**n**a e**e**ti ci diiri gaganiko ne e**e**ni in**n**a bu**k** Tamutadden.”

³⁴O**o**bo**d**dek zin Yesu nogo ann**e**k ne, “E**h**erye buwe ci lotinnowe cuggok, azi Tamutadden ne, ‘E**g**gin**n**u niga tamutaddenet.’” ³⁵A**g**gayyu ir**o**n**g** e**e**ti imma uhu zoz ci Tamutaddeno, aave zoz ci e**h**erye ko een dede udut. Awu Tamutadden ol wak elemtta zoz cinne ‘tamutaddenet’, ³⁶imma anna, atahala Baba, kar kittona kikiyak looc. Nya zin ci aduwannu annu ne odomi anna nonno zo**z**e ci kazi ne, ‘Ke**e**ni anna Nger**r**ti Tamutaddeno?’ ³⁷Ma zin elemnyyu zoz cinanni ming ir**o**n**g** anna kogoni zoz ci aduwa Baba. ³⁸Abarik ming kogoni zoz ci Baba, ming ir**o**n**g** atuyyu nunun, elemtta zin kaal cik avula kogoni anna ko, kar abunna ming aggayyu ming kodowina anna ki Baba ngatode.”

³⁹Oronggit bodok nege kaggamit Yesu, inik zin lomuk utungek nogo looc.

⁴⁰Imire zin Yesu uk ngin bali aggamek Joni nonno batitimo ke, liile ci Jordani, kar kabak nginati. ⁴¹Ivitak zin ol cik mee**l**ek nonno, kar kizeto ne, “Ngen Joni kutugu kaal cik avula, imma zoz ci aduwa enne obod ki e**e**t cu een dede.” ⁴²Kar zin ol cik mee**l**ek kutuwet zoz ci Yesu.

Daiz ci Lazaru

11 ¹⁻²Omor da e**e**ti ci een zara Lazaru, ak**k**u enne or**g**e ci een zara Beteni, abak ciko Mariya ki ngooni ci een Marta or**g**e neci bu**k**. E**g**gin nege ngonoggi Lazaru. U**v**ud baliye Mariya zo**o** cik Manyi Yesu maale ci ongoli laala, kar zin kitivila maal neci immane ciginne**k**.

³Baling ittontek ngonoggi Lazaru Yesu zoz izettek ne, “Manyi, omor goonu wa zinino oroot.”

⁴Baling izik Yesu zoz neci, ize ne, “I**r**o**n**g atin morizi neci een daiz. Anyike atin zar cik Tamutaddeno kubulte, kar ol kidingdinget Nger**r**ti Tamutaddeno morize necu.” ⁵Irez Yesu Lazaru ki ngonoggi Marta ki Mariya. ⁶Maije baling izik enne ming omor goonia ci een Lazaru nunun, erahek zin ngin bali aave ke i**n**ya ram.

⁷Ma bali vur**r**ta, izek zin Yesu nuyak waginnek ke ne, “K**i**mirte ko lo**o**ce ci een Judeya.”

⁸Izettek nege nonno ne, “Demezoit, orongi wanai jor niko ko ol cik eeggın Youd kovocci biyene. Orongi abarik bodok inna mire bit nginati de?”

⁹Obodek zin Yesu nogo, izek ne, “Uun wazini, ming owo eeți waz illoj gii ci adiri. ¹⁰Abarik ming owo eeți baal, adir zin kaala cik meekek eci illoj tukuloc ci ataran looc.”

¹¹Baling uduwa Yesu zoz necu, kar zin kotorik zoz necu, azi ne, “Adunge gotoneti ci een Lazaru, kokko zin anna nginati kar kuk kitingka.”

¹²Oboddek zin nuyaha ciginnek nonno, izettek ne, “Manyi, ming adunge, ingazi atidic labak.” ¹³Ozoz Yesu abarik daiz ci eeț ci een Lazaru, imma nuyaha ozoz ungnyak wak gon ladun ko.

¹⁴Uduwak zin Yesu nogo zoz ci een dede, ize ne, “Adağ Lazaru dede. ¹⁵Katalne zin zoze cunnong eci iróng anna karumena ki nonno, kar atin abunna ming atuyyu. Abarik koot zin iyoko rok nonno.”

¹⁶Izek zin eeți ci een Tomas, wa bodok een cuudenit nuyak ugge ne, “Koot naga dook buk, icima kađai ki nonno.”

Aggam Yesu ngonoggi Lazaru azzin

¹⁷Baling uzuca Yesu ceež co Lazaru, amuda ele ci Lazaru abakttek ol ngilom edeca iinya wec. ¹⁸Ojon da orogi ci een Beteni ki Jerusalem. ¹⁹Ivita da ol cik eeggın Youd Jerusalema ovvo aggama ciko Marta ki Mariya azzin uluwane ci gotoni cinneng bali adaı ke.

²⁰Baling izik Marta ming akku Yesu, uk urumek nonno gool, maije Mariya irahkek ceeza. ²¹Izek zin Marta Yesu ne, “Manyi, woye da ming avvu ngatu, iróng woye da gotona adaı. ²²Maije zin anna kagga iyoko niko aanyi atidic Tamutadden gii ci ajjinni inna ngatinne.”

²³Izek zin Yesu nonno ne, “Ingazi atidic gotonu daiza kurug bodok.”

²⁴Obodek zin Marta nonno, izek ne, “Kagga niko ming ingazi atin enne wazin wa ingane ol dook daiza.”

²⁵Izek Yesu nonno ne, “Annit ci kingane ol daiza kuruget. Ming atuya eeți annita, ming adağ nunun, aruge atin. ²⁶Ming aruge eeți kar kutu zoz cinanni, iróng atin adaı. Atuyyu zoz necu dede?”

²⁷Izek Marta Yesu ne, “Iiny Manyi, elemna anna eeni inna Kiristo wa bali atahalai, Ngerrti Tamutaddeno wa bali azi ne akkunnak atin looc.”

²⁸Baling edeca enne zoz ki Yesu, kar zin kuk kutu ngooni wa een zara Mariya, uuwe abanyca, kar zin kizek ne, “Aave demezoiti ngatu, ajjinnin, orong kicinin.” ²⁹Baling izik Mariya zoz necu, itinga jeena

ataman kar zin kuk ngatinne. ³⁰Ngen zin da Yesu kitto orogto, ngen abarik da aave ngen bali arumeke Marta nonno gool ke. ³¹Baling icinnet ol balik eeggin Youd cik ovvo aggam nogo azzin uluwana ceza ke Mariya ming ingazi ataman, inonni nege izetto ne okko iyoko enne ngiloma uluwa, unuwet zin Mariya vurta.

³²Baling uzuca Mariya ngen bali aave Yesu ke, kar zin edenya nonno, udduk looc zone cik Yesu kar zin kize ne, “Manyi, ming woye da avvu ngatu, irong woye da gotona adai.”

³³Baling icin Yesu nonno ming alu, kar bodok ol balik eeggin Youd orkora ki nonno ke bodok ming alu, uuc nonno zinin oroot.

³⁴Ijgin zin Yesu nogo izek ne, “Abahekku da Lazaru inin?” Izettek zin nege nonno ne, “Ijja kar cin ngilom neci, Manyi.”

³⁵Utulu zin Yesu.

³⁶Izetto zin ol nek eeggin Youd ko ne, “Icinnet, irez Yesu Lazaru oroot!”

³⁷Abarik unggak ngatinneng azi ne, “Irong weda eeti ci oo ol ebere kicinte ko, abiliz daiz ci aruk Lazaru?”

Ingane Yesu Lazaru daiza

³⁸Uuc zin bodok Yesu zinin oroot kar zin kuk ngiloma, aritannek da ol ngilom neci bee utug kubung. ³⁹Izek zin Yesu nogo ne, “Ipiakta bee neci ngiloma utuga ko.”

Ize zin Marta ngooni Lazaru ne, “Manyi, edeca ele ci Lazaru iinya wec ngiloma, uumu iyoko gerzet.”

⁴⁰Ize zin Yesu ne, “Ngen baliye kuduwan, ming atu zoz cinanni, acinni atin doiz ci Tamutaddeno?”

⁴¹Ipiakta zin ol bee neci ngiloma utuga ke, icin zin Yesu tamu-keng, kar zin kize ne, “Baba kaanyi zany, iziyu inna zoz cinanni. ⁴²Kagga gon niko ming aziknnan, kaduwa zin zoz necu kar kiziyet ol cik abile ngatu ko, kar kelemtta ming een innet ci

Itingawe Yesu Lazaru daiza (11:42)

ittonanan.”

⁴³Baling uduwa Yesu zoz necu, utu zin daizoit muluwe ci abule, ize ne, “Lazaru, iyowa reenun!” ⁴⁴Iyowa zin eeti neci bali adak ke reenun, aluce

azzina ciginnek ki zoo ki ngum ruumanene cik voorik. Izek zin Yesu nogo ne, “Aarta ruumanı nek daizak ko kar zin aanycik nonno kuk.”

Adayya ol Yesu oronggit kuruwet kadak

(Mateyo 26:1-5; Marko 14:1-2; Luka 22:1-2)

⁴⁵Baling icinnet olli Youd balik ovvo aggam azzit ci Mariya uluwane ci gotononi ko kaal cik ogon Yesu, utuwet zin nonno. ⁴⁶Abarik ol uggak ngatinneng oot ngati ol wak een Varacis, udukttak kaal balik ogon Yesu ke.

⁴⁷Utuwet zin alaata wak wawaco ki Varacis zuwe ronı ci lokiko. Kar kizeto ne, “Kutuguz nya? Utugu eeti necu kaal cik avula meekek giir. ⁴⁸Ming kuunge nonno kutugu kaal cik avula niko, ovvo atin ol dook atu nonno, kar zin atin bodok gaala cik Romi kivita kegerzanit ngintik alile ko ki looc cinna.”

⁴⁹Ozoz zin alaani wa addikire wawaco, een zara Kaipas, ize ne, “Irong niga aggayyu giı imma udut. ⁵⁰Irong aggayyu abunna ming adai eeti code tok ngati ol dook, ngati wete adakne olli looc cinna dook.”

⁵¹Irong baliye enne aduwa zoz neci zinine cinne do, eci enne een alaan wa addikire wawaco, aanyik Tamutadden nonno kuduwa zoz ci okko Yesu adakne kar atin kuruget zuwe ci Youdo. ⁵²Irong een zuwecoc ci Youdo do, abarik ki dooli cik Tamutaddeno azanonnik loocok dook, kar kanyaha nogo ngintode kize orog code. ⁵³Akane zin wazin neci ele, adayya zin Youdi Yesu orong kuruwet kadak.

⁵⁴Irong zin Yesu ngen owo kicinnet olli Youdo dook. Ulug abarik uk looce ci ojono ki balal, orge ci een Evram, kar zin kavvuto nginati ki nuyak waginnek.

⁵⁵Baling ize ojon Kwoor wa Vardanginto Youdo, oot ol cik meekek orge ci een Jerusalem ovvo aburuc eletti ming ngen kwoor neci kitta. ⁵⁶Oronggit olli Youdo Yesu, baling ovvo abile reena Ceeze wa Tamutaddeno, ijjintto nege do, izetto ne, “Inonnu niga akku dim atidic eeti wagon ko kwoor necu dede?”

⁵⁷Araktek da abarik alaata wak wawaco ki Varacis zoz looc, ci azi ne, ming icin eeti imma Yesu, anyik kuduwak nogo kar kecebe.

Uk Yesu orge ci een Beteni

(Mateyo 26:6-13; Marko 14:3-9)

12 ¹Baling edeccai iinya cik een torkonom, ming ngen ol cik Youdo kadait Kwoor wa Vardanginto, uzuca zin Yesu orog ci

een Beteni ceeze ci abahe Lazaru, orog bali ingane Yesu nonno daiza ke.

²Utukurttek zin da ciko Marta Yesu dainet wa baalino, orong kaanyik nonno zany, kar zin kaanyik nogo, aave da Lazaru to adakce ki Yesu locuduma ngatode. ³Idima zin Mariya maal ci ongoli laala oroot, adimanai keete ci azi zar ne Nart. Uuta orobiya cik meekek, uvudek zin zoq cik Yesu, kar zin bodok kuvuvucan imane ciginnek, otongol ceez dook maal neci.

⁴Utubur Judasi Iskariyot nong oroot, een enne nuyaiti ci Yesu, okko atin enne adawa nonno vurra. ⁵Ize zin ne, “Irong ette utennu maal necu nya, kar aanycik orobiya ol cik amati? Adak maali necu orobiya cik eleno erkit ming karuwek eet ci alingling.”

⁶Aduwa Judasi zoz necu gaganiko, irong enne edeconik ol wak amati, eci een enne ogoryait, nonno ci aggam obon ci orobiyau, kar gon keelai ele.

⁷Abarik Yesu annek nonno ne, “Tung ngaa necu, anyik nonno kuzutte maal necu rok iiten ci kokko anna kadakne. ⁸Anyakku atin gon odohize ol wak amati orgene cunnong, abarik zin irong atin anna kaave orgene cunnong odohize.”

⁹Baling iziyyet koole ci appwe Youdo Yesu ming aave orge ci een Beteni, oot zin nginati, irong nege ovvo nginati zoze ci Yesu do, abarik ovvo acin Lazaru bali ingane Yesu nonno daiza ke. ¹⁰Oronggit zin alaata wak wawaco ko kuruwet Lazaru buk, ¹¹eci olli Youdo cik meekek ovvo ngati Yesu bak atu nonno zoze ci Lazaru bali ingane enne daiza ke.

Uk Yesu Jerusalema

(Mateyo 21:1-11; Marko 11:1-11; Luka 19:28-40)

¹²Imma ngerretin ci reng, iziyyet koole bali appwe ovvo adak kwoor ke zoz ci okkoye Yesu Jerusalema. ¹³Idimtta zin nege etelle, kar kurumttek Yesu gool, kar zin kegernyyit ngati atalnine, izetto ne,

“Kinatit Tamutadden!”

“Umuyuk Tamutadden eet ci akku zare cik Manyi.”

“Umuyuk Tamutadden Alaan wa Israilo!”

14 Umuda Yesu zigir, kar zin kotod ki bali ming eherye warage ci Tamutaddeno ke, azi ne,

15 “Ma ongoollinnu ol cik Zaioni, icinnet Alaan cunnong ming akku moolte ci zigiro.”

16 Arrak oowa irong nuyaha cik Yesu agga zoz necu. Ovvo agga vurra baling idingdingannit ol Yesu, kar zin nege kaadda zoz ci eherye obod ki Yesu, utuguzzek zin ol neke nonno kaal balik eherye ke dook.

17 Udukttak zin koole balik acin iiten bali ingane Yesu Lazaru daiza ngiloma ke kaviyak neke. 18 Zoz zin ci ovvo koole acin nonno eci enne utugu baliye gi ci avula. 19 Otomomit zin ol wak een Varacis nege do, anno ne, “Icinnet di, irong eeti necu eelannet gi imma. Edenyca ming annu ol cik loocu dook nonno!”

Aduwa Yesu zoz ci obod ki daiz cinne

20 Anyak da olle nek ovvo adak kwoor Jerusalema ko ol cik eeggin Girik. 21 Ivitak zin Vilip, eet ci akku orge ci een zara Betsaida looce ci Galili, kar zin kijjinnnet nonno, kizettek ne, “Nger, korongnya kicinta Yesu.”

22 Uk zin Vilipi uduwak Andereya, kar zin nege dook koot kuduktak Yesu.

23 Obodek zin Yesu nogo, izek ne, “Ikiya ii ci okko Ngerri Eeto adingdingane. 24 Kaduwakkung zoz ci een dede, irong labitot aave udut ming irong inak looc kar kumunye, orong kumunye arrak. Ming okko inak looc umunye kar kitiliza, anyaha inyomo cik meekek. 25 Imma eeti ci irez ruget cinne okoloz atin, majje eeti ci aarnekk ruget cinne loota ngatu, aruge atin udut. 26 Ming een eet ci alinglingonikan, anyik kunuwan, ming een nginti kaave, aave atin enne buk. Ming alinglingonika eeti annita, irez atin Baba nonno buk.”

Itto Yesu Jerusalem (12:15)

²⁷Emena Yesu zoz de, kar bodok kize ne, “Iyoko uuc annit zinin oroot, kar kucca anna kize ne? ‘Baba eelawa annit ii cu?’ Azze zin to, eci ladun anna kakkuni zoze ci ii necu. ²⁸Baba, anyik zar cugunnek kubulte!”

Ikiya zin mului tamu-kenga azi ne, “Kanyiya anna zar kubulte. Kanyik atin bodok zar kubulte.” ²⁹Iziyyet ol wak abile nginati ke muluk neci, azi uggak ne borowoc ci ajuli. Ovvo ol uggak azi ne anjilo ci Tamutaddeno ci ozozike nonno.

³⁰Izek Yesu nogo ne, “Akku mului necu kar kikiya keelaung igeta, irong akkunnaka annita. ³¹Iyoko ize ii ci ettedine lokiko ci olli loocu, kar atin loryenti ci abal looc cu ko kottowe. ³²Maije anna ming kodonge loota ngatu kuuwa tamu-kenga, kanyahak atin ol dook ele cinanni.” ³³Aduwa Yesu zoz necu kar kiyelek ol daiz ci atin okko enne adakne.

³⁴Oboddek zin koole nonno, izettek ne, “Kizikta baliye lotinnowe azi ne okko atin Kiristo aruge udut. Azi zin bodok inna ne ‘Okko atin Ngerri Eeto odongnye kuk tamu-kenga ku?’ Ma dim ngene ci een ‘Ngerri Eeto?’”

³⁵Izek zin Yesu nogo ne, “Okko atin tukuloci arrak abak ki iget ngintidici. Owoyyu, imma ngatu tukuloci aave goole cunnong, kar muhuriteni irong aave goole cunnong, eci eeti ci owo muhuritena irong agga gool ci okkoye enne. ³⁶Aartik zinzetti tukuloc ming ngen aavtiyyu buk ko, abunna ming eegginnu dooli cik tukulocak.” Baling edeca Yesu zoz, utungek nogo looc, kar zin kuk kulugunye.

Emena olli Youdo irong atuwe

³⁷Baling utugu Yesu kaal cik avula nunun kicinnet olli Youdo niko, irong nege atuwe de. ³⁸Kar atin zoz bali uduwa aritoiti ci zoz ci Tamutaddeno een zara Izaya ko kakat moolet, azi zoz neci ne,

“Manyi, ngene ci elemi kaviyak cik kanyahana ko?

Iyelek Manyi ngene komiz cinne?”

³⁹Imma zin zoze necu, irong zin nege atuwe ki ming uduwa Izaya ke, azi ne:

⁴⁰“Utuz Tamutadden ebere ciggek,

kar bodok kidit zinzetti ciggek,

irong ngen acine icima izzo zoz neci zinzetti ciggek,

iróng bōdok obodak Tamutadden
kar kangaru nogo.”

⁴¹ Aduwa aritoiti ci een Izaya zoz necu, eci enne icin Yesu ming abule zara, kar zin kozoz zoz ci obod ki nonno ko.

⁴² Imma iitene neci eliya anyak loddikire cik Youdo elemtta Yesu. Abarik nege ongoole eci ol cik een Varacis, iróng zin abung ming atu nege Yesu kiziyet ol cik een Varacis, gerza ming ottok nogo Ceeze wa Lawinto. ⁴³ Orong nege rezinet ci ol cik diirik oroot, iróng orong rezinet ci Tamutaddeno.

⁴⁴ Egereny zin Yesu muluwe ci oroi, azi ne, “Ming elemnanna eeti annita, iróng zin enne elemnanna annit do, abarik elemna enne buk eet wa ittonana annita. ⁴⁵ Ming acinna eeti annita, acin enne eet wa ittonana annita buk. ⁴⁶ Kakkunak anna looc kize tukuloc ci loocu, kar eeti ci atuya annita iróng atin owo ngati muhuri.

⁴⁷ “Imma eeti ci izik zoz cinanni, kar iróng enne azune, iróng anna kettedi lokiko cinne. Iróng anna kakkuni looc kikiya ketted lokiko cinneng, abarik kakkuni kikiya keela ol loota ngatu. ⁴⁸ Imma eeti ci iróng elemna annit kar kutubur zoz cinanni, etted atin zoz neci abure enne ke lokiko cinne ming kokko anna Yesu obodak looc iitene ci uturoi looci. ⁴⁹ Een zin zoz necu dede, eci iróng anna kozoz oowe cinanni do, abarik Baba wa ittonana ci ilotika zoz ci kaduwa ko ki gool ci kaduwane. ⁵⁰ Kagga niko okkoye tilowinet cinne ol baize ci aave udut. Een zoz ci kaduwa ko, een zoz ci aanya Baba kuduwa.”

Utuny Yesu zoo cik nuyak waginnek

13 ¹ Ma baling ize ojon iiteni wa Kwoor wa Vardanginto, agga Yesu niko ming ikiya ii ci okko enne okko tamu-kenga ngati Batinne. Irez enne odohize ol waginnek loota ko, iyelek zin enne nogo rezinet cinne nogo oroot.

² Baling anyakta ol ahāt ci jatinu, itto da loryenti zinin ci Judas Iskariyot wa een ngerrti Simone ci atin okko adawa Yesu. ³ Agga Yesu niko ming aarik Batinne kaal dook azzin ciginnek, agga bōdok akku enne baliye ngati Tamutaddeno, kar bōdok kimire kuk ngati Tamutaddeno. ⁴ Itinga zin enne jeena ngati adaine, kar zin kaara ruum wa atadizek gooni eliyen cinne ko, kar zin kulucek ruum wa

Dainet cik adak Yesu ki nuyak kar kadak (13:5)

Uuny Yesu zoo cik Peturu (13:8)

kavuvucane maam eliya ko arut. 5 Bali vurrtā, uđutek zin enne maam ugge illac kar zin kutuny nuyak waginnek zoo, kar zin kuvuvucan maam zoone ciggek kodoit ruume wanai alucek enne barak ke.

6 Uk zin ngati Simone Peturu, ijjin zin nonno, annek ne, “Manyi, okko inna uuny zoo cigannik buk?”

7 Obodek zin Yesu nonno, izek ne, “Irong zoz necu izzo oo cunne, okko atin inna agga vurrtā.”

8 Obodek bodok Peturu nonno, annek ne, “Azze to, irong inna uuny zoo cigannik udut.”

Obodek zin Yesu nonno izek ne, “Ming irong anna kuuny zoo cugunnek, irong inna eeni demezeyait cinanni.”

9 Abariz zin bodok Simone Peturu, ize ne, “Manyi, ma zin uuny zoo cigannik do, tuny oo ki azzin buk.”

10 Izek zin Yesu nonno ne, “Ming arane eeti ubunna nonno ele, orong kutunyce zoona do. Azize ele cinne dook, azize eletti cuggok, anyak orgene cunnong eet ci irong

ele cinne azize.” 11 Aduwa Yesu zoz necu niko ko marrit enne agga eet ci okko atin adawa nonno kuruwe kadak.

12 Baling edeca enne tunyenet nogo zoo, itimek ruum kar zin kimire kuk kavvu nging wanai ninne ke. Ijjin zin nogo, izek ne “Aggayyu unged ci gi ci kogonikkung ko?” 13 Kar zin bodok kize ne, “Awuyyang annekang ne ‘Demezoit’ ki ‘Manyi,’ ilemnyu ming awuyyang niko ko. 14 Icinnet, keeni Demezoit ki Manyi cunnong kutunya zoo cuggok, abunna ming uunyyu zoo cik gonogginu ki bali anna ke. 15 Kiyeleung zin anna iget gool ci ogonnu kaal, abunna ming ogonnu ki bali anna

ke. ¹⁶Kaduwaḱkung zoz wa een dede, illoi ducait ci addikire ngati eet wa alinglingonik enne, iróng bodok eeti wa een toniat ommog eet wa itton nonno. ¹⁷Iyoko aggayyu zoz necu ko, atalninnu atin niga oroot, amayukkung atin Tamutadden ming utuguzzu zoz necu.”

Uduwa Yesu eet ci atin okko adawa nonno

¹⁸Izek zin Yesu nogo ne, “Iróng zoz necu akati iget dook, kagga ol balik katahala ke. Ogone zin zoz necu kar zoz bali eherye warage ci Tamutaddeno ke kakat moolet, azi ne, ‘Adawanna eeti ci kozola áhát buk.’

¹⁹“Kaduwaḱkung zoz necu iyoko ming ngen kitta; ming okko inna abunna ming kelemnana annit dede icu. ²⁰Kaduwaḱkung zoz ci een dede, ming elem eeti eet ci kittonna anna, elemnya annita, ming elemnya eeti imma annita, elemi enne buk eet bali ittonana annita buk.”

Aduwa Yesu zoz ci okko akati nonno

(Mateyo 21:1-11; Marko 11:1-11; Luka 19:28-40)

²¹Baling uduwa Yesu zoz necu, icirit nonno zinin oroot kar zin kiborak nogo zoz neci, izek ne, “Kaduwaḱkung zoz wa een dede, okko atidic eeti imma ngatinnong adawanna annita.”

²²Egelemit zin nuyaha ciginnek eletti, iróng agga ngene ucca ngatinneng ci arruk enne ko. ²³Itire da nuyaiti code wagon irez Yesu oroot ko ojonun ki nonno. ²⁴Uuv Simone Peturu nuyait neci itire ngati okko ki Yesu ke, kar zin kizek ne, “Jin da Yesu arruk enne ngene?”

²⁵Utuhuwe zin demezyaiti neci kar kijjin Yesu, annek ne, “Manyi, ngene ci atin okko adawannin?”

²⁶Oboḱek zin Yesu nogo, izek ne, “Een eeti neci eet ci okko atidic anna kanyike áhát ci kudutaneya balang.” Baling udutanek enne áhát neci, kar zin kanyik Judas Iskariyot wa een ngerrti Simone. ²⁷Baling aggama Judasi áhát ngati Yesu, itto zin Sitaniⁿ nonno. Izek zin Yesu nonno ne, “Tugu zoz ci okko inna ogoni ko ataman.” ²⁸Illoi eet imma olle nek adakce ki Yesu ci agga nya ming aduwaḱk enne Judas zoz necu ko. ²⁹Inon unggak ngatinneng eci Judasi aggam obon ci orobiyau,

n 13:27 Sitani: Een Loryenti zara Sitan. Een enne baliye alaan ci anjilonyau balik utuburet tilowinet ci Tamutaddeno, kar zin enne kottok nonno ki gonoggi buk tamukenga. Onozok 12:9.

annek iyoko Yesu nonno ne, “Tuwa dajnet cik kwoorak,” icima anyik kanyik orobiya ugge ol cik amati. ³⁰Baling aggama Judasi ahát ngati Yesu, uk zin reena, imma da looci ize baalin.

Uduwa Yesu zoz ci okko atin Peturu amikzene nonno

³¹Baling uk Judasi reena, ize zin Yesu ne, “Ubulte zara cik Ngerrti Eeto, kar zin bodok dingdingoni ci Tamutaddeno kiyelai ngatinne.

³²Ming iyelai dingdingoni ci Tamutaddeno ngatinani, okko atin Tamutadden iyela dingdingon ci Ngerinne eliyen cinne ecode niko.”

³³Emena Yesu zoz de kar kizek nogo ne, “Dooli, kaavtte arrak ki iget doyoit. Orongnyang atin, ki bali ming kaduwak olli Youdo ke, kaduwakkung iget buk: ‘Irong niga azucannu nginti kokkoye anna.’”

³⁴Kar bodok Yesu kize ne, “Kaanyyung iyoko tilowinet ci een jor ci azi ne, irezto eletti niga dook, ki baling kirezzung anna iget ke.

³⁵Ming irezonnu niga dook eletti, ovvo atin ol agga ming eegginnu niga nuyak cigannik.”

Uduwa Peturu zoz cinne

(Mateyo 26:31-35; Marko 14:27-31; Luka 22:31-34)

³⁶Ijjin zin Simone Peturu nonno, izek ne, “Manyi, okko dim inna nga?”

Obodek zin Yesu nonno, izek ne, “Irong atin inna anuwanna annit rok nginti kokkoye ko iyoko niko, okko atin inna akkunni vurra.”

³⁷Ijjin zin bodok Peturu Yesu de, “Manyi, nya ming irong kanuyi iyoko niko? Kadai atin zoze cunne.”

³⁸Obodek zin Yesu nonno, “Adai woye atin inna dede zoze cinanni? Kaduwaki zoz ci een dede, ming ajjinni atin ol innetā zoz cinanni eteza atin inna lak iyyo ming ngen tuulici korok!”

Aduwak Yesu nuyak waginnek kerec Vongiz ci Alile

14 ¹Izek Yesu demezeyyak waginnek ne, “Ma anyikku zinzetti cuggok kuucet, abarik aartik zinzetti Tamutadden, kar bodok aartik zinzetti annita. ²Anyak ceze ci Baba cezi cik meeek, woye da ming kizzec cezi neke to, kuduwaakkung woye da. Kokko anna kadimanekkung nginti aavtiyyu. ³Ming kuuwa kidimanneung looc, koboda atin abunna ming kokko kokkoyyung buk, kar niga buk abait ngati kabahe anna. ⁴Aggayyu rit niga gool ci kokkoye anna.”

Een Yesu gool wa kovvoye ngati Batinne

⁵ Annek Tomasi Yesu ne, “Manyi iróng kaggayya nginti okkoye inna ko, kaggayya woye gool ku?”

⁶ Obodek zin Yesu nonno, izek ne, “Keeni anna eliya gool, kar bodok kize zoz wa een dede, kar bodok kize ruget. Iróng eeti imma akkunnak Baba ming iróng iyok ngatinani. ⁷ Ming aggayyang, aggayyu Baba buk. Akane iyoko niko kuk, aggayyu nonno kar bodok icinntu nonno buk.”

⁸ Izek zin Vilipi nonno ne, “Manyi, yelekket Beetinna kicinta kar kubunna niko.”

⁹ Obodek Yesu nonno, annek ne, “Vilip, kabak ngatode erkinya cik meeek, iróng inna aggan? Ming icinna eeti imma annita, ogon niko icin enne Baba buk.” Kar bodok kize ne, “Nya ci azi inna ne, ‘Yelekket Baba ko?’ ¹⁰ Vilip iróng elemna inna atu zoz ci azi ne kaave anna ngati Baba, okko Baba aave ngatinani? Okko zoz ci kaduwaki ko iróng ci kocoma anna, akku doize ci Baba ci abak ngatinani ko ci ogon linglignon cinne. ¹¹ Utuyyang annit ming kannekkung ne kodowina anna ki Baba; icima utuwet kaal nek avula kogoni anna ko. ¹² Kaduwakkung zoz wa een dede, ming atuya eeti imma annita, ogon atin enne buk kaal cik kogoni anna ko. Ogon atin enne kaal cik addikire ommog neko, marrit anna kokko ngati Baba. ¹³ Kaanyyung atin kaal cik ajjinnu niga zare cigannik, kar anna Ngerinne kanyik zar cik Baba kubulte. ¹⁴ Ming ajjinnu gii imma zare cigannik, kaanyyung anna.”

Uduwa Yesu wet ci akkunne Vongizi ci Alile

¹⁵ Izek zin bodok Yesu nogo ne, “Ming irezang niga annit, elemnyyu zoz ci kaduwa anna. ¹⁶ Kaduwak atin anna Baba kar kaanyyung Demezoit kar kavvu ki iget udut. ¹⁷ Een zin neci Vongiz wa een dede. Iróng zin ol cik loocu eleme nonno eci nege iróng acin icima agga nonno. Aggayyu zin abarik niga nonno marrit ming abakku buk, kar zin atin kavvu zinzettinne cuggok.”

¹⁸ Emena Yesu zosa de, kar kizek nogo ne, “Iróng atin kungnekkung do kar izet boyyok, kokko atin kobodakkung. ¹⁹ Iróng atin ol cik lootu acinna annit arrak doyoit, acinnang abarik atin niga do. Marrit ming kuruga bodok anna, arugnu atin niga buk. ²⁰ Aggayyu atin niga wazin neci ming Kodowina anna ki Baba, kar zin bodok niga odoye ki annita. ²¹ Ming aggam eeti zoz cinanni, kar zin bodok kuzutte lotinnok neke, een eeti neci ci ireza annita. Irez atin Baba eet neci ireza annit ke, kar zin bodok anna kirez nonno kar zin kiyelek ele kaggawan.”

²²Ize zin bođok Judasi ne, amire zin iróng een Judas Iskariyot bali utene Yesu ke, “Manyi, nya inna ming orongi yelekke agit do ele iróng orongi yelek ol cik lootu ko?”

²³Obodeke Yesu nogo annek ne, ming ireza eeti imma annita, elemi woye enne demzinet cinanni. Okko atin Baba irez nonno, kar zin naga kivitaha nonno, kar koot kidimanta ceez wannang, kar kabakta ki eet neci. ²⁴Ming iróng eeti imma elemnya annita, iróng irez demzinet cinanni. Imma zoz ci aziknnu ko, iróng een zoz cinanni, een zoz necu ci Baba wa ittonana annita.

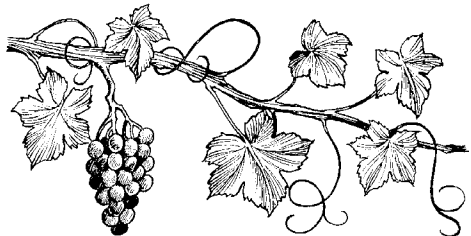
²⁵Kaduwakkung zin zozok neko ngati ngen karumzene anna ki igeta ko. ²⁶Okko abarik atin Demezoiti wa een Vongiz ci Alile, wa atin ittona Baba zare cigannik, edemezung kaal dook kar zin kinonaung kaal balik kuduwaung anna ke. ²⁷Kungnekkung zin iyoko gano wanai kar avvute labak. Iróng zin kaanyyung gano goole wagon anyike olli loocu ol ko, ma anyikku zinzetti kuucet kar zin otongoolte looc.

²⁸“Izektang wanai ming kannekkung ne ‘Kokko anna izong kar zin kuk kobodaung.’ Ming irezang niga annit aggayyu niko ming kokko ngati Baba, marrit Baba ming addikire ngatinani. ²⁹Kaduwakkung zin kaal neko iyoko ming ngen kaggame, ming kaggame, ovvo atin atuyyang. ³⁰Iróng ngen kozozi uumuc, ikiya ngerrti loryento wa een alaan ci lootu. Iróng anyak komiz ci ommogja annita, ³¹Abunna zin ming agga ol cik loota ko ming kirezi anna Baba, kar bođok kutugu kaal wak ilotika Baba kutugu. Iviata zin iyoko kotozo.”

Ogon Yesu ki keet ci anyak alawo

15 ¹Kogoni anna ki keet wa een nonno ele. Majje Baba een manyi keet. ²Aizek enne alawo wak iróng aari oyau tu, imma alawo wak aari, avil kar kibireto jurrum. ³Abarik niga ubunntau zoze bali kuduwaung anna ke. ⁴Kavvut ki annit ngatode kodoye kiwagon keet ki alawo. Iróng woye alawoci abirna oyau enne do ming iróng arumze ki keet ele kodowe. Iróng woye niga do ogonnu gi imma ming iróng karumze ki annita.

⁵“Kogoni anna ki keet, ovvo niga ogonnu ki alawo. Ming karumena anna ki eet kodoyewa, abirna eeti neci oyau cik meekek jurrum ki keet. Azze woye gi ci ogonnu niga do to ming iróng

kogoni anna ki keet wa atanak ko (15:4)

karumze kodoꝑe. ⁶Ming iróng eeti imma aromonika annit, ogon enne ki alawoci ci ujukoꝑik tu kar zin kodok. Idimttai alawo cik ogon ki neko ulutoꝑik kar zin kakatoꝑik gwaꝑ. ⁷Ming karume kodoꝑe kar zin niga uzutte zoz cinanni, ijjinnet giꝑ ci ette orongnyu niga kar Tamutadden kaanyyung. ⁸Aanyik bireꝑi ci abirnu ki keena ko ki nginti iyelanu eletti izet nuyak cigannik, kar zara cik Baba kubulte.

⁹“Ki iyoko ming ireza Baba annit ko, kirezzung anna iget buk, iraktek zin rezinte cinanni. ¹⁰Ming azunnu niga lotinnok cigannik, odokta niga buk rezinte cinanni, ki iyoko ming kazunne anna lotinnok wak Baba kar zin kodowa rezinte wainne ko. ¹¹Kuduwaung rit baliye anna iget zoz cu kar talninet cinanni kavvu ngatinnong, kar talninet cinnong kiddikir. ¹²Zoz zin cinanni kilotung icu: Irezto eletti ki baling kirezzung anna iget ke. ¹³Illoi rezinet ci ommog wa adakne eeti imma ngati gonogginu. ¹⁴Ming ogonnu lotinnok cik kaduwakkung anna ko, izettu niga gonogga dede. ¹⁵Iróng bodok anna kawuyyung izet duccak, eci ducaiti iróng agga linglingon ci ogon ddikiryoiti cinne. Kawuyyung abarik anna iget izet gonogga, eci kedemezzung kaal dook wak kedemeza anna ngati Baba. ¹⁶Iróng zin een iget cik ahalannang annita, annit abarik ci kahalannung igeta kar zin kaanyyung linglingon ci ovvo abirnu kiwagon oꝑau cik ovvo abak udut. Kar zin Baba kaanyyung kaal cik woye ajjinnu niga zare cigannik. ¹⁷Kilotikkung zin iyoko zoz ci kannekkung ne, irezto eletti.

Amarine ol cik looꝑu nuyak

¹⁸“Ming amarinnung ol cik looꝑu, aggac niga ming amarinna nege annita oowa. ¹⁹Ming eegginnu niga ol cik looꝑu, irezung ol cik looꝑu kiwagon ming irez ol waggek looꝑu ogon kaal cik gerzek. Iróng niga eegginnu olli looꝑu, katahalaung zin anna iget kar utuguz kaal cik ogon ol cik Tamutaddeno iróng bodok ngen ogonnu kaal cik gerzek ogon ol wak looꝑu. Zoz zin ci amarinnung ol cik looꝑu ko nenen necu. ²⁰Aadda zoz bali kuduwaung ke. Illoi ducait ci addikire ngati ddikiryoiti cinne. Ming aggidda nege annit, aggiddung atin nege iget buk. Ming ongoole nege demzinet cinanni, ongoole atin nege demzinet cunnong buk. ²¹Ogonikkung atin iget kaal cik gerzek eci atuyyu niga zar cigannik, iróng bodok nege agga eet wa ittonana annita. ²²Woye da ming iróng anna kakkuni kikiya kuduwak nogo bacinnok ciggek munyenu, iróng woye da nege agga ming anyak munyen. Iróng zin ngen alit bacinnok ciggek munyenu. ²³Ming amarinna

eeti annit, amarine eeti neci Baba buk. ²⁴Ming ngen anna kutugu kaal wak avula ngen eeti imma kutugu ke orgene cinneng, irong woye da nege agga ming anyak munyen. Maije iyoko icinnet kaal cik avula, kar abarik amartoya annit ki Baba buk. ²⁵Ogone zoz necu kar zoz bali eherye lotinnowe ke kakat moolet: ‘Amartoya nege annit gaganiko.’

²⁶“Ming ikiya Demezoiti wa atin kittonakkung ngati Baba, een enne Vongiz wa een dede. Iyowa enne ngati Baba okko ibbacikung zoz ci obod ki annita. ²⁷Ibbacit niga buk zoz cinanni eci karumzene nginti bali meer kakkune ke.”

16 ¹Kar zin Yesu kizek nogo ne, “Kuduwaung baliye anna iget nongitton neko gerza ming atikku tu. ²Ovvo atin ol ottokung Ceeze wa Lawinto. Ikiya ii dede ci okko gon eeti ci arukkung adaito ngati inone azi ne kalinglingonik Tamutadden. ³Ogonikkung atin kaal neko eci nege irong agga Baba irong aggaya annit buk. ⁴Kaduwaakkung zoz cu eci ming ikiya iiteni neci, ovvo atin aaddannu zoz bali kuduwaakkung ke. Irong arrak baliye kaduwaakkung zoz cu oowa marrit baliye ming ngen kaavtte buk.”

Linglingon ci Vongiz ci Alile

⁵Izek zin bodok Yesu nogo ne, “Kemenna zin iyoko, kimire kuuwa ngati Baba bali ittonana ke, illoi zin iyoko rok eet imma ngatinngong ci ajjinna anneka ne, ‘Okko dim inna nga?’ ⁶Omozinnu iyoko niga marrit anna ming kuduwaung nongitton neko. ⁷Kaduwaakkung zin zoz wa een dede, abunna abarik ming kokko anna kar niga ubunntta. Kokko abarik anna kar kuk kittonaung Demezoit kar kitirizzung. ⁸Ming uk ikiya Demezoiti neci, okko atin irya ol wak lootu ogon munyen, okko atin aduwa gool ci abunna orong Tamutadden ol kabakte ki tedinet lokiko olli lootu. ⁹Iyoko zin iyelek atin Demezoiti nogo utuguzzo nege munyen marrit ming irong atuyyan; ¹⁰iyelek atin Demezoiti nogo bunnat ci Tamutaddeno akku goole ci kokkoye anna ngati Baba kar zin bodok atin irong ngen acinnang udut. ¹¹Iyelek atin Demezoiti nogo zoz ci lokiko ci ettedek Tamutadden alaan ci kuulou wa looc cu.

¹²“Kanyai demzinet cik meeek korongi kuduwaung, abarik bong woye irong ngen azunnu dook. ¹³Ming ikiya Demezoiti ci een Vongiz wa een dede, okko atin iyelekkung demzinet wak eeggina dede. Irong atin zoz ci okko enne aduwa ko een zoz cinne, aduwaakkung atin zoz ci izik enne, kar zin atin kuduwaung gii ci atin okko akku.

¹⁴“Okko atin adingdingan zar cigannik ngati aduwaakkung kaal wak kedemezi anna aggac. ¹⁵Kodowina anna ki Baba, kaala neke kodowina naga ke dook cigannik. Zoz zin ci kannekkung ne okko atin Demezoiti adima gii ci een cinanni aanyyung aggac ko nenen.”

Utuhuwe uluwa ci nuyau kize talli

¹⁶Kar zin Yesu kizek nogo ne, “Iróng atin arrak acinnang nginti dici ming kuuwa, kar zin bodok icinttang ming koboda.”

¹⁷Ovvo nuyak cik Yesu uggak ajjinno nege do azi ne, “Nya ming azi Yesu ne iróng atin arrak acinnang nginti dici, kar bodok nginti dici icinttang, ‘Eci zin anna kokko ngati Baba?’” ¹⁸Ngen demezeyyaha ajjinno de, azi ne, “Ungec ci zoz cinne ko, dim azi ne nya, ming azi ne, ‘Acinnang atin niga annit nginti dici ko?’ Ma iróng naga kagga ungec ci zoz neci ozoz enne ke.”

¹⁹Oroota Yesu zoz neci ming orong nege kijjinnet nonno ungec ci zoz neci, kar zin Yesu kizek nogo ne, “Ajjinnu niga eletti cuggok zoze ci kazi ne, acinnang atin niga annit ngati dici, kar bodok, ‘Nginti dici atin kurumte anna ki igeta?’ ²⁰Kuduwaung anna iget zoz ci een dede, aluyu atin niga kar bodok atalit, imma olli lootu atalne. Abalaccu atin niga oroot, abarik atin baalci cunnong ukce kize talninet.

²¹“Ming ukca ngaa dolec anyak uucez oroot, eci utubte nonno iinya ciginnek tuyanto, abarik ming okko dolec iyowa, erehek nonno ucezi abarik atalo enne eci itiryai dolec. ²²Ogon zin atin bodok ngatinnong ki iyoko: Iyoko zin ize ii cunnong ci omozinnu icu, kacinnung zin atin anna iget bodok kar bodok atalto, illoi zin eet imma ci okko okkoye talinet cunnong to.

²³“Kuduwaung anna iget zoz ci een dede, iitene neci azze eeti imma ci ajjinna annit gii imma to. Aanyyung atin Baba iget gii imma ci ajjinnu niga zare cigannik. ²⁴Imma rok iyoko ngen niga ijjinnet gii imma zare cigannik. Ijjinnet kar atin niga umudda, kar bodok atin talninet cunnong kelezzo.

²⁵“Kuduwaung anna igeta baliye kaal neko ngaridete, kalugunyi ungetti cik zozok neko ko. Abarik zin atin akku iitene ci iróng anna ngen kozoz ngaridete icima kalugunyi ungetti cik zozok neke, abarik atin kaduwakkung iget zoz ci Baba goole ci voori. ²⁶Ming ikiya iitene neci, ajjinnu atin niga Baba kaal cik meelek zare cigannik. Iróng anna kazi ne, kajjinni atin anna Baba ngatinnong. ²⁷Irezung Baba enne eliya igeta, eci ireztang niga annita, kar zin bodok elemttang annita, eci anna kakkuni ngati Tamutaddeno. ²⁸Kakkuni anna ngati Baba

Kakkunak looc, abarik zin iyoko kutungeya looc kimire kuuwa ngati Baba.”

²⁹Ovvo zin nuyaha cik Yesu annək nonno ne, “Iyoko, iróng inna ngen ozozi ngaridete ki baliye. Abarik ozozi zoz kubunna, ilemi zin zozzok ungetti jurrum kubunnta kizikta naga buk. ³⁰Kaggayya iyoko ming agga inna kaal dook kar bodok iróng kanyak ginenet imma ci kajjinni innetta. Aanyyet zoz necu agita kelemtta dede ming akkunni inna ngati Tamutaddeno.”

³¹Obodeke Yesu nogo annək ne, “Ovvo niga elemnyang bali vurrtta. ³²Abarik akku ii, ikiya dede, utube, ovvo atin niga azaninnu, ngen ngene ceze cinne. Ungnekkang atin annit do. Iróng zin anna kaave do, eci anna karumena ki Baba buk.”

³³“Kuduwaung anna iget kaal neko, kar aanyyet gano ngatinani. Anyakku atin nongitton looce cu. Abarik inimet zin, kommoga anna nongitton cik loocu.”

Angarye Yesu

17 ¹Baling uduwa Yesu zoz necu, icin tamu-keng kar kalawo, ize ne:

“Baba, ikiya iiteni wa ovvo ol ododoya annit telec, kar kubulte zara cik Ngerunne kar zin bodok Ngerunne kanyik zar cigunnek kubulte. ²Anyike baliye inna annit komiz ci kar kaggame ol dook, kar zin bodok kanyik anna ol neke ruget wa aave udut bali aanya inna ke. ³Aggayi atin nege innet rugete wa aave udut, ize Tamutadden wa een dede kar zin bodok kaggayya annit Yesu Kiristo wa bali ittonai ke nenen necu. ⁴Kanyiya zar cigunnek kubulte loota ngati kedecai linglingon bali aanya inna kutugu ke. ⁵Iyoko zin Baba anyik zar cigannik kubulte ngume cunne bulente bali kanyak ki innetta ladun baling ngen ketehenye looci ke.

Alawonik Yesu nuyak waginnek

⁶“Iyoko zin kiyeleya ol balik aanya inna annit loota ke kaggayi innet jurrum. Egggin baliye nege ol cigunnek kar zin inna inya annita, otongoolte zin nege kaal cik edemezi inna. ⁷Aggac iyoko kaal cik aanya inna annit ko dook, ming egggin kaal cigunnek. ⁸Kuduwahā nogo zozzok balik aduwaka inna annit ke, majje nege elemtta nongitton neke. Aggac nege ladun kakkuni anna ngatunne, kar zin kutuwet ming een innet ci ittonanan. ⁹Kalawonik anna nogo, iróng kalawonik ol wak iróng atuwe, kalawonik ol wak aanya inna annita do, marrit nege ming izetto ol

cigunnek. ¹⁰Eegg̃in ol cik kanyai anna k̃o dook cigunnek, ovvo nek anyai inna k̃o dook cigannik. Abule zin zara cigannik zoze necu. ¹¹Iyoko zin kobodaki innet tamu-kenga, ngen zin ol wak atuwe irahék loota. Baba wa Alile, zuute nogo zare wagunnek adingdinge, zar balik akanneka inna annit ke, kar kodoye nege, ki iyoko anna ki innet. ¹²Baling ngen kaavtiya buk, kebei baliye nogo doize bali aanya ke. Ngen zin eeti imma ngatinneng kizzi, kize Judas do bali uduyai kize gerza ci atin edez Tamutadden nonno, kar zoz ci Tamutaddeno kakat moolet.

¹³“Kobodaki innet tamu-kenga, kuduwaha baliye kaal neke baling ngen kaavtiya ki nogo buk loota, kar demezyaha cigannik katalto oroot ngatinani. ¹⁴Kuduwaha nogo zoz cunne abarik zin ol wak irong atuwe loota ngatu, amartoi nogo, marrit nege eegg̃in ol wak atuwe, irong ngen eegg̃in olli lootu, ki iyoko anna ming irong ngen keeni ci lootu ko. ¹⁵Irong zin iyoko kalayi kar nyek demezeyyak wagannik loota ngatu, abarik kalayi kar zuute nogo Loryenta. ¹⁶Irong bodok nege ngen eegg̃in olli lootu ki iyoko anna ming irong ngen keeni eet ci lootu ko. ¹⁷Anyik nogo kavvuto do kililec kar kedemezzit zoz cunne wa een dede, ¹⁸ki bali ming ittonana inna annit looc kikiya kuduwak ol zoz cunne ke, kittonni bodok anna nogo kar koot kuwaktek ol zoz cunne loocowe. ¹⁹Kanyiya anna ele cinanni ladun, kar kilinglingozik nogo, kar nege kabaito zoze een dede udut.”

Alawonik Yesu ol wak atuwe dook

²⁰“Irong lawinet cinanni een cinneng do. Kalawonik ol nek atin elemnanna annita zoze cinneng, ²¹kar nege dook kurumte kodoye, Baba ki iyoko ming kodoye anna ki innet ko. Irong ucca nege buk odoye kar ol cik lootu ko kelem̃it ming een innet ci da ittonana annit! ²²Kanyiha bulenet bali aanya inna annit ke, kar nege buk kodoye ki iyoko ming kodoye naga ko. ²³Kodowina anna ki nogo kar zin bodok inna ki annita kodoye. Anyik bai nogo kurumte kodoye tok kar anyik ol wak lootu kaggac ming een innet ci ittonana, irezu zin nogo ki bali ming ireza annit ke.”

²⁴“Baba, korongi ol nek aanya ko koot kavvuto nginati kokko kaave anna ke, kar kicinnet bulenet cinanni bali aanya inna ke marrit baling ireza inna annit baling ngen ketehenyai looci.”

²⁵“Baba wa abunna, ming irong ol cik lootu Aggayi innet nunun, kaggayi anna, agga zin demezeyyaha cigannik niko ming ittonana inna. ²⁶Kuduwaha anna zar cigunnek nogo kaggac, kemenna kanyik, kaduwai kaggayi kar rezinet wa ireza inna annit kavvu ngatinneng buk kar zin anna buk kodoyewa ki nogo.”

Ovolonge Judasi Yesu kaggame kar zin kecebe
(Matayo 26:47-56; Marko 14:43-50; Luka 22:47-53)

18 ¹Baling edeca Yesu lawinet itingazzo zin ki nuyak kar kettetit tolol ci een Kidron oot t̄it̄ime ci goola. Aave d̄a moro cidici nginati, anyak keen cik ingirou otone code ke; kar zin enne ki nuyak kitozo ngin neci.

²Agga zin d̄a Judasi bali okko ovolonge nonno k̄o ngin neci marrit d̄a gon ming arumo Yesu ki nuyak waginnekk nginati. ³Odola Judasi ngati adawane Yesu, ivita zin ki acir cik Romi ki ddikiryyok cik ittona alaata wak wawaco ki olli Varacisi. Anyak d̄a ol neke urezwa ki ilanya ki ijjo cik jorak.

⁴Baling agga Yesu kaal cik ovvo innak nonno ke dook, iyok uk urumek nogo reenun kar zin kijjin kizek ne, “Ngene dim ette ci orongnyu niga ko?”

⁵Oboddek nege nonno izettek ne, “Korongnya Yesu wa orog wa een Nazeret.”

Oboddek zin Yesu nogo bodok izek ne, “Annit nenen icu, Yesu wa orog neci een Nazeret ke.” Abile enne Judasi bali okko ovolonge nonno ke ki nogo nginati niko. ⁶Baling ize Yesu ne, “Annit nenen icu.” Imerte ki vurrut kar zin kuyugte.

⁷Ijjin bodok Yesu nogo de, izek ne, “Orongnyu dim iye niga ngene?”

Oboddek bodok nege nonno izettek ne, “Korongnya Yesu wa orog wa een Nazeret.”

⁸Izek Yesu nogo ne “Ma wanai ming kuduwaung kizeung ne, annit nenen icu. Ming orongnyang annit, aanyik zin ol ciko koot.”

⁹Inna zin zoz cu ovvo ol neko aggame Yesu ko kar zoz bali aduwa enne ke kakat moolet. Ize zin enne ne, “Ngen zin kokoloz olle balik aanya ke imma, Baba.”

Etted Peturu itat ci d̄ucakto (18:10)

¹⁰Uvuca zin Simone Peturu nyatubat ci da anyak nyakuraru kar zin ketteda itat ci azzo, ci eet wa alingling ki alaan wa addikire wawaco. (Een da zara cik ducait neci ne Malkos).

¹¹Izek Yesu Peturu ne, “Bilo, bodek nyatubat necunne ko! Azi bong inna ne kongoolo iyoko anna pirnanet ci aanya Baba kar kuk kipira ko?”

Ootte ol Yesu ngati eet ci een Annas

(*Matayo 26:57-58; Marko 14:53-54; Luka 22:54*)

¹²Ecebbit zin aciiri ki ddikiryyok waggek ki loddikire wak Youdo Yesu. ¹³Anyakttak arrak eet ci een Annas, inyik ci eet ci een Kaipas. Een da enne Kaipasi alaan wa addikire wawaco erkit neci. ¹⁴Nonno nenen ci ilot ol nek eggin Youd ke, annek ne, “Abunna abarik ming adai eeti code olle wak eggin Youd kar kuruget ol dook.”

Amikzene Peturu Yesu

(*Matayo 26:69-70; Marko 14:66-68; Luka 22:55-57*)

¹⁵Annu da Simone Peturu ki nuyait imma Yesu. Marrit baling agga alaani wa addikire wawaco nuyait neci, itto enne reenun ci alaano, ¹⁶maiye Peturu erewo tatuga eci reenuno. Uk nuyaiti neci agga alaan wa addikire wawaco ke oboda, kar zin kozozik dolec ci da alingling wazin neci, kar zin Peturu kitto.

¹⁷Ijjin zin dolec neci tatuga ke Peturu, izek ne, “Irong inna eeni nuyait imma ci ol wak edemez Yesu ko?” Obodehe Peturu nonno izek ne, “Azze to, kamiri.”

¹⁸Alali da looci baalin neci oroot. Avadit da toniaha ki ol cik alingling nginati gwo kar zin kavvuttek. Avik Peturu gwo neci buk.

Ijjin alaani ci addikire wawaco Yesu

(*Matayo 26:59-66; Marko 14:55-64; Luka 22:66-71*)

¹⁹Ijjin zin alaani wa addikire wawaco ko Yesu kaal cik obod ki nuyak cik edemez enne ko ki kaal cik obod ki demzinet cinne. ²⁰Obodehe Yesu nonno izek ne, “Kozosi gon zoz cinanni kiziyet ol dook iiwa labak, kar zin gon kedemez ol Ceeze wa Tamutaddeno ki Ceezine wak Lawinto wak gon alutene olli Youdo ngatode. Azze zoz ci kaduwa lomuk to. ²¹Ajjinna iye annit ajjinaka nya? Jin ol nek gon Azikna annit ming kedemze, agga rit nege zoz ci kuduwa.”

²²Baling uduwa Yesu zoz necu, appan eeti imma ci ojongzo ki Yesu nonno ngum elya, kar zin kucub kizek ne, “Gool ci ozozike inna alaan wa addikire wawaco necu?”

23 Obodehe Yesu nonno izek ne, “Ming kuduwa ette zoz ci gerze, duwa da zoz neci, mazing kuduwa zoz ci zong een dede, appana zin gaganiko nya?”

24 Ittonik zin bodok eeti ci een Annas Yesu kuk ngati ngen ecebine niko kuk ngati alaan wa addikire wawaco Kaipasi.

Imigoi bodok Peturu Yesu kize lak iiyo

(Mateyo 26:71-75; Marko 14:69-72; Luka 22:58-62)

25 Baling ngen Simone Peturu avik gwoo, ijjin bodok eeti imma nonno, izek ne, “Irong iye inna buk eeni nuyait imma olle wak gon edemez enne ko?”

Imma Peturu ize ne, “Kamiri.”

26 Een da ducaiti ci alaan wa addikire wawaco Kaipas ke borit ci eet bali etteda Peturu itat ke, adangek nonno zoz de, izek ne, “Irong iye baliye anna kicini innet ming orkoryyu ki Yesu aratawe ci ingirou?”

27 Imigoi bodok Peturu de, majje tuulici ogowa.

Ibil Yesu lokiko ngati alaan ci een Pilato

(Mateyo 27:1-2,11-14; Marko 15:1-5; Luka 23:1-5)

28 Inyamanit zin ol cik eeggin Youd Yesu ceze ci Kaipasi ootte ngati alaan imma ci ol cik eeggin Rom. Aala da looci, kar zin ol cik eeggin Youd irong orong kutulet eletti ngati izowe orog ci eet neci. Orong da nege kar kadait Kwoor wa Vardanginto. 29 Iyowak zin Pilato nogo reena, kar zin kizek ne, “Abac ette eeti cu zoz ci azi ne?”

30 Oboddek zin nege Pilato izettek ne, “Woye ette ming irong eeti cu een mujul, irong woye kanyahakin.”

31 Izek Pilato ne, “Ootte kar oot ettedek bac cinne goole ci lotinnok waggok ettine.” Oboddek ol nek eeggin Youd ke nonno izettek ne, “Irong naga kanyaka komiz ci woye kettedika eet imma daiz.”

32 Inna zoz necu ki iyoko kar kiyelai zoz wa ozoze Yesu gool ci okko enne adakne.

Ucub Pilato Yesu (18:29)

33 Itto zin Pilato ceez to, kar zin kutu Yesu buk kuk kijjin kizek ne, “Eeni inna dede alaan ci Youdo?”

34 Ijjin bodok Yesu nonno izek ne, “Akku zoz cu zinine cunne yo, icima uduktai da ette ol uggak zoz ci obod ki annita?”

35 Obodek zin Pilato nonno, izek ne, “Irong anna keeni Youdenit? Ol wagganek eletti ki alat wak wawaco cik anyahanni innet rok annita. Abacu ette inna zoz ci azi ne?”

36 Izek zin Yesu Pilato ne, “Irong alaanzet cinanni een ci looc cu, woye ette ming kize anna alaan ci lootu, oortto woye ette ducaha cigannik ki ol balik eeggin Youd agganmya annit ke. Imma zin iyoko irong alaanzet cinanni een ci looc cu.”

37 Izek Pilato nonno ne, “Eeni zin ette inna alaan?”

Obodehe zin Yesu nonno izek ne, “Ilemi inna ming azi ne keeni anna alaan. Karitai zin baliye anna zoze ci kar zin kikiyak looc kar abunna ming kokko kiyeleji ol zoz wa een dede. Azikna zin ol dook wak agga zoz wa een dede.”

38 Ijjin zin Pilato Yesu, izek ne, “Nya ci een dede?” Kar zin kiyok kuk reena ngati aavtte ol cik Youdo ke, kar zin kize ne, “Kamuda illoi gii imma ci abaci eeti cu kar ketedek nonno lokiko.”

Ettebek ol Yesu daiz

(Mateyo 27:15-31; Marko 15:6-20; Luka 23:13-25)

39 “Azi zin keer cinnong ne abunna ming koogakkung eet code olle nek ecebye ke, ming adakku Kwoor wa Vardanginto. Orongnyang koogaung ‘alaan wannong olli Youdo?’”

40 Egerenyit izeto ne, “Azzeto, ma oogakket nonno! Oogaet abarik Barabas!” Ecebye da eeti neci een Barabas ke ngati aburnnek gaala nong kar kitto zari.

Ettezik Yesu todowinet telec kadam

19 ¹Uduwak zin Pilato ol kootte Yesu reena kar koot kibiccet.

²Ulucet aciiri biila kutugu ki itaa kar zin kuburucek Yesu oo. Uburucehe ruum ci een loding, ³kar zin kotozo kimirtozik lak cik meeek giir ngati aziwe ne, “Rug avvū to, alaan ci Youdo!” Kar zin gon kapannit nonno ngum.

⁴Obodak bodok Pilato ol nek eeggin Youd ke reena kar zin kizek ne, “Iziktang di, kanyahakung nonno reenun kar aggac ming illoi gii imma ci kamuda ette abaci eeti cu. Kar ketedik lokiko.” ⁵Ma baling iyowa Yesu reenun ngati aburce biila balik aluce ke, kar bodok kitim

ruum bali marī een lōding ke, izek Pilato nogo ne, “Eet neci nenen icu!”

⁶Baling icinnet alaata wak wawaco ki lōddikire wak alingling ki nogo Yesu, egerenyit izetto ne, “Otoddoc nonno! Otoddoc nonno telec!” Majje Pilato obodehe nogo, izek ne, “Ootte kar oot otoddoc, majje anna ngen kumuda gii imma ci abaci eeti necu kar woye ette kettedik nonno lokiko.”

⁷Ommogtek olli Youdo zoz cinneng, izettek zin Pilato ne, “Kanyaka naga lotinnok waggak, azi zin lotinnowa neke ne, anyik nonno kadak, marrit ming azi enne ne, keeni Ngerrti Tamutaddeno.”

⁸Baling izek Pilato muluk necu, otongoole looc, ⁹kar zin kitto ceez to. Uk ijjin Yesu izek ne, “Eeni dim inna ci orog jang?” Ijjak enne Yesu nonno lim niko.

¹⁰Ijjin bodok Pilato nonno, izek ne, “Irong orongi zozikan, irong inna agga ming kaggami zoz ci woye koogani icima kododoyi teleca?”

¹¹Obodehe Yesu nonno, izek ne, “Ming irong anyoniki komizi tamukenga, irong woye ette inna anyai komiz ngatinani. Anyak eeti ci wanai anyahaka annit innet ko munyen cik ommog veelek.”

¹²Orong da nginatu Pilato ooga Yesu, majje abarik ol cik eeggin Youd ke egereny de, azi ne, “Ming ooga inna eet necu kuk, irong iyoko inna eeni gooni Kesari wa een alaan ci Romi addikire.”

¹³Baling izik Pilato zoz necu, anyahak Yesu reenun kar zin enne kavvu lecere wa eet wa etted gon lokiket, ngati agga ol zare cik een bee ci derenyi anneke ol cik eeggin Aramaik ne Gabbaza. ¹⁴Ize da looci wazin keng ngati adiman nege dainet cik kwoor wa Vardanginto. Izek zin Pilato Youdo ne “Icinnet alaan wannong icu.”

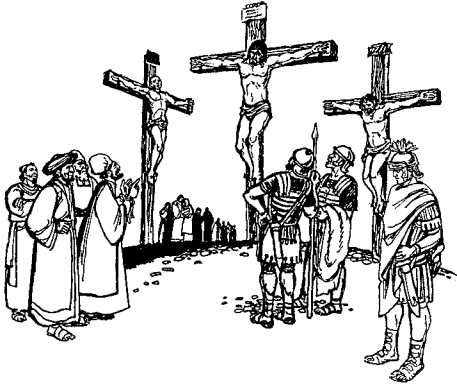
¹⁵Egerenyit nege izeto ne, “Bite nonno ngati! Bite nonno ngati! Todo nonno teleca kadak!” Ijjin zin Pilato nogo, izek ne, “Kotodo anna alaan cunnong ko?” Oboddek alaata wak wawaco nonno, izettek ne, “Irong naga kanyaka alaan imma kize Kesari ci addikire do niko.”

¹⁶Majje bali vurra anyik alaani Pilato nogo Yesu koot kotoddoc keete wa een telec. Ebbeit zin aciiri Yesu.

Ngin wa ododine Yesu

(Mateyo 27:32-44; Marko 15:21-32; Luka 23:26-43)

¹⁷Odong zin Yesu telec neci kar kuuwe ngati een zara oo ci eet ci adaha, awu ol zoze ci ol cik eeggin Aramaik anneke ne Gologota. ¹⁸Kar zin kotoddoc nonno ki ol ugge cik eeggin ram. Odode imma atte ci

Otodowe Yesu teleca (19:18)

Yesu azza, okko code atte ci angeto, kar zin Yesu kotodowe orgena.

19 Eteher Pilato waraga imma izong kar zin kamadek telec. Eherye zoz neci azi ne, YESU WA NAZERETI NECU, EEN ALAAN CI YOUDO.

20 Ekebbit ol cik meekek Youdo zoz neci eherye ke, marrit da ngin neci bali ododine Yesu ke ming ojongzo ki Jerusalem. Kar zin bodok zoz neci ketehera zozowe cik ol cik eeggin Aramaik, ki

Latin ki Girik.

21 Utuburek zin alaata wak wawaco Pilato nong, kar zin kizettek ne, “Nya ming eheri zoz ci azi ne, ‘Een enne alaan ci Youdo’ Eheri wete zoz ci azi enne ne ‘Keeni anna alaan ci Youdo.’”

22 Obodehe Pilato nogo, izek ne, “Ming een zoz wanai ketehera ke, ketehera zong.”

23 Baling otoddoc aciiri Yesu, idimtta ruumanj ciginnek kar zin kengerrit kizeto talena wec, kar ngen ngene kuuwe ciginnek kutungtek zar ruum wa ngenyu ecito do niko. Ootte ruum ci da Yesu amalkine da alulai kodowe kizzi rok nginti volongi kar woye da kengererte.

24 Izetto ne, “Gerza ming kereci, kettedit abarik olom icima woye ngene ci okkoye, kar kicinnet innak ngene.” Kar zoz necu kakat molet zoze ci Tamutaddeno ke, azi ne,

“Engerttek ruumanj cigannik eletti,
kar zin bodok kettedit olom ci ruumanj cigannik.”

Gij zin ci bali ogon aciiri balik odode Yesu ke necu.

25 Abile da etj Yesu keete ci een telec abanyca ki ngooni ki Mariya ngaa ci et ci een zara Klopas. Abile da Mariya Magadalina buk ojonun nginati ododine Yesu ke.

26 Baling icin Yesu yatinne ming abile ki nuyait wa irez enne ojonun, izek zin yatinne ne, “Ngaa cu, een icu ngerunne.”

²⁷Kar zin kizek nuyait neci ne, “Een enne eētunnong.” Imma nginati, kar zin nuyaiti neci kuuwe nonno ceeza buk.

Daiz ci Yesu

(Mateyo 27:45-56; Marko 15:33-41; Luka 23:44-49)

²⁸Agga Yesu niko ming udut linglingoni cinne, kar zoz bali uduwa zoz ci Tamutaddeno ke kakat moolet, ize ne, “Aruka koor.” ²⁹Aave da uduci ci merte ci amaktali ojonun, kar zin kidimtta ruum ocoktek merte neci, kar kecebtek morok ci uuni kar zin kaarttek Yesu utug. ³⁰Baling atar Yesu merte neci, ize zin ne, “Edeccai.” Kar zin kuluc oo, uk zin vongizi cinne ngati Tamutaddeno.

³¹Okko iiteni ci reng akku ko een wazin ci ovvo ol adimana dainet cik Kwoor wa Vardanginto ki Iitene wa Yubzento. Ijjinnet zin loddikire cik Youdo alaan Pilato abunna ming etted zoz cinne kar zin nege kudulta zoo cik daizoit cinneng bak aarik looc, eci nege irong orong eletti ciggek kavvuto telecwane. ³²Ivita zin aciiri udulet zoo cik ol balik odode ki Yesu. ³³Baling ovvo nege avvunak Yesu, amuda adak enne ladun, irong zin ngen adul zoo ciginnek. ³⁴Akat zin aciiroci code Yesu onyit ilawa, kar zin ele cinne ketera biye ki maam.

³⁵Aduwa eeti bali icin ke zoz necu een dede, aduwa enne niko abunna katuwe naga buk. ³⁶Inna kaala neko kar zoz bali eherye warage ci Tamutaddeno ke kakat moolet, azi ne, “Irong atin emmeni cinne code adule udut.” ³⁷Azi bodok zoz imma warage ci Tamutaddeno ne, “Acin atin nege eet bali akati nege onyit ilawa ke.”

Gool ci adawe Yesu

(Mateyo 27:57-61; Marko 15:42-47; Luka 23:50-56)

³⁸Ijjin zin bali vurrtā Yosevo ci orog ci een Arimatiya Pilato kar kanyik nonno Yesu kar kuk kada. Een da Yasevu nuyait ci Yesu lomuk marrit ming ongoole enne ol cik Youdo. Baling elema Pilato zoz neci, ikiya uuwe Yesu kar kuk kada. ³⁹Orkorrit enne ki Nikodeme, eet bali arrak eronak Yesu baal ke. Anyaha Nikomede maal ci ongoli appwe adak orobiya cik meekek giir. ⁴⁰Baling ovvoye nege ele ci Yesu, ecebbit zin ol cik een ram ko ele cinne, kar kuvudek maale ci ongoli, ki ruumani, annu zoz necu gool ci keer ci adawe nege ol cik Youdo ol. ⁴¹Aave da nginti ovvo ol ododine Yesu ke arata imma ci anyak ngilom ci een jor ngen zin buk da eeti imma kabawozik ngin neci udut. ⁴²Eci

ize ojon Iiteni ci Yubzento Youdo, kar bodok ngilomi neci kize ojon, abakttek zin Yesu ngilom.

Izzi Yesu iloma to

(Mateyo 28:1-10; Marko 16:1-8; Luka 24:1-12)

20 ¹Maije ngerret ririwona iitene wa een oo biranoca, uk da Mariya Magadalina ngilome ci Yesu, kar zin kuk kumuda bee bali tatuge ci ngiloma ke izzi to. ²Ivir zin enne uk ngato Simone

Ikiyak Mariya ilomi ci Yesu (20:2)

Peturu ki nuyait wa irez Yesu oroot kar zin kizek ne, “Ootte ol uggak ele ci Manyi ngiloma ngamani, irong zin buk kaggayya arike ucca nonno inin!”

³Iyihet Peturu ki nuyait imma oot ki ngilom. ⁴Avir nege dook, imma nuyaiti imma ijaar ciko Peturu kar kuzuca ngilom oowa. ⁵Ibil zin enne kar kivon ngilom ci Yesu, edenya abarik ruum bali alucek ol Yesu ke do ming attadde ngenati, ngen zin enne kuk ecito.

⁶Imma vurrite cinne, uzuca Simone

Peturu bali ijaar enne ke, itto uk ngiloma ecito. Icin ruumani balik alucek ol nonno ke ming aavtte ngiloma, ⁷ki ruum bali alucek ol oo ci Yesu ke, ming aave ngenati. Aluce ruum neci do, engero ki ruum code ke. ⁸Itto zin nuyaiti buk ngilom neci, icin enne buk ming izzi Yesu to, kar zin elema zoz neci niko. ⁹Ngen zin buk nege kaggac zoz wa eherye warage ci Tamutaddeno azi ne, ingazi atin Yesu daiza.

¹⁰Imerte zin nuyaha oot ceezine ciggek.

Iyelek Yesu Mariya Magadalina ele

(Marko 16:9-11)

¹¹Maije Mariya ibil ngilome neci reena kar zin kutulu. Baling ngen enne alu, ulule kar zin kivon ngilom, ¹²icin zin anjilonya ram cik Tamutaddeno aburuc ruumani cik voorik, aavtte ngen bali abahek ol Yesu ke. Okko anjilo code aave otone ci oou imma code aave otone ci zoonu.

¹³Ijjinnet zin nege Mariya izettek ne, “Ngaa cu, alu nya?”

Obodek Mariya nogo izek ne, “Ootte ol uggak Manyi wananni, irong zin buk kagga oot aartik inin.” ¹⁴Baling uduwa zoz necu utuhuwe kar

zin kicin Yesu ming abile ngenati, ngen zin enne buk kagga ming een Yesu neci.

¹⁵Izek zin Yesu nonno ne, “Nгаа cu, alu nya? Orongi dim ette inna ngene?”

Inon Mariya ize ne een iyoko eeti neci kozozona ko manyi arata neci, izek ne, “Ming ette uuwe ele cinne ngamani, duwaka nginti arike inna, kar kuk kidima.”

¹⁶Izek zin Yesu nonno ne, “Mariya!” Utuhuwek zin Mariya nonno kar zin kegereng zoze ci ol cik eeggin Aramaik kize ne, “Rabboni” Azi Tennette ne, “Demezoit!”

¹⁷Izek Yesu nonno ne, “Ma odoknonikan, ngen zin buk anna kimire kuk ngati Baba. Bit abarik ngati gotonogga kar zin izek ne, kamire kokko ngati Baba wa bodok een beetinnong buk, Tamutadden wa nanni kar bodok kize Tamutadden cinneng.”

¹⁸Imirozik Mariya Magadalina nuyak, uk izek nogo azi ne, kicina Manyi, kar kuduwak nogo zoz ci uduwak Yesu nonno.

Iyelek Yesu nuyak ciginnek ele

(Mateyo 28:16-20; Marko 16:14-18; Luka 24:36-49)

¹⁹Ize da looci yomon, iitene wa een oo biranoca, alute nuyaha ceezine ecito, eci nege ongoole loddikire cik Youdo. Ikiya zin Yesu ibil orgene cinneng, kar kizawo kize ne, “Avvut labak!”

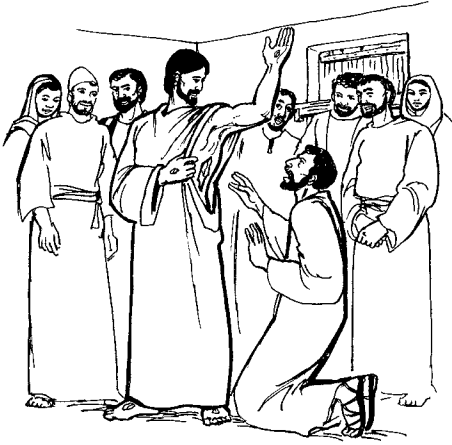
²⁰Baling ize niko, iyelek zin nogo azzin ki maryoit bali akati ol ke. Atalit nuyaha oroot baling icinnet Manyi.

²¹Obodek bodok Yesu nogo, ize ne, “Avvut labak ki iyoko ming ittonana Baba ko, kittonnung anna iget buk.”

²²Baling uduwā zoz necu, otovongik nogo kar zin kizek ne, “Aggamtta Vongiz ci Alile. ²³Ming alalnekku ol munyen, alalnek Tamutadden nogo dede; ming iróng niga alalnekku nogo munyen ciggek, iróng Tamutadden alalnek nogo.”

Iyelek Yesu ele Tomas

²⁴Maije toniati code toniahe wak eeggin omoto ki rama ci een zara Tomas, wa bodok een cuudenit, azze da enne to baling akkunnak Yesu nuyak waginnek. ²⁵Udukttak zin nuyaha neke nonno izettek ne, “Kicinta naga Manyi!” Izek zin Tomasi nogo ne, “Ming ngen anna kicin bboroyyok balik odode ol azzin ciginnek, kar bodok kuum azzin neke ki maryoit, iróng anna elemi zoz necu.”

Iyelek Yesu ele Tomas (20:27)

²⁶Baling edeccai iinya cik eegg̃in turgerem, avvuto nuyaha ceeza ecito, aavtte da Tomasi ki nogo. Anyuge baliye tatugeta, abarik Yesu itto orgen cinneng caato kibil kar zin kizek nogo ne, “Avvut labak!” ²⁷Izek zin Yesu Tomas ne, “Arik da vallak cigunnek ngintu, kar cin azzin cigannik; nyaha bodok azzin uum marioit cinanni. Ma anyik zinin kodok, abunna ming atuwe.”

²⁸Obodek zin Tomasi nonno zoz ci azi ne, “Manyi ki Tamutadden wananni!”

²⁹Uduwak zin Yesu nonno zoz ci azi ne, “Atuwe marrit ming icinnan. Edette ol cik ngen kicintan imma ngatu atuwe.”

³⁰Baling avvu Yesu orgene ci nuyak ciginnek, utugu kaal cik avula meekek irong eherye buwe cu, icinnet nege do.

³¹Maije zin kaala neko eherye kar niga anyait tuwenet ngati Yesu een enne Kiristo nenen bali atahalai, Ngerrti Tamutaddeno, kar ming atuyyu niga nonno, arubannu ruget.

Iyelek Yesu demezeyyak waginnek een turgerem ele

21 ¹Bali vurta, iyelek Yesu ele bodok nuyak waginnek liile ci een Tiberias. Ogon zin da bali zoz neci kete: ²Aavtte ol ciko to Simone wa een Peturu, Tomas wa een cuudenit, Nataniyal wa akku orge ci een Kena, Galiliya, ki logoz wak Zebedi, ki nuyak ugge rama, arume nege dook ngatode. ³Izek zin Simone wa een Peturu nogo ne, “Kokko anna ggaminet ulug.”

Obodek zin nege nonno, annek ne, “Korkor buk ki inneta.” Oot zin reena kar zin kottodit ibo, imma baalin neci ngen kaggamit ulug ugge.

⁴Imma ngerret ririwona, ibil Yesu liil titima, abarik nuyaha irong agga ming een Yesu neci.

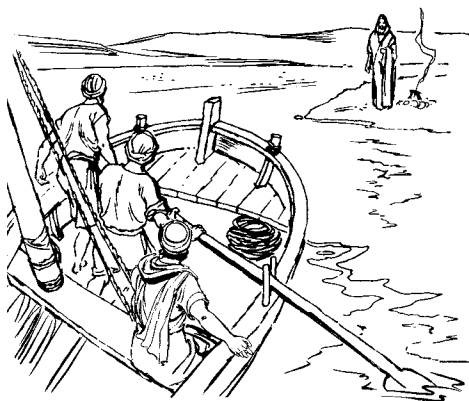
⁵Utu zin Yesu nogo, izek ne, “Gonogga, ngen aggamit ulug ugge?”

Obodek nege Yesu, annek ne, “Iiny.”

⁶Izek Yesu nogo ne, “Okollttek imutuk oton ci azzo amudannu atidic ulug ugge.” Baling ujukttek imutuk neci, aggamit ulug cik meekek

giir, iróng nege ngen uule kar kodongtek ibò eci anyak ulug cik meekek giir.

7Kar zin nuyaiti wa irez Yesu izek Peturu ne, “Manyi nenen ci aanyet kaggamit ulug neko” Baling izik Simone wa een Peturu zoz ci azi ne, Manyi nenen ci aanyet kaggamit ulug neko niko, uburucek ele ruumanì balik aara enne ke ngati aggame ulug kar zin kulucai ibowa kitto maam akkunnak Yesu. 8Ize ojon ibò ki liil titim, ovvo nuyaha wak aavtte ibowa ko agurut imutuk anyak ulug cik meekek giir.

Aave Yesu nyatapare ci een Tiberias (21:3)

9Baling uluccak nege liil titim, edenya gwoo ci alanyit zolomone anyak ulugit ci ivade ki umunet.

10Izek zin Yesu nogo ne, “Anyaktta ulug ugge nek aggamannu ko.”

11Itinga Simone Peturu iba kar kunguwa imutuk liil titim. Anyak ulug cik meekek abize ne toc. Abarik ngen uluga cik meekek giir morototo, orong zin imutui ettede. 12Izek zin Yesu nogo ne, “Ivita kadakto.” Azze zin nuyahe neko imma ci ajjin nonno zoz ci azi ne, “Innet ngene?” Agga nege een enne Manyi.

13Ikiya Yesu idima umune ki ulugit kar zin kanyik nogo kadait.

14Iyelek Yesu ele cinne nuyak waginnek lak iyo, baling itinga enne daiza.

Ilotik Yesu Peturu linglingon

15Baling udutet Yesu ki nuyak ciginnek dainte, izek enne Simone Peturu ne, “Simone ngerrti Joni, ireza inna annita oroot kommog ol nek ireza annit ko?”

Azi zong Simone ne, “Iiny Manyi, agga inna ming kirezin.”

Izek zin Yesu nonno ne, “Tam nyoo cigannik ko jurrum.”

16Ijjin zin Yesu nonno lak ram, annek ne, “Simone ngerrti Joni, ireza inna annita?” Obodek zin Simone Yesu, annek ne, “Iiny Manyi, agga inna ming kirezin.”

Izek zin Yesu nonno ne, “Zuute zin ol cigannik ko jurrum.”

17Ijjin zin bodok Yesu Simone lak iyo de, izek ne, “Simone ngerrti Joni, ireza iye inna annita?”

Omoze Peturu oroot eci ijjin Yesu nonno lak iiyo ming irez enne nonno. Izek zin enne Yesu ne, “Manyi, agga inna kaal dook. Agga inna ming kirezin.”

Izek zin Yesu nonno ne, “Zuute zin ol cigannik ko. ¹⁸Kaduwaki anna innet zoz ci een dede: Baling ngen eeni inna idica, aburcek inna ele ruum kar bit ngati orongi inna. Imma iyoko ming ize matiyoc, aggamnyi ol azzin. Aburceki eeti imma innet ruumanj, kar zin kuyi ngati irong inna orongi bite.” ¹⁹Uduwa Yesu zoz necu abunna iyela daiz ci Peturu ming adingdingan Tamutadden. Kar zin kizek nonno ne, “Nuwan!”

²⁰Uukce Peturu ki vurrut, edenya nuyait wa Yesu zinino ming annu nogo. Een enne bali aavtte ki Yesu ojonun dainte, kar zin kijjin Yesu, “Manyi, ngene ci okko utennin?” ²¹Baling icin Peturu demezeyait neci, kar zin kijjin Yesu, “Manyi, ma eeti ci anuyyet ko?”

²²Obodek Yesu Peturu, “Ming korongi nonno kurug zee koboda anna, nya ci auce zinine cunne? Abunna ming anuyan.”

²³Uzuca zoz gotonogget wak atuwe azi ne irong nuyaiti wa irez Yesu ko adaj. Maije Yesu ngen kize ne irong enne adaj; azi abarik ne, “Ming korongi anna nonno kurug kobodak anna looc, nya ci gerze ngatinnong?”

²⁴Nuyait neci ele ci aduwak gonoggi zoz neci. Eteherek enne kaal neke dook looc. Kagga naga een zoz cinne dede.

²⁵Utugu Yesu kaal cik meeleg giir, weda keteherit kaal nek uduwa enne ke dook looc, illoi weda nginti eleno ki buwanni.

Galatia

Waraga wa eherik Paulo ol wak atuwe abak looce ci een Galatia

Zawinet ci Paulo

1 ¹Keheri anna Paulo waraga cu, atahala Tamutadden kar kilingling linglingon cinne, keeni toniat ci kuwahek ol zoz ci Yesu. Irong ahalanna eeti ci diiri, icima zuwe cik ahalannan. Ittonana annit Yesu Kiristo ele ki Tamutadden wa een Beetinna bali ingane Yesu daiza ke. ²Kittonanna naga dook gotonogget ki ngonogget wak atuwe waraga cu ol cik kelecanyya cik looc ci een Galatia.

³Anyik Tamutadden wa een Beetinna ki Manyi Yesu Kiristo kaanyung eezet ki gano. ⁴Aggayyu niko aanyik Yesu ele cinne kize wawac ci aara ol munyen ki bali ming odola Tamutadden wa een Beetinna, kar keelawet looce ci gerze kabahe anyak munyen ko. ⁵Kidinginganet zar cik Tamutaddeno udut, amin.

Zoz ci obod ki kelecanyya cik Galatia

⁶Kakulei jeen zoze cunnong eci utuburttu zoz ci Tamutaddeno ataman, nonno ci aanyung abait eezete ci Kiristo. Kanyaktaung baliye kaviyak cik Yesu abunna, abarik atuyyu kaviyak cik aavtte do adarnannu kaviyak cik abunna Manyoni. ⁷Irong kaviyaha neko een dede. Abarik anyak ol cik ulallung ibatinne orong abunna ming uhu kaviyak cik abunna obod ki Kiristo. ⁸Ming anyak eet ci uwahekkung kaviyak cik abunna ongorko ki cik kuwahekkung ko, icima ol ugge icima anjilo ci akku tamu-kenga, innak atin torinet ci Tamutaddeno nonno eci enne uwahek ol kaviyak cik aavtte do. ⁹Kuduwa anna baliye, iyoko kobodonik bodok kaduwa zoz cu: Ming uwak eeti kaviyak cik aavtte do kaviyahe cik abunna balik izikttu niga ke, anyik eet neci kotore.

¹⁰Iróng anna keeni eet ci karuwek ol döldöl. Korongi kilinglingek Tamutadden dö niko. Ming kuwahek ol kaviyak cik orong nege dö niko, iróng woye kalinglingi zoz ci Kiristo.

Een Paulo tonjat ci Yesu

¹¹Gotonogga ki ngonogga tuwenta, korongi kuduwaung zoz cu, iróng kaviyaha cik abunna kuwahekkung ko een zoz ci akana ol cik diirik, avvu kaviyaha neko ngati Yesu Kiristo. ¹²Amire ki eet ci diiri ci edemzeka kaviyak neko, abarik Yesu Kiristo ci aanya kaviyak neko.

¹³Aggayyu rit niga baliye baiz cinanni kabahe kize eet ci kazunne keer ci Youdo. Kigida baliye oroot ol wak atuwe Ceeze ci Tamutaddeno, korongi kegerzan nogo. ¹⁴Kagga keer ci Youdo oroot kommog buul cigannik veelek. Kirezi keer ci jjitigannik oroot.

¹⁵Maije baling ngen kitirai ke, atahala Tamutadden ladun, een enne bunnatait kar kodola zoze ci ahalannan, ¹⁶kar kiyeleya

Ngerinne, abunna ming kuwaheke ol wak iróng een Youd kaviyak cik abunna. Ngen anna kuduwak eet imma zoz necu. ¹⁷Imma bodok ngatu ngen anna kuk rok Jerusalem icima kozozik toniak balik oottinu ke. Abarik kuuwa rok looc ci een Arabiya ecode niko, kar bodok kobodak orog ci een Damazkas. ¹⁸Ma baling kedeca erkinya iiyo, keronna kuuwa rok Jerusalem kokko kacinni eet ci een zara Peturu, kar zin kavvutta ki nonno iinya omoto ki tur. ¹⁹Ngen zin kurumtowa ki toniak dook, kavvutta ki Jemis dö niko wa een gotoni Manyitinna Yesu. ²⁰Ittonik Tamutadden, een zoz ci kaduwakkung ko dede, iróng een volong. ²¹Ma bali vurta, kuuwa loocowe cik een Siriya ki Celecia. ²²Illoi rok eet code olle nek ala Tamutadden kelecanyyai cik Judeya ko cik atu Yesu Kiristo. ²³Abarik agga nege zoz ci azi ne, "Abarik eeti bali gon aggiddet kelecanyyai ke ci uwahek ol kaviyak cik abunna ki tuwenet bali aggid enne ke." ²⁴Innattit zin nege Tamutadden zoze cinanni.

*Eronak Paulo Peturu ki Jemis
Jerusalema (1:18)*

Elemtta tōniāha demzinet ci Paulo

2 ¹Baling edeccai erkinya cik een omoto ki wec, kimire kuuwa Jerusalema, korkortta ki Barabas kar kozohota ki Tito buk. ²Kokko rok orog neci eci Tamutadden iyeleya annit abunna ming kokko. Imma bali nginati, kurumtowa ki loddikire cik ol wak atu Yesu lomuk, kar koobek nogo kaviyak cik abunna kiwagon kuwahek ol wak irong een Youd dook ko. Kogoni zoz necu niko ko gerza ming amurya demzinet necu. ³Elemtta ol neke annita, irong zin ngen ajjin zoz ci ettede vicavica ci gonona Tito, ming een enne nunun idongojenit niko, irong zin nege ommogik nonno zoz ci ettede vicavica.

⁴Ize gerza zoz neci eci ol wak atiyye ol tu ittozzo orgen cinna, avvu kize rottok, aruk talaben, kar kicinnat baiz ci abunna kanyaka ngati katuyya Yesu Kiristo, abarik orong nege kutuhuyyet kizet duccak. ⁵Irong zin naga kelemnyya zoz cinneng udut. Korongnya kuzutteung kaviyak cik abunna een dede kize cunnong kar zin irong atin aggamannu kaviyak cik aavtte do.

⁶Imma Jerusalema anyak alaak wak riilik Ceeze ci Tamutaddeno, illoi woye gii imma ci otornik nege demzinet cinanni ko, eci ol dook atubo ngume ci Tamutaddeno. ⁷Agga nege neko atahala Tamutadden kar kuwahek ol wak irong een Youd kaviyak cik abunna ki bali ming ahala Peturu kize ci uwahek olli Youdo kaviyak cik abunna ke. ⁸Tamutadden de niko ci anyike Peturu komiz ci toniat ci uwahek Youd zoz cinne, kar bodok atahalan kize toniat ci kuwahek ol wak irong een Youd kaviyak ciginnek.

⁹Elemi ciko Jemis ki Peturu ki Jon wak abile kelecija kizeto lolonya cik kelecak, elemtta arizet ci kuwaheke ol kaviyak wak aanya Tamutadden. Kar zin kelemtaita annit ki Barabas kizet ol cik kalinglingnyya buk. Annekket ne, “Uwakttek ol wak irong een Youd kaviyak cik Yesu, ovvo nege uwahek olli Youdo kaviyak neke buk.” ¹⁰Ajjinnet abunna keelanna ol wak amati, zoz zin ci aalna zinine cinanni kar kutugu ko necu.

Ibora Paulo bacj ci Peturu

¹¹Ma baling eronak Peturu looc ci een Antiyok, kovoceya oo cinne bacj cinne, eci enne aruk doldol zoze ci gerze ogon enne iyoko niko. ¹²Icu gii ci ogon enne, baling arawa enne arrak ke, adakce labak ki ol wak irong een Youd wak atu zoz ci Tamutaddeno. Majje baling

ovvo gonoggi Jem̄is wak een Yoūd av̄vu vur̄rta, utubur Peturu iróng ngen adakce ki ol wak iróng een Yoūd, ongoole zoz ci olli Yoūdo wa azi ne, anyik ol dook kettetdit vicaviccet arrak oowa, kar kutuwe Tamutadden. 13 Imma zin nginati, unuwet olli Yoūdo uggak wak aavtte Ceeze ci Tamutaddeno Antiyokte zoz ci Peturu ming abaci enne nunun. Unu zin Barabas buk zoz neci.

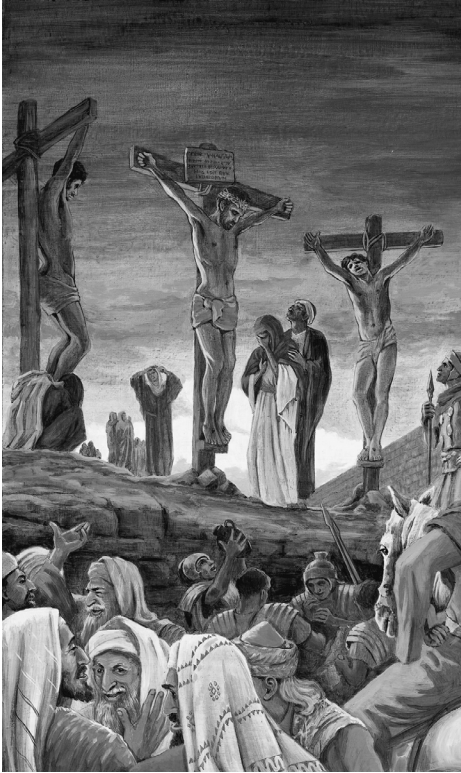
14 Baling kicina iróng ol neke abahe kaviyak cik abunna warage ci Tamutaddeno, kuduwa zin Peturu zoz cu orgene ci ollu dook, “Ming eeni inna ele eeti ci Yoūdo ci abai baiz ki idongjenti, nya ming orongi abunna ming azune keer cunnong ol cik iróng een Yoūd ko?”

15 Kar bodok kize ne, “Anna ki iget aritannet ol cik een Yoūd, iróng keeggín olli munyenu ki ol cik iróng een Yoūd. 16 Abarik kaggayya aave eeti jurrum ngume ci Tamutaddeno goole ci atuwe enne Yesu Kiristo, iróng een goole ci kazunne keer. Katuyya zin Yesu Kiristo, abunna kaavtte ki Tamutadden jurrum eci naga katu Kiristo, iróng eeti imma aave jurrum ki Manyi goole ci azune lotinnok cik Musesi.

17 “Maije nunun ming korong kavvut ki Tamutadden jurrum goole ci katuwe Yesu Kiristo, kar zin ngatu kabaccit eci kutungtek keer looc. Kazi woye ne Yesu ci okkoyyet munyene? Iróng woye kazi niko. 18 Ming kamironik demzinet bali keer wa Yoūdo kutungeya ke, keeni atin anna eet ci munyenu de. 19 Eci ming korongi kuzute keer neci, egerzan baiz cinanni. Imma iyoko, kutunga lotinnok cik Musesi, koronga baiz ci Tamutaddeno dede. 20 Ogon baizi bali nanni reeni ke ki ci kadaha ki bali Yesu Kiristo teleca. Iróng ngen kabai baiz ki bali reena, abarik Kiristo ci abak ngatinani. Iyoko zin kabai baiz ci karike Ngerri Tamutaddeno zinin tuwenta, ci ireza annit kar kutungek looc baiz ci abunna tamu-kenga kar kikiya keelawan. 21 Iróng anna kanyike deten ci Tamutaddeno kize rara. Ming ele mi Tamutadden eet ci diiri ngati azune lotinnok cik Musesi do, iróng weda Kiristo adai gaganiko.”

Tuwenet Tamutadden ci atirizet iróng een lotinnok

3 1 Ehi olli Galatia, aditenunng iina, nya ci ecebannung ootti? Iyelai keng ci daiz ci Yesu Kiristo jurrum ngatinnong, ogon ki ci icinnttu nonno ming odode keete ci een talakec kadak. 2 Iyoko, ja kijjinnung zoz code: Aggamttau Vongiz ci Alile ngati azunnu lotinnok cik Musesi? Illoi, aggamttau niga Vongiz ci Alile tuwenta kaviyak cik abunna obod ki Yesu. 3 Egginnu tarbale niko nya?

Otodowe Yesu teleca (3:2)

Arrak baliye akattau baiz ci abunna amudannu Vongize ci Alile Tamutaddeno. Iyoko zin, ma ngen abakku baiz ci akannu niga ci aave do, kar utuguz kaal cik adimannu oottinne cuggok kar izet ol cik abunna ngume ci Tamutaddeno. ⁴Ipirrtau baliye niga oroot zoze ci atuyyu Yesu, gerza ming amurya pirnanet cunnong.

⁵Iyoko aanyyung Tamutadden Vongiz ci Alile, kar kutugu kaal cik avula orgene cunnong, irong enne ogon kaal neke eci niga azunnu lotinnok, aanyyung eci niga atuyyu kaviyak balik izikttu ke.

⁶Inonnit zoz cu: “Atu Aburahami Tamutadden, kar enne kaanyik nonno kize eet ci abunna eci enne anyak tuwenet.” ⁷Abunna zin ming aggayyu, een ol wak atuwe ko dooli cik Aburahami dede tuwenta.

⁸Anyak zoz ci eherye warage ci Tamutaddeno ci okko atin Tamutadden aduwa kar kanyik ol wak irong een Youd dook kizeto ol cik abunna ngume cinne tuwenta. Zoz zin bali aduwak Tamutadden Aburaham kaviyak cik abunna, azi ne, “Amayuk atin Tamutadden ol dook zoze ci Aburahami.” ⁹Imma zin ngatu, ozol ol wak atu Yesu mayuwenet bali Aburahami ke buk eci enne umuda mayuwenet neci tuwenta.

¹⁰Maije ol wak orong kar kubunnta ngume ci Tamutaddeno ngati azune lotinnok wak Youdo, otortte nege baize cinneng. Eherye zin bodok lotinnowe, azi ne, “Ming irong eeti azune lotinnok wak eher Musesi ko dook, otor atin Tamutadden nonno.” ¹¹Een dede, irong eeti

imma abak baiz ci abunna ngume ci Tamutaddeno ming azune enne lotinnok do, eci eherye Baibola azi ne, “Tuwenet Tamutadden do niko ci anyike eet bunnat.” ¹²Iróng zoz ci lotinnou anyak tuwenet eci azi ne, “Goole ci kazunne lotinnok cik Youdo jurrum, amuda eeti baiz.”

¹³Maije iyoko zin, eelawet Kiristo torinte ci anyaha lotinnowa cik Musesi. Ogon enne zoz necu goole ci adakne enne keete wa een talakec zoze ci gerze kogon naga, eci eherye lotinnowe, azi ne, “Otore eeti ci aruwek ol keet ci een talakec.” ¹⁴Imma zin iyoko, aanyyet daizi ci Yesu Kiristo ngati adakne ngatinna ol wak iróng een Youd mayuwenet ki bali aanyik Tamutadden Aburaham oowa ke, kar zin kamayuk ol cik lootu dook. Kar ol wak atuwe kumudda Vongiz ci Alile bali uduwa Manyi ke goole ci atuwene nege.

Kazunne lotinnok icima zoz ci uduwa Manyi

¹⁵Gotonogga ki ngonogga tuwenta, ja iyoko kuduwa gii ci iyabzonik eet ci diiri baiza zoze necu. Imma ming utuguzzo ol cik een ram olom cinneng kiwagon ming etted toolec, iróng atin ngen eeti code ngatinneng uuhu icima uulal olom neci. ¹⁶Uduwak zin Tamutadden Aburaham ki ngerinne mayuwenet ci okko enne amayuk nogo. Icinnet iróng Baiboli azi ne, “Dooli ciginnek,” abarik azi ne, “dolec cunne,” een zin dolec neci Kiristo. ¹⁷Icu ungec ci zoz ci kaduwa ko: Iróng atin olomi ci utuguwek Tamutadden Aburaham ko uukce ki iyoko ming etted ol cik een rama toolec, uduwa enne olom neci, iyoko edeca erkinya obet wec ki moten iyo (430). Iróng zin lotinnowa cik Musesi uuhu olom bali uduwak Tamutadden Aburaham ke. ¹⁸Iyoko, ming okko Tamutadden amayuk ol baize ci aave udut zoze ci azunne nege lotinnok cik Musesi, iróng zin een goole bali uduwa Tamutadden ke. Abarik zin Tamutadden amayuk baiz ci Aburahami goole bali uduwa enne ke.

¹⁹Een zin linglingoni ci lotinnok ko nii? Dede, anyonikket lotinnowa vurrta kize ci iyela munyen, eci eeti ci diiri itik tu. Eggin lotinnowa neke cik abak zee kuruba dolec ci Aburahami bali uduwa Tamutadden innak atin zoz neci nonno ke. Tamutadden ci adiman lotinnok kar kanyik anjilonya ciginnek tamu-kenga kanyakttak looc, okko Musesi een eet ci aggam zoz ci Tamutaddeno kar kuduwak ol.

²⁰ Iróng lotinnowa ozoryakket Tamutaddena, anyak arittok cik anyonik lotinnowa neke arrak kar kuduktak ol. Kanyak Tamutadden code tok, kar ngatu iróng lotinnowa ozorya ngatinne.

²¹ Iróng lotinnowa balik anyike Tamutadden Muses ke ongorko ki zoz ci uduwak enne baliye Aburaham. Ming aanyyet lotinnowa baiz ci aave udut, kamuda woye gool ci kabahe labak ngume ci Tamutaddeno ngati kazunne lotinnok. ²² Imma zin zoz ci Tamutaddeno annekket ne, kecebtte naga dook munyene. Kamuda gool ci kiyowanne goole ci katuwe Yesu Kiristo do niko.

Keeggin dooli cik Tamutaddeno tuwenta

²³ Baling ngen tuwenet kikiya ke, kaavtte ngati ebekket lotinnowa cik Musesi. Ogon ki ci kecebeje lagama zee, kikiya gool ci tuwento kiyelai ngati Yesu Kiristo. ²⁴ Ebekket lotinnowa zee kikiya Kiristo; azunnet lotinnowa zee kikiya Yesu kidimannet kubunnta ngume ci Tamutaddeno tuwenta. ²⁵ Iyoko zin, ikiya gool ci tuwento ngati Yesu, iróng lotinnowa wak Musesi ngen ebekketa.

²⁶ Keeggin naga dook doolik Tamutaddeno ngati katuwe Yesu Kiristo. ²⁷ Ming aggamtau batitimo, izettu ol cik Kiristo, utuguzzu ki enne, ogon ki ci aim eeti ruum ci een jor. ²⁸ Ming anyakku tuwenet ci Yesu Kiristo niko, izzi zoz ci bodok kazi ne, eeggin ciko Youd, ovvo ciko eeggin ol wak een Girik, icima eeggin uggak ducak, ovvo uggak een jain, icima eeggin uggak ngaai, icima odot; eci naga dook keeggin ol code ngati Yesu. ²⁹ Ming izettu ol cik Kiristo niko ko, izettu zin niga buk doolik Aburahami, een zin zoz bali uduwak Tamutadden Aburaham ke cunnong buk.

Karagiz mayuwenet ci Tamutaddeno

4 ¹⁻² Iyoko inonnit zoz cu: Ming adak beeti doolinu kar kutungek kaal cik aragiz dooli ciginnek looc ming ngen idice, ogon zin nege ki ducaha. Ming nunun ovvo atin nege aragiz kaal cik beetinneng, iróng dooli woye aragiz kaal cik beetinneng, abak nege arrak atte ci eet ci aggam nogo kar kuzute kaal neke zee kiddikirret nege, kar zin kivita karagizet kaal cik beetinneng vurrta.

³ Kabak naga buk goole neci baling ngen Yesu kikiya. Kogonna ki dooli kidik ke, keeggin ducak cik kanu kaal cik lootu. ⁴ Baling utube iiteni ci odola Tamutadden, ittona zin Ngerinne, aritai ngati eet ci diiri, kar enne buk kotongoole lotinnok. ⁵ Ittona Tamutadden kar kikiya karawwet zoze wa lotinnou, kar kuburuwet kizet dooli ciginnek. ⁶ Iyoko

zin, eci naga keeggjin dooli cik Tamutaddeno, ittona zin enne Vongiz wa Ngerinne kavvu zinzettinne ciggac. Okko Vongizi neci aanyyet kutuwet Tamutadden kizet ne, Beetinna. ⁷Iyoko zin, iróng niga ngen eegginnu duccak bodok, abarik izettu dooli cik Tamutaddeno, eci niga eegginnu dooli ciginne, aanyyung atin aragizzet kaal ciginne dook.

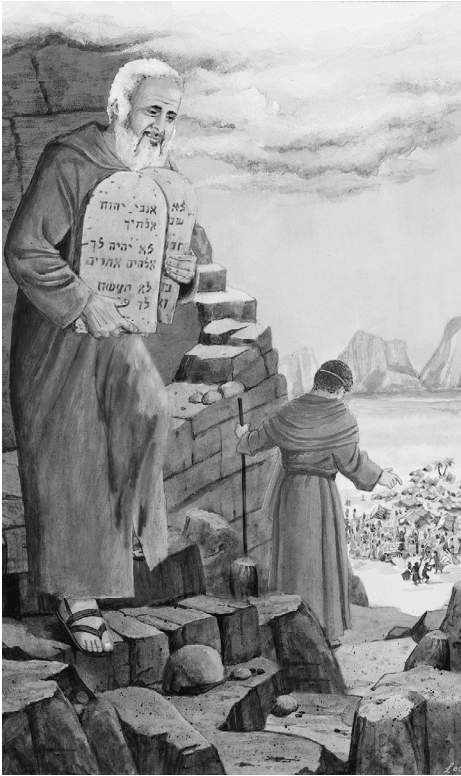
Abile Paulo zoze ci olli Galatio kokkom kak

⁸Olli Galatio, baling ngen niga idongi aggac Tamutadden, eegginnu duccak cik tamutaddenet cik lootu, iróng buk iyelai. ⁹Iyoko zin, aggayyu niga Tamutadden, abarik Tamutadden aggayyung oroot, ma ngen amirennu ki vurrut, izet bodok duccak wak lotinnou, iróng atin atirizung. ¹⁰Nya ming adakku kwoor ci Youdo nyelowine, icima erkinyyai, icima loloyowe ko? ¹¹Kotongooleung, kacinni umurya linglingoni cinanni ngatinng. ¹²Kilalekkung, gotonogga ki ngonogga tuwenta, abait baiz ci aave do, iróng idongze ki kaal ugge, eci anna kabai baiz ki iyoko niga idongi ko, kabai baiz ci abano ki lotinnok, iróng zin anna kadango ki igeta. ¹³Aggayyu niga baliye anyak ele cinanni ariz iitene bali oowa kanyakkung kaviyak cik abunna ke. ¹⁴Ma baliye ming anyak ele ariz ke nunun, anyahakkung piryanzet oroot, iróng zin niga ibbezzang icima ottokkang. Abarik adimannang arikkang ceez to, eelannang kutugu ki anjilo ci Tamutaddeno, icima Yesu Kiristo ele. ¹⁵Atalninnu baliye niga oroot. Uk talninet neci ngaa iyoko niko? Kagga irezang niga oroot baliye, ming nunun kajjinnung gii ci akku ki daizi, adaknnu woye labak zoze cinanni. ¹⁶Iyoko kiize moddenit cunnong ngati kaduwakkung zoz wa een dede?

¹⁷Imma demezowa wak atiyye ol tu, orong kar elemtta niga zoz cinneng, majje ngatu zoz ci anyak nege zinzettinne iróng abunna. Orong nege kengerttaung ngatinani kar uzutte zoz cinneng do niko. ¹⁸Ming orong eeti imma kutuguweung iget gii ci abunna, iróng gerza, abarik anyik kutugu odohize, anyik kutugu zinine ci voori ming iróng karume ki igeta. ¹⁹Eeh, dooli cigannik tuwenta, kapirna zoze cunnong kiwagon ngaa ci anyakce auce dolec ngati orong ukcanne. Apirna zoze necu zee kar zoz ci Kiristo kavvu zinzettinne cunnong. ²⁰Korongi woye kavvu orgene cunnong iyoko niko, kar kozoz jurrum, eci reen looci, iróng anna kagga gool ci woye keelannung.

Zoz ci iyabzonik ngaa ci een Hagar ki Sara

²¹Iyoko zin, anyak ol ugge ngatinng orong kuzutte lotinnok wak Musei. Aggayyu keng ci lotinnok neke? ²²Eherye bodok zoz cu Baibola,

*Aanyozik Musesi lotinnok
biye ci een Sinai (4:24)*

azi ne, anyak Aburahami logoz rama, arritā dolec code buuwec ci een ducaīt, een zara Hagar, okko code arritā ngaa ci een zara Sara, ngaa wainne. ²³ Aritai ngerri ducakto ko goole ci orong eeti ci diiri, okko ngerri ngaa ci ceezu ko, arritai goole ci uduwa Tamutadden.

²⁴ Anyak zoz necu ungec ci aave do. Een olomi ci ngaa nek eeggin rama ko yabzinet. Een Hagari wa een ducaīt iyabzonik olomnya balik oowu utuguwek Tamutadden Musesi biye ci een Sinai. Ovvo dooli cik arritā enne een duccak. ²⁵ Ogon buuweci ci een Hagar ki bee ci een Sinai bali aanyik Tamutadden ol lotinnok ke, looce ci een zara Arabiya, iyabzonik looci neci Jerusalem, eci ol neke dook eeggin duccak. ²⁶ Maije ngaa ci een zara Sara ko, iyabzonik nonno orogi ci een Jerusalem tuwenta ci aave tamu- kenga, ci illoi eet imma ci een ducaīt. Een enne eetinna, ci ol

wak atu Yesu dook, ²⁷ eci eher aritoiti wa een zara Izaya zoz ci azi ne, “Talu inna ngaa ci abili baliye ko, alilo, inna ngaa ci ngen iiten imma nyak dolec, iyoko, okko atin inna anyai dooli cik meekek mmog ngaa wa arit bali reena.”

²⁸ Imma niga gotonogget ki ngonogget tuwenta, kogon naga ki dooli cik Sara, ki iyoko Isako, eci arritai goole ci uduwak Tamutadden Aburaham. ²⁹ Imma iyoko, okko dolec ci arritai goole ci orong eeti ci diiri aggid dolec ci arritai Vongize ci Alile. Ogon ol kaal neko rok iyoko.

³⁰ Eherye zoz necu warage ci Tamutaddeno, azi ne, “Ottok ngaa ci een ducaīt ko ki ngerinne, kar iróng ngerinne aragiz kaal cik

Aburahami ki ngerri ngaa wa een manyi ceez ko.” ³¹ Iziktto zin jurrum, gotonogga ki ngonogga tuwenta, keeggin naga dooli cik ngaa ci een manyi ceez, Sara, iróng keeggin dooli cik ngaa bali een ducait ke.

Avvuzet yahe ngati Yesu Kiristo

5 ¹Iyoko zin iróng naga ngen kecebje, eci oogawwet Kiristo kotozo labak. Ibilet okkommit kak baize ci atuyyu Yesu, ma ngen amironikku lotinnok wak Musesi, kar izet ducak bodok ki baliye.

²Iziktto da, annita Paulo ci kaduwakkung zoz cu: Ming ettedu vicaviccet abunna Tamutadden aggamannung, iróng zin amudannu gii imma ngati Kiristo. ³Ja kuduwa bodok, ming anyak eet imma ci eleme zoz ci ettede ol vicaviccet, anyik zin kuzute lotinnok nek Musesi ko dook. ⁴Imma niga ol cik orongnyu ubunnnta ngume ci Tamutaddeno ngati azunnu lotinnok wak Musesi, engerttau eletti ciggok ngati Kiristo, dede, uyuktteu utungtteu deten ci Tamutaddeno looc.

⁵Imma naga ol wak kabak Vongize ci Alile, kere bunnat ci Tamutaddeno tuwenta ki bali uduwa Manyi kamuda atin naga. ⁶Ming keeggin ol wak katu Yesu Kiristo, illoi gii ci kamuda ming ketted vicavica, icima iróng kettedi. Tuwenet zin ci aanyyet kirezit ol.

⁷Azunnu baliye niga zoz ci Yesu jurrum, nya ci uuhu ootti cuggok bak odotekku zoz ci een dede looc? ⁸Iróng gii ci ecebannung ootti ko akku ngati Tamutaddeno, nonno ele ci awuyyung kar abait labak. ⁹Iziktto jurrum, ogon ki iyoko ming anyak eet code orgene ci ollu ci een ogoryait, ovvo gonoggja buk een ogoryak. ¹⁰Kagga iróng atin niga elemnyu zoz ci demezzok wak volongak, eci naga katu Tamutadden. Okko atin Manyi etted lokiko ci ol wak atikkung tu.

¹¹Gotonogga ki ngonogga tuwenta, ming woye kedemezi ol zoz ci ettede ol vicaviccet kize gool ci amudanne ol baiz ci abunna Tamutaddeno, inya bodok ming aggidda ol ko? Kagga ngen ol aggiddan eci kuwahek ol zoz ci atirize Tamutadden nogo goole ci adakne Yesu teleca do niko kar kara ol munyen. ¹²Korongi woye anna ol wak aanyyung utuburet nong zoze ci ettede ol vicaviccet ko, abunna ming egerzan eletti ciggek.

¹³Gotonogga ki ngonogga tuwenta, atahallaung Tamutadden abunna ming abakku baiz ci abunna, kar aanyyait kaal. Ma zin anyikku kaal neko kize ci ogonnu munyen. Abarik aanyyait kaal neko kize ci irezzu ol. ¹⁴Ming karum lotinnok dook ngatode, azi ne, “Irez ol ki iyoko ming

irezi inna ele cunne ko.” ¹⁵Majje ming oronnu niga elette adawannu gonoggu, uzutte eletti, ma egerzannu gonoggu.

Bak baiz Vongize ci Alile

¹⁶Kaduwaakkung abunna ming azunnu Vongiz ci Alile baize cunnong, kar zin irong ngen abakku munyene cik amin zinzetti cuggok.

¹⁷Kaduwa zoz necu niko eci baizi ci kabahe Vongize ci Tamutaddeno ongorko ki baiz ci gerze amin zinzetti ciggac. Irong zin niga amudannu gool ci ogonnu kaal cik abunna orongnyu utuguzzo. ¹⁸Majje iyoko, ming een Vongiz ci Alile ci abahe inna, irong inna eeni ducait ci lotinnok cik Musesi.

¹⁹Agga ol dook baiz ci munyenu, iyelai, nogo ciko: Aliyakzet (wangi), rotinet ki ngaai, amanik eeti ngaa icima ngaa amanik eet ci maci, ²⁰ala eeti kaal cik irong een Tamutadden, owo eeti ngarete, anyak eeti motiz, amarine eeti dango, appwa eeti zinin kaale cik ollu, adunye zinin ci eeto ataman, anyak eeti meder, irez eeti ele cinne do, enger eeti looc, abak ki ol wak ele mi zoz cinne, ²¹eet ci aarik zinin kaal cik ollu, eet ci ibbakce, eet ci iizo rugumon ci anyak aliyakzet kar kutuguzzo kaal cik gerzek. Kobodekkung ki baliye ming kaduwaakkung oowa ke, imma ol wak ogon kaal neko ko, irong atin iizo nginti okko Tamutadden abale looc.

²²Majje baiz Vongiza, een rezinet, ki talninet, ki baiz yahe, ki niimenet nongitton, ki irrkenet, ki bunnat, ki tuwenet Tamutadden, ²³ki gool ci kozozik ol muluwe ci alali, aanyyet kanyait urutoit zoz. Illoi lotinnok cik ongorko ki kaal neko.

²⁴Imma ol cik elemtta Yesu Kiristo, utungtek kaal balik gerzek irez nege ke dook korkorrit ki daiz ci Yesu keete ci een talakec bali ododine enne ke. ²⁵Ming kabak naga Vongize ci Alile ko, abunna zin ming kanu Vongiz ci Alile baize cinna dook. ²⁶Gerza ming kodong eletti, icima kanyike eet imma kutubur nong. Gerza ming kanyak meder kaale cik ollu.

Tuguwek ol dook kaal cik abunna

6 ¹Gotonogga ki ngonogga, ming itak eeti imma munyen, imma niga ol nek okkomnu Vongize ci Tamutaddeno ko, ozozzek nonno idic kar enne kobodak orgen cunnong. Ming okko eeti adiman zoz neci, zuute ele cunne, gerza ming innak inna buk munyen. ²Eeltha ol cik anyak nongitton orgene cunnong, ming utuguzzu niko uzuttu zin niga

lotinnok cik Kiristo. ³Ming inon eeti ele azi ne keeni eet ci riili ngati keelane ol, agiz eeti neci ele cinne. Iróng eeti neci een riil.

⁴Abunna ming acinni linglingon cunne jurrum, kar zin ruba talninet ci linglingon neci, ma atubuzi ele cunne ki eet imma. ⁵Anyik ngengene kuk atin ngume ci Tamutaddeno ki kaal cik ogon enne manyi.

⁶Anyik ol wak edemez ol nogo kozollit ki demezzok wak edemez nogo zoz ci Tamutaddeno kaal.

⁷Ma anyike eet imma kitiktung tu, illoi eet imma ci alaba Tamutadden. Kazi niko, eci obodak eet gii ci utugu enne baize cinne. ⁸Imma eeti ci ogon kaal cik gerzek irez zinin cinne, amuda atin enne zoz ci gerze. Maije eeti ci ogon kaal Vongize ci Tamutaddeno, amuda atin baiz wa aave udut. ⁹Ma arnannu ngati ogonnu zoz ci abunna. Ming emenannu linglingone ci Tamutaddeno, amuccung atin Tamutadden itene ci agga enne.

*Etteda atin eeti kaal balik
eev enne (6:10)*

¹⁰Iyoko zin, ming aanyet Tamutadden gool imma, kutuguzzek ol dook kaal cik abunna, ommogje ol wak atu zoz ci Kiristo.

Tilowinet ci Paulo vurrto

¹¹Icinnet, ketehera waraga cu atte cinanni kizeto poloze abacanya niko. ¹²Anyak ol cik orong kubunnta ngume ci ollu ommogkkung zoze ci ettede ol vicaviccet. Ogon nege zoz neci niko gerza ming aggid ol nogo zoze ci edemeze nege ol zoz ci azi ne, amuda ol tirzenet ngati adakne Yesu Kiristo teleca do niko. ¹³Imma ol wak Youdo orong kettedit ol vicaviccet ko, iróng azunne lotinnok wak Musesi dook; abarik orong ol kettedit vicaviccet, kar zin kodongit eletti kizeto ne annu ol neko zoz cinneng.

¹⁴Imma ngatinani, iróng anna kodongi ele giije immani, daiz ci Manyi Yesu Kiristo keete wa een talakec do niko ci kagga. Eci zoze ci adakne enne keete wa een talakec, iditai zin zoz ci irez zinin cinanni, kar bodok zoz ci lootu kiditai ngatinani. ¹⁵Icu zoz imma, ming etted eeti vicavica icima iróng ettedi, iróng ogon gii imma. Abarik zoz

ci riili d^ook icu, abunna ming anyak e^etⁱ baiz ci cuulai. ¹⁶Anyik Tam^ut^adden kanyik ol wak abahe zoz cinne de^de^e gano ki deten; e^eggⁱn nege ol cik cuulai Tam^ut^adden^o.

¹⁷Iyoko zin, ma anyikku e^et imma kucunanna zo^ze^e necu, eci kanyaha bboroyyok eliye ci iy^ela ke^eniⁱ anna e^et ci Yesu.

¹⁸Gotonogga ki ngonogga tu^wenta, anyik deten ci Manyitinna Yesu Kiristo kavvu baize icima vongize cunnong. Nonno nenen, amin.

Teselonika 1

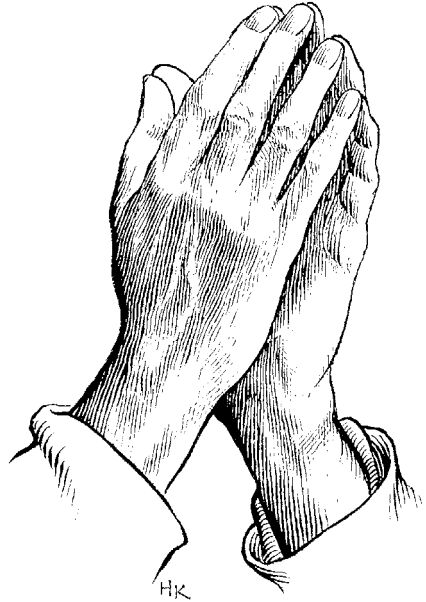
Waraga wa oowu eherik Paulo ol wak atuwe abak looce ci een Teselonika

1 Eherik Paulo warage ci ode ko ol wak elemtta Tamutadden looce ci een Teselonika.

¹Keherikung anna Paulo, ki Silivano, ki Timoteyo warage cu iget ol wak atuwe looce ci Teselonika, iget ol wak eegginnu ol cik Tamutadden wa een Beetinna bali eenycanetta ki Manyi Yesu Kiristo. Anyait deten ki baiz yahe tuwente ci zoz ci Tamutaddeno.

²Kanyikka gon Tamutadden zany zoze cunnong dook, eci niga atuyyu zoz ci Tamutaddeno bali kaduwakkung ke. Kaadannung odohize lawinte ci kalayya Tamutadden. ³Kaadannung gon lawinte ci kalayya Tamutadden Beetinna zoze ci linglingon wa ogonnu niga ko ngati atuyyu nonno, kar inimet nongitton ngati irezzu nonno ki eletti cuggok, ngati bodok aggayyu zoz ci atin okko obodane Manyi Yesu Kiristo.

⁴Gotonogga ki ngonogga tuwenta, kaggayya niko ming irezzung Tamutadden, kar katahalaung izet ol ciginnek. ⁵Marrit baling kanyaktaung kaviyak cik abunna Tamutaddeno abunna obod ki zoz

Alawek Paulo ol Tamutadden odohize (1:2)

ci Yesu wa atahalai. Iróng baliye een kaviyak cik kuduktta zar ulla ci aanyung elemtta zoz ci Yesu, een abarik komize ci Tamutaddeno ki Vongiz ci Alile ci bali alingling orgene cinna. Aggayu rit bodok niga buk niko baiz cinnang baling kabak ki iget ke. ⁶Iyeztettu baliye baize cinnang ki baiz ci Manyi Yesu buk. Ming apirnannu tuwenta zoze ci Yesu niko, elemmtau labak, majje Vongiz ci Alile aanyung talninet zoze cinne ngati animnyyu nongitton. ⁷Izettu ol cik iyezzung ol wak elemtta zoz ci Tamutaddeno looce ci Macedonia ki looce ci Giiriyo dook. ⁸Eci atuwenu niga zoze ci Manyi Yesu, iróng zin zoz neci atakuza looc ci Macedonia ki ci Giiriyo do, abarik edera looc dook zoze ci atuwenu niga zoz ci Tamutaddeno, kizzi rok zoz imma ci kaduwakka nogo. ⁹Uduktait ol dook gool bali aggamanyu niga nogo baling ittozzo orog cunnong, kar zin bodok utuburttu gool ci atuyyu todoyyok kar alac Tamutadden wa aruge een dede, ¹⁰ngati ereyyu Yesu wa een Ngerinne wa atin obodak looc tamu-kenga, bali ingane enne daiza. Eelannet agit dook atin kar kilittet mozinet ci Tamutaddeno ci atin okko enne edeze ol cik abure tuwenet zoz ci Yesu.

2 ¹Aggayu rit niga niko gotonogga wak tuwentak, iróng eroni bali keronakung ke amurya. ²Aggayu rit bodok niga niko baling ngen kivitaung Teselonika, igiddet ol orge ci een Vilippi kar bodok kodomtetta. Baling aburnnet ol neke nunun, aanyet Tamutadden zinzetti cik okkomi kar kuwakteya nogo kaviyak cik abunna avvu ngatinne. ³Iróng gool bali kuwahekung kar aggac zoz ci Tamutaddeno ke een volong, icima ki ci kaluttanung kar kalabttaung gii imma ci uturi. ⁴Kuwakteung zoz ci Tamutaddeno ki bali ming atahalait enne ke kar kaanyet linglingon ci kuwaheka ol kaviyak cik abunna. Iróng korongnya katanantta ol cik diirik, Tamutadden do niko. Eci enne agga zinzetti ciggak. ⁵Aggayu bodok niko iróng baliye kovolongnya zoz, icima karukka talaben kar kalabttaung dainet. Tamutadden do niko ci een bbaccat cinnang. ⁶Iróng baliye korongnya ol ugge icima iget kecebtet ceremi. Ming nunun keegginna toniak cik Yesu, iróng korongnya kaanyung ngabolo ci elemetti ciggak. ⁷Abarik baling kivita kabaito buk, kar bodok keegginna toniak cik Kiristo eet wa atahalai, kuzuttung kiwagon eeti doolinnu ming azunne dooli ciginnek.

⁸Ngiwa kirezzung oroot, iróng baliye korongnya koobteung kaviyak cik Tamutaddeno abunna do, abarik kitiriyyeung baiz cinnang dook. ⁹Gotonogga wak tuwenta, aaddannu rit niga buk linglingon bali gon appwe kapirnanna wazin ki baalin dook kar iróng kaggiddung kaale cik een dainet ngati kamitanekkung kaviyak cik abunna Tamutaddeno.

¹⁰Egginnu niga ki Tamutadden buk bbaccak goole ci abunna kalinglingnya kaal, baling elemmtau zoz ci Yesu kabaito buk, kabakka goole ci atali Tamutadden, illoi rok baci. ¹¹Aggayyu bodok ming kuzuttung kiwagon ming aggam beeti ollu dooli ciginnek. ¹²Kitilozzung, kitirzzung kar kilalatteung abunna ming abakku baiz ci irez Tamutadden, kar atin kaanyung izet ol cik ovvo abakku buk baalinte ci okko atin enne abale looc.

¹³Kanyikka Tamutadden zany, baling kuwakteung zoz cinne, irong niga inonnu ming een zoz cinnang. Elemttu zoz neci kize ci Tamutaddeno dede, abakte zin ol neke zoz neci atu nege ke. ¹⁴Imma zin gotonogga ki ngonogga cik tuwentak, apirnannu marnonet ci amarinnung olli orgu. Utuguzzu icima iyezttu ol wak atuwe kelecianyai wak een Judeya, olle wak Tamutaddeno. Eci elemtta nege zoz ci Yesu Kiristo, amartoi zin ol ciggek nogo, ol cik Youdo. ¹⁵Uruwet zin baliye Youdi uggak arittok wak zoz ci Tamutaddeno, kar kurumttek ki Manyi Yesu vurra. Iyoko amartoitta kar zin kottoktetta. Kar kanyicik kutuburret nong kar bodok kamartoi ol dook, ¹⁶ngati alamnyyet ming irong kuwaheka ol wak irong een Youd kaviyak wak Tamutaddeno abunna, wak atin eela nogo. Imma goole necu, otorte bacinowa ciggek, utubur Tamutadden nong. Edez atin Tamutadden nogo zoze necu vurra.

Orong Paulo kuk bodok kivon nogo

¹⁷Iyoko zin gotonogga ki ngonogga tuwenta, korongi kozoz zoz ci obod ki igeta ki agita nginti bali meer kengerone nyolowi cik loolo bali uk ke, irong kacino ngumtinne do, majje eene zinzetti ciggak inonnung odohize. Kahacca gon kerontaung eci kirezzung oroot, okkomi zin wet. ¹⁸Korongnya ladun koboddaung. Korongi gon anna eliya koboda lak cik meekek, irong zin Sitani orongnyyet kurumto. ¹⁹⁻²⁰Kaggayya niko ming acin atin Tamutadden linglingon cinnang ming abunna eci anyakku niga ollik Teselonika tuwenet ci ommog veekek. Amuccet atin Manyi Yesu ming oboda. Katalna naga oroot tuwente cunnong kar zin bodok Tamutadden katal linglingon cinnang orgene cinnong.

3 ¹Baling kavvutta uumuc irong ngen keronakung, kerakteyya orge ci een Atenz. ²Kittonnta gotonet Timoteyo wa kalinglingnya buk zoze ci Tamutaddeno ngati kuwaheka ol kaviyak cik abunna, kar kikiya kitiloung zoz ci Kiristo kar bodok keelaung ibilet jurrum tuwenta zoze ci Tamutaddeno. ³Abunna bodok ming irong imma ngatinnong

amire ki vurrut zoze ci amarinnung ol zee ipirtta ko. Aggac jurrum een pirnanet cu talninet cinna ol wak atu zoz ci Yesu. ⁴Baling ngen kabak ki iget, kebenekung baliye kannekkung ne kovvo atin kapirna marnonet ci ollu eci kelemttai zoz ci Yesu. Itta zin zoz neci dede ki iyoko ming kacin ko. ⁵Gii ci zin bali kittonane Timoteyo ko nenen, baling ommoga zoz ci kengerone uumuc, okko atin enne acinnung ogonnu ku tuwente ci atuyyu Yesu wa atahalai. Awuce gon zinin kazi ne obboc loryenti alabaung itikung tu, kar kumurya linglingoni bali nang ke.

Anyaha Timoteyo kaviyak cik abunna

⁶Obodait iyoko Timoteyo anyahait kaviyak cik abunna obod ki tuwenet ci atuyyu Yesu wa atahalai. Ngen bodok niga irezzu ol wak atuwe ki ol ugge buk. Annekket ne inonettu gon zinzetinne, kar orongnyu ivontettu ki iyoko ming korongnya naga buk kicintung ko. ⁷Ki iyoko ming kizikta ngati Timoteyo tuwenet ci odoknannu tuwente ci atuyyu Yesu niko, ming nunun kapirnana ggidenet ci ollu oroot, aanyyet zoz ci azunnu niga zoz ci Yesu ko kize voori zinzetti, eci niga ngen atuyyu zoz cinne. ⁸Ming odoknannu ngati atuyyu Manyi Yesu niko, emede eene agit dook baizi. ⁹Kanycik zin naga dook Tamutadden zany zoze ci abunna ogonnu ko. ¹⁰Kalayya gon Tamutadden tup kaal zinzetinne cik awuce kar kaanyyet gool ci kivonnung abunna ming kedemezung tilowinte ci Tamutaddeno ci azze tuwente cunnong ko.

Alawek Paulo olli Teselonika Tamutadden

¹¹Kala Tamutadden wa een Beetinna ele ki Manyi Yesu kidimannit gool kubunna kar kivita kivontung. ¹²Kala bodok Manyi Yesu kar kaanyyung irezzit eletti cuggok ki ol dook oroot ki iyoko ming kirezung ko. ¹³Maije goole neci aanyyung Tamutadden elemit ol ko, aanyyung atin okomit tuwenta buk, kar izet ol cik illoi rok bacinnok ngume ci Tamutadden wa een Beetinna, ming okko oboda Yesu Manyi orkora atin ki ollinne wak alile dook.

Kabait baiz ci atali Tamutadden

4 ¹Ma zin iyoko vurrte ci waraga cu, gotonogga ki ngonogga tuwenta, kedemezttung rit gool ci abakku jurrum katal Tamutadden. Maije zin iyoko kilotung zare cik Manyi Yesu kar abait ki ol labak kommog baiz necu. ²Aggayyu rit niko ming odolai lotinnowa balik kilotung ke ngati Manyi Yesu. ³Azi zin Tamutadden

ne ma aullu eletti ngati orotonnu ki ngaai, aggamit eletti kililec.

⁴Anyik gon nengene kalam ele cinne ngati okkoye ngaane, aggamit eletti kililec kar kirezztung ol. ⁵Ma anyikku aliyakzet kaggamung baiz kiwagon ol cik iróng agga zoz ci Tamutaddeno. ⁶Ma orotonnu ki ngaai cik ollu, ming utugu niko, edezi atin Manyi wa agga nongitton dook ki bali ming koobteung ke, kar bodok icinntu baize cinnang ke. ⁷Eci Tamutadden adimannet baliye iróng orongnyyet kutulle, abarik orongnyyet kabait baiz ci caale paz. ⁸Ming abure eeti imma demzinet necu, iróng abure eet ci diiri, abure abarik Tamutadden wa aanyik ol Vongiz ci Alile.

⁹Maije ming een lemanet wa irezzu gotonogget wak atuwe, iróng keherikung zoz ci obod ki oton neci, marrit baliye ming een Tamutadden eliya ci edemezung gool ci irezzu eletti. ¹⁰Irezztu dede gotonogget wak abak looce ci een Macedonia veelek. Kannekkung zin ne aggamttek rezinet ol ngin neci kar otortek kize appwa. ¹¹Kilotung bodok kannekkung ne abait baiz ci abunna aave labak, ilinglinget linglingon azzine cuggok kar urubta dainet ki bali ming kudukttaung ke. ¹²Ming utuguzzu niko, ongoolinnung woye ol wak iróng atuwe. Icellit elemetti cuggok macigja.

Wet ci akkunne Manyi

¹³Gotonogga ki ngonogga tuwenta, korongnyung aggac zoz ci een dede obod ki ol wak atuwe adaito. Iróng korongnyung utuluz ol wak atuwe adai ki ol wak iróng agga baiz wa obodane ol wak adaito. ¹⁴Ming kelemi naga zoz ci adakne Yesu kar zin kitinga daiza, obodane atin Tamutadden ol neke daiza kuruget buk ki Yesu ngatode.

¹⁵Kedemezzung demzinet ci Manyi Yesu azi, ming okko oboda Manyi daiza, iróng naga nek ngen karuge ko kuwante oowe ci ol balik adaito ke. ¹⁶Eci Manyi Yesu eliya alucak looc tamu-kenga kar ddikiryoiti cik anjilonyau kozoz muluwe ci abule, kar zin ol kiziyet ture ci abuwe. Maije ol balik adaito ngati utuyye zoz ci Kiristo ke, ingazi daiza kuruget. ¹⁷Imma naga ol nek ngen karuge ko, irranet atin gii imma loota koot kurumto ki Yesu diizoca. Kar koot kabait ki Manyi udut. ¹⁸Itiizzo kar eelitta eletti cuggok zoze necu.

Kereyya ii ci akkunne Manyi

5 ¹Gotonogga ki ngonogga tuwenta, azze gii ci titinyi oroot ci kar keteherung ii ele wa atin okko akkunne Manyi to. ²Eci niga aggayyu niko obokket atin wazini ci akkunne Manyi ki tamu ci

tagizo. ³Inna atin wazini neci ngati aniwe ol ne, “Aave looci labak, illoj joore.” Kar zin libenet ci edeze Tamutadden looc kitta niko! Obokket ki uucezi ci obok ngaa ci orong uukcai kizzec rok ol cik avviri. ⁴Imma niga ol wak atuyyu zoz ci Yesu ko, ma anyikku zoz ci looc ci gerze ko kecebaung ootti, kobung wazini neci. Obokkung atin wazini ci akkunne Yesu ke ki tamu ci tagizo. ⁵Kazi niko eci naga dook keeggin ol cik kagga zoz ci Tamutaddeno abakku zin baiz ci abunna ogone kaala waz. ⁶Kuzutte eletti, gerza ming keceba ootti ki ol cik irong atuwe, irong kagga ming okko atin Yesu obodak looc. ⁷Eci ol adunge baal, kar bodok kibbakte baal. ⁸Maije naga wak katu zoz ci Yesu ko, abunna ming kazunne eletti ciggac. Anyait iijo cik jorak, luluk ki ilib, abunna ming kazunne eletti ngati kogone kaala cik abunna, kar kutuwet Tamutadden kar kirezit bodok nonno ki Yesu ki ol dook. Kaggac akku atin Yesu okko eelannet ngati okko Tamutadden edez ol cik gerzek, azunnet atin kiwagon ming itirek eeti iliba. ⁹Eelannet atin Tamutadden, irong orongnyyet kar kedezzeta. Abarik ahalannet kar kittonnaet Manyinna Yesu Kiristo kitirizzeta. ¹⁰Adaj Yesu zoze cinna kar kuruget ki nonno, ming karuge icima kadaj, karuge atin kar kabait buk ming okko Yesu oboda. ¹¹Iyoko zin itilozzo eletti kar itiloz ol dook tuwente ci Yesu buk ki iyoko ming abakku ko.

*Tuwenet ci ogon ki eeti ci
anyak illa ki ilib (5:11)*

Tilowinet ci Paulo

¹²Kilalekkung gotonogga, otongoolte ol cik alinglingonikkung oroot, ki ming abal ol cik addikire ol cik atu Manyi, kar kedemezung abunna ming ogonnu kaal cik abunna. ¹³Eci ogonekkung kaala cik abunna, otongoolte nogo kar irezzit nogo oroot. Abait bodok labak.

¹⁴Gotonogga ki ngonogga tuwenta, egernycek ol cik eeggin gurwa. Itiloz ol cik ongoole zoz kokommit zinzetti. Eelтта icima uzutte ol

cik apirna kar bodok inimet ol dook. ¹⁵Ma acacannu kaal cik gerzek ogonikkung ol, abarik utuguzzek ol dook kaal cik abunna.

¹⁶Abait kize voori zinzetti odohize, ¹⁷alac Tamutadden odohize, ¹⁸aanycik Tamutadden odohize zany kaale dook, eci een necu zoz ci odola Manyi kize cunnong ngati atuyyu Yesu Kiristo wa atahalai.

¹⁹Ma alamnyyu zinzetti ngati elemnannu zoz ci aduwa Vongizi wa Alile. ²⁰Ma ibbezzu zoz ci Tamutaddeno uduwa aritoiti ci zoz cinne. ²¹Abarik erenyit nongitton neke jurrum kar atahaltta wak abunna avvu Tamutaddena. ²²Utuburet kaal cik gerzek ogon loryenti ko udut.

²³Kala Tamutadden wa aanyung abait labak, kidimanung izet caale ki enne. Kaanyung baiz icima vongiz cunnong dook kizzec bacinowa zee kobodak Manyitina Yesu Kiristo looc. ²⁴Eci Tamutadden atahalaung, azunnu atin kaal balik uduwa enne, ke. ²⁵Alac Tamutadden keelawet buk gotonogga wak tuwentak. ²⁶Izayettu oroot ol wak atu zoz ci Tamutaddeno. ²⁷Kilalekkung zare wa Manyonni ikebtik waraga cu ol wak atu zoz ci Tamutaddeno.

²⁸Abait eezete wa Manyi Yesu Kiristo. Amin.

Teselonika 2

Waraga wa vurto eherik Paulo ol wak atuwe abak looce ci een Teselonika

Kananet zoz

1 ¹Keherikung naga ciko Paulo ki Silivano ki Timoteyo waraga cu ol wak atuyyu zoz ci Tamutaddeno ki Manyitinna Yesu Kiristo looce ci een Teselonika.

Adihiz Paulo ol wak atuwe looce ci een Teselonika

²Aanyik Tamutadden Beetinna ki Manyi Yesu Kiristo wa bali atahalai kaanycung detinet ki baiz ci abakku labak. ³Gotonogga ki ngonogga tuwenta, kaanyika Tamutadden zany ngati atuwenu kar bodok rezinet ci irezonnu eletti jurrum. ⁴Eci gon kinnatung ol wak atuwe ceezine cik alawe ol Tamutadden loocowe dook. Kaduwakka nogo zoz ci animnyyu nongitton zoze ci akannung ol goole ci obod ki zoz ci Tamutaddeno, ki bodok tuwenet ci atuyyu Tamutadden ming nunun aggiddung ol. ⁵Akku atin iiteni ci okko Tamutadden ettede lokiko ci ollu jurrum, kar kidiman ol balik aggid ol zoze ci baalinet ci okko Tamutadden abale looc. ⁶Eci gon Tamutadden ettede lokiko jurrum, okko atin ettedik ol balik aggiddung ko gerzet. ⁷Aanyyung atin Tamutadden abait yahe niga ol nek aggiddung ol ko, ogonekket agit buk ming okko Manyi Yesu alucak looc tamu-kenga ki anjilonya ciginnek. ⁸Anyaha ki gwoo ci okko edeze ol cik irong atu zoz ci Tamutaddeno, ki ol cik irong eleme kaviyak cik abunna Manyitinna Yesu. ⁹Edez atin Manyi nogo udut kar kanyik kavvuto reena alaanzete cinne.

¹⁰Akane atin dezinet necu ming okko Yesu oboda katatal ele ngati ol wak alile atu zoz cinne kar kotongooltte nonno. Kar ol balik atu

nonno katalit. Idongenu atin niga buk ki ol neke, eci atuyyu zoz bali kuwahekung obod ki Yesu ke.

Alawek Paulo Tamutadden ol wak atuwe Teselonika

¹¹ Kalawekkung Tamutadden odohize, kar Tamutadden kize ne abakttu goole ci abunna baize ci korongi abait ki bali kaduwakkung ke. Kalawekkung bodok Tamutadden cinna kaanyung komiz ci ogonnu kaal cik abunna orongnyu utuguz eci niga atuyyu zoz ci Manyi Yesu. ¹² Kalayya Tamutadden cinna baize cunnong kar irezzit Manyitinna Yesu, kar ol buk kirezttung zoze ci Yesu, ngati eleme detinet ci Tamutaddeno ki Manyi Yesu Kiristo.

Kaal wak atin iyelai ii wa obodane Manyi

2 ¹⁻² Udukaung da iyoko ol uggak izeteung ne oboda Manyitinna Yesu. Annekkung obboc ol uggak ne kazikna ming uwahek eeti imma ol azi ne aduwak Vongizi ci Alile, icima annekkung ne kikeba waraganyai cik gon kittonakung ko. Ma zin anyikku eet imma kalabaung izet tarbale. ³⁻¹² Aadda zoz bali kaduwakkung baling ngen kaavtte buk kannekkung ne, Akane arrak atin gerziten ci lootu ngati aburnne ol Tamutadden kar zin Manyi Yesu kikiya vurra. Ilingling enne burnenet ci aburnne ol Tamutadden ladun. Atali abarik ol ming ogon kaal cik gerzek irong abarik ngen atu Yesu kar keela nogo. Ungna zin atin Tamutadden ol kelemtta volong ci Sitano arrak veelek. Ngen zin iyoko eeti imma alam eet neci abure Yesu ke ngati akkunne. Ming uk eeti neci utunga, ikiya eeti neci abure Yesu ke. Ogone atin kaala cik meekek avula ulal ol. Annek atin ol ne keeni Tamutadden kar zin kujurai ol tuwenet tamutaddenet ugge. Anyik atin Ceez wa Tamutaddeno kize orgen. Maije zin atin Yesu obodak looc kar zin kidita nonno komize wainne. Otowonik atin eeti neci abure Yesu ke ki ol wak anu nonno abure abarik tuwenet koot ngiwa atuzene ol wak munyenu.

Aggamit zoz ci Tamutaddeno jurrum

¹³ Gonogga ki ngonogga tuwenta, kalayya Tamutadden kar bodok kanyciyya zany odohize kaale cik ogonnu niga ko. Elemnyung Manyi zee katahalaung izet ol cik eela enne oowa. Aanyyung Vongizi ci Alile elemtta zoz wa Tamutaddeno een dede, nonno zin iyoko nenen ci aanyyung izet dooli ciginnek. ¹⁴ Aanyyung zin Tamutadden elemtta zoz cinne baling kuwahekung naga kaviyak cik abunna ciginnek

kar urubta baalinet ci okko atin Manyitinna Yesu Kiristo abale looc. ¹⁵Iyoko zin, gotonogga, uzutte demzinet bali kedemzekung ke, icima goole bali kaavtte buk ke icima warage bali kittonakung ke.

¹⁶Kalayya Manyi Yesu Kiristo ele ki Tamutadden Beetinna wa irezet kar kaanyet deten ci aave udut kar kereyye zoz ci abunna ming akku loza, ¹⁷kar kitiloung kaanyung komiz odohize kar utuguz kaal icima aduwannu zoz ci abunna.

3 ¹Gotonogga wak tuwento, korongnyung alayettu Tamutadden kar kanyik zoz wa Manyonni kuzuca ol ugge ataman ki baling

Alayettu agit Tamutadden (3:1)

azucanung otongoolte zoz cinne ke. ²Alayettu Tamutadden kanyit kizeta reene olle wak gerze irong abak baiz ci abunna. Orong zin enne dede ol cik meekek atuwe. ³Maije Manyi abunna, kaggayya niko ming aanyung komiz kar zin bodok kebehung ngati loryento. ⁴Kaggayya niko ming ebekung Manyi uzutte kaal balik kedemezung ke jurrum. ⁵Kala Manyi aanyung aggac rezinet ol ki Tamutadden kar zin bodok kalaltung zinzetti ki nimenet zoz

ci Kiristo.

Gerza gurzet

⁶Gotonogga ki ngonogga tuwenta, kerecanekung zare cik Manyitinna Yesu Kiristo, ediya eletti ngati gotonogget wak atuwe imma ngatu irong alinglingi. Aggamit zoz wa linglingonto bali kilotikung ke jurrum. ⁷Abunna ming alinglingnyu ki bali gon naga ke. Irong baliye naga keegginna gurwa, baling kaavtte buk ke. ⁸Irong baliye kadakka dainet cik eet imma ollin. Irong baliye korongnyya kuluteung kaal dook kar aggamtettu. Kalinglingnya baliye wazin ki baalin buk oroot. ⁹Kaburna woye da naga linglingon kar kavvutta gaganiko, korongnyya zin baliye kiyelteung baiz ci abahe ol wak atuwe. Utuguz ki naga ko. ¹⁰Kudukttaung rit baliye kizeung ne, “Ming aave eeti ci atuwe abure linglingon to, ujurtai dainet.” ¹¹Kaduwakkung zoz necu marrit ming kazikna azi ne, aavtte ol unggak ollin irong alingling, eceba ootti kaale cik ogon ol unggak. ¹²Karecanekka zin iyoko

naga zare wak Manyi Yesu Kiristo, ol wak iróng orong kilinglinget kar keeltta eletti ciggek dainte macigja. ¹³Gonogga wak zininak, ma apirnannu zoze ci ogonnu kaal cik abunna. ¹⁴Uzutte eet ci abure zoz ci keherakkung naga ko jurrum. Edeyya eletti ngatinne kar kadait alyani. ¹⁵Ma zin anyikku kutuguzzo ki moddo, abarik itilozzo ki ming ilottu ol ugge ko.

Lawinet wa een vurrut edeccane zoz

¹⁶Kala zin Manyi wa atahalai wa anyaha gano, kaanyung gano goollok dook.

¹⁷Keheri zin anna Paulo atte cinanni kiwagon ko. ¹⁸Kala Manyitinna Yesu Kiristo kaanyung deten iget dook.

Timoteyo 1

Waraga wa oowu eherik Paulo Timoteyo

Zawinet

1 ¹Kittonaki waraga cu anna Paulo toniat ci Kiristo Yesu, atahala Tamutadden Tirizoit kar kize zoc ci Yesu Kiristo, okko atin aanyyet ruget wa aave udut.

²Keheriki innet Timoteyo wa eeni ngeranni dede tuwenta. Kala Tamutadden Beetinna ki Manyitinna Yesu Kiristo kar kaanyi eezet ki avvuzet ci aave labak.

Zuute ol wak edemez volong

³Korongi ladun ii bali kokkoye orge ci een Macedonia ke, avvu inna orge ci een Evesos kar gerenyek ol wak edemez ol wak atuwe zoc ci een volong. ⁴Ma anyike ol neke kecebta ol wak atuwe ootti ngaridete wak reentik ki borzet wa obod ki jijitiggac, marrit kaala neke ming anyaha dangonet ci gerze do niko. Irong dangonet neci eela eet imma kabak baiz ci atuwe Tamutadden zinine ci abunna.

⁵Keheraki zin waraga cu kar tilo ol wak atu Yesu kirezto zinzetinne cik voorik per, kar kinonit kaal cik abunna goole ci inonine ol wak atu Tamutadden dede. ⁶Utungtek zin demezyaha unggak demzinet ci Tamutaddeno looc, abarik uuktto ki dangonet ci ozoze darace. ⁷Orong kizeto demezok cik tilowinet wa Musesi, irong zin nege elettine agga zozzok cik aduwa ko, irong bodok agga ungettj cik demzinet neci.

⁸Kagga rit naga dook niko ming abunna lotinnowa ngati kalinglinge goole ci abunna Tamutaddeno. ⁹⁻¹⁰Eci kagga niko irong lotinnowa een cik ol cik abunna, abarik eggin cik ol wak een irkiryok ki giilcak, ki ol wak munyenu, ki wak abure zoc ci Tamutaddeno, ki wak aruk beetiggek ki eetiggek kadaito, ki ol wak orooto ki ngaai, ki ol cik macik otodo kiwagon ming oogin ol ki ngaai, ki ol wak ogoroz dooli

cik ollu koot kutuyyui, ki ol wak eeggin volongnyok, ki ol wak iróng aduwā zoz ci een dede ngume ci Tamutaddeno, ki ol wak abure demzinet wa een dede. ¹¹Eeggin ladun lotinnowa cik Musesi ko cik alinglinge goole ci orkor ki zoz ci kadingdinge Tamutadden bali amuca kavyahe cik abunna kar kuwahek ol dook.

Aanyik Paulo Tamutadden zany ngati alalneke nonno munyen

¹²Kanyik zin zany Manyitinna Yesu Kiristo. Kanyik bodok zany ngati aggawe zinin cinanni ming karike nonno. Kar zin aggaya annit keeni eet ci abunna kar kaanya komiz ci kalinglinge lingliron wainne. ¹³Baling kaggidi ol wak atu zoz ci Yesu, kar zin kodom nonno nunun, ngen Tamutadden elemnanna de, alaleya munyen wagannik marrit ngen bali kelema zoz cinne, kar bodok ngen kagga kaal nek balik kogoni ke. ¹⁴Aanya zin Manyitinna eezete wainne, tuwenet ki rezinet wa karuba ngati Yesu Kiristo.

¹⁵Een zoz cu dede, orong kelemtta, ikiyak Yesu Kiristo wa atahalai looc kar kikiya kiritiz ol wak munyenu ki bali ming keeni anna eet ci munyenu kommogo ke. ¹⁶Alaleya Tamutadden annit eet wa munyenu wa ommog veelek kar ol kicinta bunnat ci Yesu Kiristo ngatinanni, kar ol kicinnet laliz ci zinin ci Tamutaddeno. Kar ol cik atu zoz ci Yesu kuruget udut. ¹⁷Kala Alaan kar bodok kidingdinganit nonno wa abak udut, wa iróng adai, wa iróng kacin eberene, nonno Tamutadden ode tok! Kotongooltte nonno udut. Iiny.

Ilot Paulo Timoteyo

¹⁸Timoteyo wa eeni ngeranni tuwenta, kamitaneki zoz necu niko kar zuute ele olle wak edemezok gonoggi volong azi ne zoz ci akku Tamutaddena. Kozoz zin niko ngibali aduwane arittowa muluk ci akku Tamutaddena obod ki inneta. Zik tilowinet necu jurrum kar nyak tuwenet, abunna atin ming uuli arittok nek edemez ol volong ke. ¹⁹Anyak ol ugge cik iróng arike tuwenet zinzetti, bak addute tuwenet cinneng ki irana cik dholak. ²⁰Maije zin ol nek ogon kaal neko ko, ciko Emaniyas ki Alisanduru, kodoteya looc iróng ngen kiloti nogo kar kedemez Sitani nogo gerza ming odom nege Tamutadden.

Gool ci kalawe Tamutadden

2 ¹Korongnyung zin arrak oowa alayozik ol dook kar keela Tamutadden, kar aanyik Tamutadden zany kaale wak ogonik enne nogo. ²Alayyek Tamutadden alat cik abal looc ki ol wak

addikire abal ol, ki ol wak abal nege, kar kabait labak goole ci kireze Tamutadden zinzetinne cik abunna. ³Abunna zin ming kogon niko kar katal Tamutadden wanna een Tirizoit. ⁴Orong Tamutadden ol dook kurubta ruget, kar kaggac zoz wa een dede. ⁵Ngiwa kanyahe Tamutadden code tok, kanyak bodok eet code, Yesu Kiristo wa atahalai ode tok kar kaganiz ol cik diirik ki Tamutadden. ⁶Aanyik zin enne ele cinne kuruwe kadak kar kaara ol munyen. ⁷Atahala Tamutadden kar kize zoc ki toniat ci kedemezok ol cik irong een Youd tuwenet ci een dede. Irong kovolongi, kaduwa zoz ci een dede.

⁸Korongi ol wak macik atuwe dook kalayyo kabanycek azzin wak alile Tamutadden tuwenta. Ming ovvo ala Tamutadden Odongek azzin, gerza ming anyak kaal cik gerzek zinzetinne. Orong arrak ming agano ki eet imma ci da oyoho irong ngen audio maam buk.

⁹Korongi bodok ngaai kitimet ruumanj cik abunna irong adak orobiya cik meeek, irong eeggin ruumanj cik uturik kiyeltaj vaana. Gerza ming abbuk otir. Gerza ming aburuc zurtenen ki alben cik irrane. ¹⁰Abunna ngaai wak atu Tamutadden ming eela ol. ¹¹Anyik ngaai wak atu zoz ci Tamutaddeno kizeto gunune kar kedemezzit kaal cik meeek ngati ijaine, kar kaggac ngatinne ceeza. ¹²Irong korongi ngaai ci edemez eet ci maci icima kar aggama baiz. Abarik anyik kiziyo lim. ¹³Eenyca rit baliye Tamutadden Adam oowa kar zin ketehenya Eeva vurrta. ¹⁴Irong bodok baliye een Adam nenen ci alaba loryenti, ngaai ci baliye alaba loryenti kanyahak baci ol loota dook. ¹⁵Atiriz atin Tamutadden ngaai goole ci aritane dooli, ming Emena nege tuwenta ki rezinet Tamutadden kar kabaito baiz ci Alile.

Baiz ci ddikirryok wak Ceez ci Tamutaddeno

3 ¹Zoz zin wa een dede icu: Ming arik eeti zinin orong kize alaani ci ceez wa Tamutaddeno, linglingon ci abunna oroot. ²Abunna zin alaani ci ceez wa Tamutaddeno een eet ci abak baiz ci irong anyak munyen. Abunna bodok ming ode ngaai tok niko. Abunna ming een uwakcoit, abariz nongitton jurrum, abunna ming iirke, abunna ming elemi demzinet. ³Gerza ming een eet ci een bbakcoit, gerza ming avaraci gaganiko. Abunna abarik ming een eet ci gununi. Kar zin irong irez orobiya. ⁴Abunna ming een eet ci abal orog wainne jurrum, kar dooli kiziyet tilowinet wainne jurrum kar bodok kotongooltte nonno. ⁵Ming irong eeti abal orog wainne jurrum, irong woye azunne ol wak atuwe Ceeze ci Tamutaddeno.

⁶Ma anyikku eet ci atuwe jor kiddikir Ceeze ci Tamutaddeno. Ming anyiciu nonno kiddikir, okko atin odong ele kar zin kapahozik baci ki bali loryenti. ⁷Abunna bodok ming irez ol wak irong atuwe nonno, ming irong ol neke elemi nonno, ogon ki ci edeteke loryenti nonno lovidit.

Baiz ci ol wak een kuye alingling Ceeze ci Tamutaddeno

⁸Abunna zin bodok ol wak een kuye Ceeze ci Tamutaddeno ming eeggini ol cik abak baiz ci azize. Gerza ming etted ebere, icima abure merta. Gerza ming abure orobiyai. ⁹Abunna ming aggam zoz wa tuwento jurrum zinzetinne cik caalek paz. ¹⁰Irong kanyike eet kize kuye ming ngen kicinet baiz cinne. Korota arrak oowa baiz cinne abahe ki ol kaggac jurrum. Ming anyak baiz ci azize kar zin aggamttek linglingon kize kuye. ¹¹Anyik ngai cik ol wak een kuye kabait baiz ci abunna, irong ozoz ol volonga. Anyik kizeto gunune kar kuzutte zoz ci Tamutaddeno jurrum.

¹²Anyik eet ci een kuye alingling Ceeze ci Tamutaddeno kitik ngaa code tok niko. Kar zin kabal dooli ki orog wainne dook jurrum. ¹³Aruba ol wak eeggini een kuye Ceeze ci Tamutaddeno ming alingling jurrum, tinawinet ci abunna olle. Kar zin nege kinimet zoz ci Tamutaddeno olle tuwenta wanneng ngati atuwe Yesu Kiristo wa atahalai.

Zoz wa titinyi tuwente wanna

¹⁴Korongi anna buk eliya kikiya kivonin, ma iyoko keheriki tilowinet warage cu ko ¹⁵ming irong ngen kayiha ataman. Korongi kiyelai gool ci abahe ol wak atu zoz ci Tamutaddeno. Een ol wak atu zoz ci Tamutaddeno ko boor ci Tamutaddeno, nogo cik aggam zoz ci Tamutaddeno kiwagon rooti ming iitir lebele, abile zoz ci Tamutaddeno loota ngatinng.

¹⁶Illoi gii imma ci ommog linglingon wa obod ki gool wa Tamutaddeno bali arrak alugnye ke. Iyelai Yesu wa atahalai loota kize eet ci diiri. Kar zin kiyela Vongizi wa Tamutaddeno bunnat wainne kize dede enne Ngerrti Tamutaddeno. Kar zin anjilonya wak Tamutaddeno buk kicinet nonno. Uwakttek ol zoz wa obod ki nonno loocok dook. Utuwet zin ol cik meeek loocok dook, kar zin Tamutadden kodong nonno kuuwe tamu-kenga.

Uzzutte demezzok wak edemez ol volong

4 ¹Uduwa Vongizi wa Alile zoz dede, anyak atin vurra ol cik odotik looc demzinet ci atuwe ol Yesu ki Tamutadden, abarik

ovvo azunne demzinet ci een volong anyaha kuulo cik loryentak. ²Edemez demezyaha neke ol wak atuwe zoz ci volongo, edemez volong neci alib looc ke, kizzi ngatinneng rok alyan. ³Edemez nege ol zoz ci azi ne, “Gerza rucenet, ma bodok adakku dajinet ugge.” Abarik kagga eenyack Tamutadden dajinet neke ol cik diirik, ming ovvo ol wak atuwe adakce, ala arrak Tamutadden kar kaanyik zany, kar zin kadakto ngati nege agga demezinet wa een dede. ⁴Abunna dajinet cik adimana Tamutadden dook, illoi gii ci gerze, ming kadak dajinet ngati arrak kalayye Tamutadden kar zin kaanyik zany, illoi kaal cik kabure. ⁵Adiman zoz ci Tamutaddeno ki lawinet nonno dajinet neke kililec.

Ducait ci Yesu abunna

⁶Ming edemzike inna tilowinet baliye ol wak atuwe, eeni atin ducait ci abunna ngati Yesu Kiristo, adaizi inna ele ogon ki iyoko ming adaizi inna ele zoze ci atuwe Tamutadden ki demzinet wa een dede azunne inna ko, ki eeti ci adaizi ele dajinte. ⁷Ngera zin ele cunne ngaridete cik gerzek adang zoz ci Tamutaddeno, cik irong agano ming izzo iin. Abarik demezek ele zoz ci Tamutaddeno odohize. ⁸Ming edemezi inna vira ele abunna oroot, imma demzinet baiz ci Tamutaddeno eelannet goolowe cik meeleg. Anyak baizi ci Tamutaddeno bunnat oroot, eci aanyyet iyoko baiz ci abunna ki ci atirena. ⁹Een zoz ci kuduwa ko dede, aggamtta zinzetinne jurrum. ¹⁰Imma zin zoze cu, kalingling oroot, eci karikka zinzetti baiz ci Tamutaddeno, wa een Tirizoit wa ollu dook, ommogje ol wak atu nonno.

¹¹Ggam tilowinet necu jurrum kar zin demez ol zoze necu. ¹²Ma anyike ol kibbeztin eci inna eeni idica, abarik anyik ol cik atuwe kicinet gool ci uwahe inna Tamutadden, gool ci owowonu ki ol, gool ci ireze Tamutadden ki ol, gool ci atuwe Tamutadden, ki gool ci abahe labak. ¹³Arik zinin cunne kebinet zoz ci Tamutaddeno ki lawinet, ki demzinet ol zoz neci zee nginti kobodane rok inneta. ¹⁴Ma uungi arizet bali aanyi Tamutadden ke, bali amuda goole ci aduwaki aritoiti ci zoz cinne, kar loddikire cik Ceez ci Tamutaddeno kalayyei Tamutadden. ¹⁵Inon zozok cik kaduwaki ko odohize, lingling jurrum kar kicinnet ebere dook ming uuli inna dede. ¹⁶Zuute ele cunne ki kaal cik edemezi ko. Tugu kaal balik kilotiki ke. Ming utugu niko, atirizi ele cunne ki ol cik aziknin buk.

Gool ci owowone ol cik atu Tamutadden

5 ¹Ma iyelek eet ci addikire utug, abarik tilo utuge ci alali kiwagon ming ozozik baatunne. Ggam logoz wak kidik kiwagon ming atirizi

gotonoggu. ²Tiriz matiyo cik ngayek kiwagon ming aggami yatunne, imma dooli cik ngayek, ggam nogo kiwagon ming anyai ngonoggu.

Tiriz ngaai cik boyek jurrum

³Tiriz ngaai cik boyek wak iróng anyak ol cik eela nogo. ⁴Anyik dooli cik ngaai ci boye ki dooli cik dooli ciginnek keeltta nonno, eci ming utuguzzo nege ki iyoko, atalne Tamutadden zoze necu. ⁵Aarik ngaai ci boye azze rok eet code ci eela to zinin Tamutadden, ala nonno tup kaal. ⁶Imma ngaai ci boye aminye ele cinne, ogon ki ci adaha ming ngen aruge nunun. ⁷Benek ngaai cik boyek tilowinet cu, kar atin iróng ol angany nogo. ⁸Imma ming iróng eeti azunne tatug cinneng, ommogje ol cik ceez cinne, utubur enne zoz ci atuwe ol Tamutadden, ommog abarik enne eet ci ngen kelema Tamutadden.

⁹Teherik zar cik ngaai ci boye waraga wa engere ngaai cik boyek dainet ming uzzucca erkinya ciginnek moten torkonom, kar bodok iróng ngen arumze ki eet imma. ¹⁰Anyik bodok ol kuduktta bunnat cinne, ki zoz ci azi ne, azunne baliye dooli jurrum, iirke, aggam erenok wak atuwe jurrum, kar gon keela boyyok.

¹¹Maije ngaai wak boyek ngen een uturta, ma eherik zar ciggek waraga wa engere ngaai cik boyek dainet, eci ming ittazzak zinzetti ol cik macik, orongit tiyenet, utuburet abarik zoz ci Kiristo. ¹²Aridak eletti baci ci ovvo ol ettedik nogo, eci abure tuwenet zoz ci Yesu Kiristo bali elemi nege arrak ke. ¹³Kar gon kuluccet orog to eci illoi gii ci ogoni. Abarik aggir volong kar kilamtozzik nongitton cik ollu kar kuduktta zoz ci iróng agano ki zoz.

¹⁴Korongi ngaai cik boyek wak ngen een uturta kitiktte kar kitirtta dooli bak azune jurrum, kar zin moddena iróng ngen arane. ¹⁵Cin da, anyak ngaai cik boyek wak een uturta ugge utuburet zoz ci Tamutaddeno unuwet zoz ci Sitano. ¹⁶Ming anyak ngaai ci atuwe ngaane cik boyek tatuge cinneng, anyik keela nogo, abunna iróng anyike ol wak alingling Ceeze ci Tamutaddeno linglingon ci atame nogo. Kar zin keela ngaai cik boyek azze eeti ci eela to.

Tiriz loddikire cik Ceez ci Tamutaddeno jurrum

¹⁷Anyik ol cik atuwe kitirizzet loddikire cik alingling Ceeze ci Tamutaddeno jurrum eci nege alingling jurrum. Ommogje ming uwahek ol kar kedemezzit zoz ci Tamutaddeno. ¹⁸Azi zoz ci Tamutaddeno ne, “Ma alami tuwayoit ngati obonye tang,” kar bodok, “Ma ajurake ol cik alingling

orobiya ciggek linglingontak.^a 19Ma eleme zoz ci aduwa eeti code ngati ovolonge zare cik ddikiryoit ci Ceez ci Tamutaddeno, orong bbaccak rama icima iiyo. 20Imma ol wak anyak munyaen, gerenyeke vocek zoz orgene ci ollu kar ol dook kotongoolte gerza ming ogon munyaen.

21Kilotin Timoteyo zare cik Tamutaddeno ki cik Yesu Kiristo ki cik anjilonya wak Tamutaddeno, zuute lotinnok wak kaduwaki ke, ma ahali ol. Tiriz ol dook jurrum. 22Ma avileke eet imma linglingon ci Tamutaddeno ming ngen gga nonno jurrum, ma izzo munyaen cik ol ugge, zuute ele kize caala paz.

23Ma ngen audi maam do, taar merte cidici kar keela keng cunne eci gon inna omori keng.

24Irye munyaena cik ol ugge ming ngen lokiko kettede, imma munyaena cik ol ugge iyelai vurrta ming okko lokiko ettede. 25Ogon bodok niko, iyelai kaala cik abunna ogon eeti, kicinnet ebere. Imma kaala cik gerzek irong alugnye.

Linglingon ci eet ci een ducait

6¹Anyik duccak wak atu zoz ci Tamutaddeno kotongoolte ddikiryyok waggek, kar irong eeti imma ozoz gerzet zare cik Tamutaddeno ki demzinet cinne. 2Maje duccak cik alingling ki ol cik atu zoz ci Tamutaddeno, ma ibbezzu nogo, eci nege eggin ol cik atu zoz ci Tamutaddeno buk. Abarik itirizzet nogo jurrum eci ol wak atin amuda mediz linglingone cinneng, ol wak atu zoz ci Tamutadden wa irez nege ko.

Demzinet wa gerze

Demez ol kar bodok duwak kutuguzzo zoz necu, 3ming edemez eeti lotinnok wak aavtte do ngati lotinnok wak Manyitinna Yesu Kiristo een dede ki gool ci kanu ko, 4een enne eet ci odong ele. Irong enne agga gii imma. Abarik orong kadang ol gaganiko kar zin kanyaha joore. Anyaha zin dangonet neci meder, ki zoz ci irawone ol, ki torinet, ki inoni ci gerze, 5anyaha ol wak een giilcak dango kizzi zoz ci een dede. Inon ol neke azi ne, gool ci okko eeti een botoroc ko, gool ci annuwe eeti Tamutadden. 6Ming kabak baizi ci kongooline Tamutadden, kar bodok kalalit zinzetti, aanyyet Tamutadden kaal kizet botoro. 7Karitak looc cu ollen, illoi gii ci kanyaha. Kadai atin

a 5:18 Ogon ki ci anyak eeti ol cik itau manatoto, irong ajurake dajinet.

5:18 Luka 10:7

Rezinet ci orobiyau (6:10)

ƆoƆok ollin, illoj gii ci kovvoye buk. ⁸Iyoko zin, kelezso ki kaal cik kanyak loota ngatu ko. ⁹Maije ol wak orong kizeto botoro, ovvo innak zoz ci gerze atimane loryenti kar atin kidita nogo pid. ¹⁰Eci ming irez eeti kaal oroot, anyak nongitton cik gerzek dook. Abarik ol unggak utuburet tuwenet zoz ci Tamutaddeno aartik zinzetti kaal, kar kanyakttak eletti uucez.

Ilot Paulo Timoteyo kuzute zoz ci Tamutaddeno

¹¹Imma inna eeti ci Tamutaddeno, liit nongitton neko dook. Abarik tugu kaal cik abunna, zuute zoz ci Tamutaddeno, nyak tuwenet zoze ci Tamutaddeno, irez ol, ize gunun kar zin niim pirnanet. ¹²Zuute zoz ci atuwe Yesu. Abunna ming aggami zoz ci baiz wa aave udut bali aanyi Tamutadden. Iyela inna tuwenet zoz ci Tamutaddeno kicinnet kiziyet ol cik meekek ke. ¹³Kiloti kicin Tamutadden wa anyik kaal dook ruget ko, kar bodok kicin Yesu Kiristo buk bali aduwak alaan Pontius Pilato tuwenet cinne ke, ¹⁴abunna ming azunne tilowinet cu zee kizzi rok zoz ci anganyi ol kobodak Manyinna Yesu Kiristo looc. ¹⁵Aanyik atin Tamutadden zoz neci kita itene ci agga enne, een zin Tamutadden wa edete kar kize baaloit, kar bodok kize alaan ci alat dook, een bodok Manyi tamutaddenet dook. ¹⁶Tamutadden do niko ci irong adai udut. Abak enne vooritene ci ataltali, illoj rok eet ci anime kuk ojonun, ngen eeti imma kicin nonno udut, illoj bodok atin ol cik acin nonno. Anyak enne komiz, kidingdanganit nonno udut. Anyik kutugu niko (Amin).

¹⁷Tilo ol wak eeggin botoro loota ko, gerza ming arik zinzetti kaal nek anyak nege ke. Abarik duwak nogo karttik zinzetti Tamutadden wa een botoroc aanyet kaal dook kar naga katalte baiz. ¹⁸Recanek nogo kutuguzzo kaal cik abunna kar bodok keeltta ol dook, anyik botoro kozollit kaal ki ol. ¹⁹Ming utuguzzo niko, ogon ki ming itang kaal kizeto jamiten, kar kaggac baiz wa een dede.

²⁰Timoteyo, zuute zoz bali aanyi Tamutadden ke. Ma edeconik zoz ci een darace ki dangonet ci uhu ol volong kize genyiz. ²¹Maije nunun ming iyakza ol unggak kanyait genyiz, utungtek abarik tuwenet zoz ci Tamutaddeno looc.

Kala Tamutadden kaanyung eezet.

Timoteyo 2

Waraga wa vurrto eherik Paulo Timoteyo

Zawinet

1 ¹Annit Paulo ci keheri waraga cu, keeni toniat ci Yesu Kiristo wa bali atahalai. Orongnya Tamutadden kar kuwahek ol ruget wa bali uduwa enne ize ne, kamuda atin ngati karumzene ki Yesu ke. ²Keherike waraga cu Timoteyo wa kirezi ko, utugu ki ngeranni tuwenta. Kaala Tamutadden Beetinna ki Manyinna Yesu Kiristo, kaanyi eezet ki detinet ki avvuzet yahe.

Irez Paulo Timoteyo

³Kanyik zany Tamutadden wa kaala zinine ci voori ki bali ming

Ecebjɛ Paulo zoze ci Kiristo (1:8)

ogon jijitigannik buk. Kaala gon Tamutadden tup kaal ngati kaadanin. ⁴Kaada gon uluwa bali aluwe ngati kengerone ke, kazi gon ne aanya woye bodok kurumto kar katalto oroot. ⁵Kaada tuwenet wanunne okkomi ki tuwenet wa yangtunne Loyiz ki tuwenet wa yatunne Yuniz, kaggawa niko aanyi inna buk tuwenet neci.

⁶Imma zin zoze necu, anyik ele kezezek ngati alinglinge zoze ci Tamutaddeno jurrum ki bali katadeki azzin kalaweki Manyi ke. ⁷Marrit Tamutadden irong aanyyet vongiz ci dalanzetinu,

aanyyet vongiz ci kokomne ki ci kirezone ki ci kazunne eletti.

⁸Ma zin anyike alyan kadayin ngati uwaheke ol zoz ci Manyonni, icima aggamnyi alyani ngatinani bali kecebine zoze ci kuwaheke kaviyak cik Yesu ol. Abarik nyak komiz ci aanyi Tamutadden ko, kar ijja kipirtta ngatode ngati kuwahek ol kaviyak cik abunna. ⁹Eelawet Tamutadden kar zin katahalait kizet ol ciginnek Alile, iróng ahalannet giye ci da abunna kogon naga, abarik idiman da Manyi eci abunnane enne ladun. Baling ngen ketehenye looci, inon Tamutadden kar atin kaanyyet eezet goole ci atin ittonakket Yesu Kiristo wa atahalai. ¹⁰Kar iyoko, iyeleit zin Tamutadden bunnat cinne ngati aanyyet Tirizoit cinna Yesu Kiristo, kar kommog daiz, kar kanyaha ruget wa aave udut, kamuda goole ci kazikne kaviyak cik abunna. ¹¹Atahala Tamutadden kize toniat ci Yesu kar kuwahek ol kaviyak cik abunna, kar bodok kize demezoit ci zoz neci. ¹²Iyoko aggidda ol zoze necu, iróng kanyai alyan, marrit ming katu Yesu wa atahalai. Kagga niko ming kazunne linglingon cinne bali aanya ke zee kikiya iiteni ci atin okko enne obodane.

¹³Ggam zozonnok balik een dede iziu ngatinani ke, nyak tuwenet ki rezinet ngati Yesu Kiristo. ¹⁴Zuute kaviyak cik abunna aanyi Vongizi ci Alile, wa abak ngatinna.

¹⁵Agga rit inna niko utungteyyan ol balik looce ci een zara Asiya ke looc, owoye ciko Vigilo ki Hermogine.

¹⁶Anyik Manyi kumuyuk ceez ci Onesivorasi, marrit baliye ozozikan, iróng enne anyak alyan zoze ci kecebine lagama ko. ¹⁷Baling okko enne arawa looc ci een Roma, orongnye zee bak arubanan. ¹⁸Anyik Manyi bai kamuyuk Onesivoras kar kuruba eezet ming okko Manyi Yesu obodak looc. Agga rit inna buk eelawa enne goolowe ci meekek looce ci een zara Evesos.

Niim nongitton ngati aggiddi ol zoze ci Yesu

2 ¹Inna, Timoteyo wa eeni ngeranni tuwenta, nyak komiz eezete ci aave ngati Yesu Kiristo, ²kar zozowa balik azii inna ngatinani ke, ngati aavtte bbaccaha cik meekek ke, aanyonik zozowa neke ol cik abunna kar atin nege kedemezzit ol ugge buk.

³Niim pirnanet kiwagon aciirenti ngati alinglinge zoz ci Yesu Kiristo. ⁴Iróng eeti ci ogon ki aciiroci alinglingek Yesu ko izzo linglingon ci aave do. Ogon enne linglingon neci jurum abunna ming atali Manyi. ⁵Ming ngen eeti ci avir kedeca vira, iróng ol amuci, anyike ol nonno gii ci ijare enne ol vurrtā ngati edeccai vira. ⁶Arume ol wak eevye oroot oowa ngati ngen kibbire mana ci ollu. ⁷Inon zoz ci kaduwaki ko, aanyi atin Manyi genyiz ci okko aggawe kaal dook.

⁸Inona Yesu Kiristo odohize, wa een ngerri Davide wa atahalai bali ingane Tamutadden nonno daiza. Een neko kaviyak cik abunna cigannik. ⁹Kapirna zoze ci kuwaheke ol kaviyak cik abunna ko. Kecebeje lagama kiwagon mujuli, irong zin zoz ci Tamutaddeno buk ecebeje. ¹⁰Iyoko zin, kinima nongitton dook zoze ci ol wak atahala Tamutadden, kar nege buk kurubta tirzenet ngati Yesu Kiristo, ki baiz wa azize aave udut. ¹¹Demzinet wa een dede icu, “Ming kadai ngati kazunne zoz ci Yesu, karuge atin ki nonno buk. ¹²Ming kanime nongitton cik aggiddet ol zoze cinne, kovvo atin kabal looc ki nonno. Ming kutuburret nonno, aburnnet atin enne agit buk. ¹³Ming irong naga katu nonno, abunna enne irong aburnnetta, eci irong enne amikzene ele cinne.”

Bunnat ci orong Tamutadden eeta kar kilinglinge

¹⁴Benek ol wak atuwe demzinet cu jurrum. Recanek nogo ngati azikne Manyi buk kar irong adangone zozonnok. Irong dangonet anyaha gii ci abunna, abarik egerzan ol nek azikne ke. ¹⁵Linglingozik Tamutadden jurrum, kar ize ducait cinne abunna, irong anyak alyan, kar kaggam zoz ci een dede jurrum.

¹⁶Ma iizo dangonet ci een liik, eci zoz neci eceba ol ootti kitiyyet tu goole ci Tamutaddeno. ¹⁷Ogon dangonet necinneng ke ki ngodoco ci abukbuwanek uzun. Eggin zin ol cik anyaha dangonet ci ogon ki iyoko ko, ciko Emaniyas ki Viletos. ¹⁸Utungget abarik zoz wa Tamutaddeno een dede, itiktte ol tu, kar kegerzanit tuwenet cinneng ngati edemzeke ol zoz ci azi ne, “Itingazzo baliye ol wak adaito daiza.” ¹⁹Imma ol

wak okkomi zoze ci Tamutaddeno kak, irong omoti. Eherye zoz neci azi ne, “Agga Manyi ol wak atu nonno.” Kar zin bodok kize ne, “Ming orong eeti kutu Yesu, abunna ming uungnek munyen looc.”

²⁰Imma ceze ci eet ci een itoiti wa addikire ko, anyak ijjo cik eggin dhab ki ziik wak ataltali, ki cik eggin keen ki cik eenyci todowaca. Adimanai

Ijjonnya cik adimanai zurtene ci een dhab ki keene ki todowai (2:21)

uggak kizeto cik riilik ovvo uggak anyak linglingon ci ommog gonoggi. ²¹Iyabzonikket zin kaala neko agita. Ming utungek eeti imma munyen looc, utugu enne ki gii ci azize agano ki linglingon. Aanyik ol kilili kar kilinglinge manyi ceez, aave kar kilinglinge linglingon ci abunna.

²²Tungek baiz ci logozzu looc. Tugu kaal cik abunna odohize, ki tuwenet Tamutadden ki rezinet ol, ki avvuzet yahe ki ol wak atu Manyi zinzetinne cik alali. ²³Ma izzo dango cik adangone ol darace, eci okko anyaha joore. ²⁴Gerza ming adango ducaiti ci Manyi ki ol, abarik abunna ming irke olle dook, eheronik ol, kar bodok kanyak zinin ci alali. ²⁵Abunna ming abariz ol wak adang nonno idic. Oboc atin Tamutadden uhu zinzetti ciggek, kar kutungtek munyen looc, kar kaggac zoz wa een dede. ²⁶Kar zin kilittet loryenit bali eceba nogo ootti kilinglingtozik nonno ke.

Ize ojonnte iinya cik obodane Yesu

3 ¹Imma iyoko, abunna zin ming aziknnu zoz cu jurrum: Ming izetto ojonnte iinya cik obodane Yesu, iinak atin kaala cik gerzek looc. ²Orong atin ol kaal dook kizeto ciggek, kar bodok kirezit orobiya, appik atin ol eletti, odom ol eletti oroot, ogon kaal cik gerzek ibatine, irong ol ngen ongoole beetiggek ki eetiggek. Irong anyik ol zany icima ongoole Tamutadden, abak baiz ci gerze. ³Irong irez ol, irong alalnek eet imma, anyak volong, irong anyak urutoit zoz, anyak motiz. Amarine zoz ci een dede. ⁴Ovolnge atin nege gonoggi, kar zin kutuguzzo kaal cik eeggin darace, odong eletti. Irez kaal cik lootu, abarik uunge Tamutadden. ⁵Ogon eletti ki cik eeggin ol cik Tamutaddeno, maje ngatu amikzene komiz ci Tamutaddeno baize cinneng. Ma orkoryyu ki ol cik ogon ki iyoko.

⁶Anyak olle neke ugge cik ovvo ceezine cik ngaai wak amuje ootti kar kimicce, aic munyena, kar koronggit kaal cik irez zinzetti ciggek. ⁷Edemez ol ngaai neke zoz ci abunna odohize, irong zin buk iizo ootti ciggek udut. ⁸Abure ol neko zoz ci Tamutaddeno ki bali ming abure ol cik eeggin zara Yanes ki Yambares zoz ci Musesi ke. Ulatte ootti ciggek, utuburet tuwenet wa een dede. ⁹Irong zin atin zoz cinneng okko uumuc. Agga atin ol dook aliyakzet cinneng ke ki bali ming agga ol zoz ciko Yanes ki Yambares.

Ilot Paulo Timoteyo

¹⁰Iyoko, Timoteyo, aggayyu demzinet cinanni oroot, gool ci kowowene ki ol, ki gii ci korongi anna baize cinanni, ki tuwenet

cinanni ci katuwe Tamutadden, ki zinin ci alali, ki gool ci kireze ol, ki baiz ci kanimne nongitton. ¹¹Agga bodok inna gidenet wa aggidda ol orge wa een Antiyok, ki Aikoniya ki Listra. Kinima gidenet neci kar Manyi keelawa nongittone neke dook. ¹²Dede, ming aanyik eeti zinin Tamutadden ngati Yesu Kiristo, abarik aggid atin ol nonno.

¹³Maije ol wak gerzek ki ol wak een volongnyok, gerza atin zoz cinneng oroot, ovolengek ol kar bodok ol kovolongttek nogo.

¹⁴Maije ngatunne Timoteyo, medak demzinet baliye jurrum, kar bil tuwenta jurrum, abunna ming agga ngene ci edemezin. ¹⁵Agga rit inna zoz ci Tamutaddeno baling ngen eeni idica. Aanyi zoz cinne genyiz ci atuwe Yesu Kiristo kar ruba baiz wa aave udut. ¹⁶Een zoz ci Tamutaddeno dook Vongiz ci Tamutaddeno, kar kedemezzit zoz wa een dede, ki tilowinet, ki dimaninet zoz ci abaci, ki tilowinet ci kabahe ngoolinte ci Tamutaddeno, ¹⁷kar zin eeti ci alinglingek Tamutadden kuruba arizet ci ogone kaal cik abunna.

4 ¹Kilaleki zare cik Tamutaddeno ki Yesu Kiristo wa atin okko apak lokiko cik ol wak ngen aruge ki wak adaito buk, eci okko enne abal looc kize alaan. Kajjinni ladun kar ²uwahek ol zoz ci Tamutaddeno. Uwahek ol zoz ci Tamutaddeno odohize, kar tugura ootti cik ollu, tilo ol ngati ogone kaal cik gerzek, kar gon zozek ol, demez nogo zinine ci voori. ³Akku iiteni ci irong ol ngen orong kiziyet demzinet ci abunna. Abarik aluta demeyak kizeto meele, oronggit kar kuduktak nogo kaal cik iizo iin ciggek. ⁴Ungnek abarik atin zoz wa een dede looc, kar zin koronggit kiziyet zoz ci irong een dede. ⁵Imma zin inna zuute ele cunne odohize. Niim piryanzet, lingling linglingon ci uwahek ol zoz ci Tamutaddeno.

⁶Imma iyoko, ikiya iiteni ci ovvo ol otodongnyan kize wawac. Ikiya iiteni ci kungneke baiz cu looc, kokko tamu-kenga. ⁷Kutugu gii ci abunna linglingonte ci Tamutaddeno. Kedeca linglingon bali orong Tamutadden kar kidimane nonno loota ngatu ke. Kuzute tuwenet zoze cinne oroot. ⁸Iyoko kere gii ci okko Tamutadden amucan, eci anna kelemi zoz cinne. Aanya atin Manyi iitene ci okko enne obodak looc, irong enne anyak munyen, etted atin lokiko labak. Irong zin atin Manyi amuca annit do, amuc ol dook wak irez nonno kar kerrec iiten ci okko enne obodane.

Orong Paulo Timoteyo kivon nonno

⁹⁻¹⁰Timoteyo, korongi ladun iija rok ngintu ataman. Marrit eeti ci een zara Demasi irez kaal cik lootu, utungeya looc, kar kimire kuk

looce ci een zara Teselonika. Okko Kerecenesi okko orge ci een zara Galatia, maije Tito okko orge ci een zara Dalamatiya. ¹¹Karumena iyoko ngatu ki Luka do niko. Ronga Marko kar zin orkortta buk, kar kilinglingoziyan. ¹²Kittona Ticikos kuk orge ci een Evesos. ¹³Ming ikiya, zohotaka ki ruum bali kungnei eet wa een zara Karpac wa orog ci een zara Toraz. Nyaha waraganya wagannik buk, ommogje waraganya wak eherye rucenne.

¹⁴Utuguweya bodok Alisanduru wa gon uurte ko kaal cik gerzek oroot. Aruk atin Manyi ngabolo cinanni do niko. ¹⁵Zuute ele cunne, eci enne adang zoz ci kuwaheka ol ko oroot.

¹⁶Imma itene bali kozozu lokiko ke, kozozu zoz cinanni do, odoteya ol dook annit looc, illoi eet ci eelanna zozu. Anyik Manyi kalalek nogo. ¹⁷Abarik wazin neci, uzuta Manyi kar zin kaanya komiz ci kuwaheke ol kaviyak ciginnek jurrum, kar ol wak irong een Youd dook kiziyet. Eelawa zin Yesu daiza. ¹⁸Kagga niko ming eelanna atin Manyi kaale wak gerzek dook zee, kar kuwuya ngati baalinet ci tamu-kenga. Abunna abarik ming kadingdingan nonno niko udut. Nonno nenen.

Iza Paulo ol dook

¹⁹Kiza ngaa ci Periskila ki mac wainne een Akuila ki ol wak tatug wa Onesivorasi dook. ²⁰Erahek eeti ci een zara Erastusi orge wa een Korintiya, kutungeya Tovimasi orog wa een Miletuc, omori. ²¹Abunna ladun ming akkunni ataman, ming ngen kikiya tagiz. Izayi ciko Ebulosi ki Pudenis ki Lainos ki Kaludio ki gotonogget wak atuwe dook. ²²Anyik Manyi kavvu baize icima vongize cunne, anyik Manyi kaanyi deten.

Tito

Waraga wa eherik Paulo Tito

Waraga wa eherik Paulo Tito

1 ¹Annit Paulo wa atahala Tamutadden kize ducait cinne kar zin bodok kize toniat wa Yesu Kiristo bali atahalai. Kittonnai kar kikiya kanyahak tuwenet ol wak engera Tamutadden, kar kedemez nogo kaggac zoz wa een dede kar kiyelek nogo goal ci abahe ngati ongoolinne Tamutadden. ²Anyike zoz ci een dede ko nogo komiz ki ruget ci aave udut, ci uduwa Tamutadden baling ngen kidiman looc ki tamu-keng, irong zin enne ovolongi. ³Iyellet zin Tamutadden eliya zoz necu kaggac kaviyahe waginne abunna, iitene ci orong enne. Kerecantteya zin naga ol dook. Kuwahek anna ol zoze ci ilotika Tamutadden Tirizoit cinna annita.

⁴Keheriki zin anna waraga necu inset Tito wa utugu ki ngeranni tuwente ci kozol ko.

Anyik Tamutadden wa een Beetinna ki Yesu Kiristo Tirizoit cinna kaanyi deten ki baiz yahe.

Linglingon wa Tito

⁵Kungneki baliye looc ci een Karet, abunna ming edecak linglingon bali ngen anna kedecak ke, kar bodok tahala nyakangnet orogjowe neke ki bali ming kaduwaki ke. ⁶Abunna eeti ci een nyakangan ming ogon kaal cik abunna. Abunna ming ode nonno ngaa tok niko. Abunna dooli ciginnek ming atu Yesu, kar bodok irong avir ootti. ⁷Abunna ming abak baiz ci emede eci enne een tuwayoit ci Tamutaddeno. Gerza ming idica zinin, gerza ming een bbakcoit, gerza ming een eet ci joorettu, gerza ming anyak zinin ci appwe orobiyai. ⁸Abarik, abunna ming irez

erenok, kar bodok katal kutugu kaal cik abunna, abunna ming anyak urutoit zosa, abunna ming ogon kaal cik een dede, anyik kabak baiz ci abunna alile. ⁹Abunna ming aggam enne kaviyak cik Yesu balik edemeze ol nonno ke; kar atin enne kitilo ol demzinte neci, bak iyela bacinnok cik ol wak abure demzinet neci.

Uduwa Paulo zoz ci linglingon ci nyakangnet wak ovolongi

¹⁰Anyak ol cik meekek ibbez demzinet wa een dede, edemez nege ol demzinet ci een darace kar kulutet ol. Een zoz necu dede ngati ollik Youdo wak orong ol kettetdit vicavicet kar kurubta tirzenet. ¹¹Ma anyike nyakangnet cik volongak ko kedemezzit ol cik Tamutaddeno, eci demzinte neci egerzannit ol cik meekek oroot irong ngen elemi zoz ci een dede. Orong demesyaha cik ogon niko orobiya cik ollu. ¹²Anyak baliye aritoit ci abak looce ci een zara Karet, uduwa zoz ci obod ki nogo, ize ne, “Een ol cik abak orge ci Kareti ko dook volongnyok; utuguzzo nege ki elegje, kar bodok kizeto gurwa ki elemnyuk.”

¹³Een zin zoz necu dede, tilo zin abarik inna nogo jurrum, kar zin kokommit tuwente cinneng. ¹⁴Abunna ming abiliz zoz ci azikne ngaridet wak Youdo, ki zoz ci aduwa ol wak utuburet zoz wa een dede. ¹⁵Caalette kaala dook paz ngati ol wak anyak zinzetti cik voorik. Majje ol wak gerzek baizi, irong bodok atuwe, azze gii imma ci caale to, eci zinzetti ciggek ki ootti dook ulalthe. ¹⁶Aduwak nyakanganetta nek volongak ol zoz ci azi ne kaggayya Tamutadden, majje abarik abure Tamutadden goole ci abahe nege. Ogon kaal cik gerzek.

Orong Paulo Tito kedemez ol zoz cu

2 ¹Tito, abunna zin ming edemzek ol demzinet wa een dede. ²Tilo ol wak macik addikire abunna ming anyak uruttok baizowe odohize, kar ol kotongoolthe nogo, kar kabaito baiz ci abunna. Abunna ming anyak tuwenet ci okkomi ki rezinet ol ki niimenet nongitton. ³Tilo bodok ngaai wak addikire buk kar kabaito baiz wa ngaai cik elemtta Tamutadden. Gerza ming omomot ol volonga, gerza ming een bbakcok. Abarik abunna ming edemez ol kaal cik abunna. ⁴Abunna ngaai wak addikire ko ming edemez ngaai wak kidik kar kirezit macuwa ciggek ki dooli, ⁵abunna ming kanyak uruttok baizowe, kabaito baiz ci Alile, kuzutte ceezi ciggek jurrum, kutuguzzo kaal cik abunna, kiziyet zoz

*Edemez ngaai cik addikire
ngaai cikidik (2:4)*

ci macuwa ciggek. Kar zin iróng atin anyahak dominet zoz ci Tamutaddeno.

⁶Imma goole neci ilotte ngaai wak addikire ngaai wak kidik niko ko, Tito, recanek logoz buk kar kanyait uruttok baizowe kaale cik ogon nege. ⁷Abunna innā buk ming ogoni kaal cik abunna kar ol kicinet gool ci abunna ngatunne. Abunna kaala nek ogoni ko ming iyela demzinet cunnong. ⁸Anyik demzinet cunne kubunna kar iróng ol ibbez zoz neci. Imma ol

wak orong kadangttin, adak alyani iróng amuda gii imma ci gerze kar kadangttet.

⁹Aanyik duccak wak alingling ceeza olinn kiziyet zoz ci ol wak eggin macigi ceezi kaale dook kar nege katalit. Gerze duccaḥa ming addilannek nogo zoz. ¹⁰Gerza bodok ming ogoroz kaal cik maciginnu. Abarik abunna ming ogon kaal cik een dede, kar ol keelemtta demzinet ci Tamutaddeno wa een Tirizoit cinna.

¹¹Marrit Tamutadden iyela deten ngati Yesu Kiristo kar kitiriz ol dook. ¹²Edemezzet detinet kar kutungget baiz ci gerze iróng Tamutadden elemi. Abunna kabak looce cu ngati kanyahe uruttok baizowe, kogon kaal cik abunna, kar bodok kaartek zinzetti Tamutadden. ¹³Kogon kaal neko niko ngati keerewe dingdingon ci obodane Tamutadden wa addikire ki Tirizoit cinna Yesu Kiristo. ¹⁴Aanyik enne ele cinne kize wawac, kar keelawet baccinowe, kar kidimannet kizet caale, kar zin kaanyyet kizet ol ciginnek, kar Kutuguz kaal cik abunna do niko.

¹⁵Iyoko zin, Tito, demezek zozzok neko ol wak atuwe. Dimannek nogo zozzok, anyik kutuguzzo kaal neko. Aanyai inna komiz ci ilotte ol zozzowe neko. Abunna ming ongoolinni ol dook.

Tugu kaal cik abunna

3 ¹Tilo ol wak atuwe abunna ming aziye zoz ci gaalau ki ddikiryyok waggék. Abunna ming aziye zoz, kar kutuguzzo kaal cik abunna odohize. ²Gerza ming ozoz eeti gerzet, abunna ming alit dango. Abarik, abunna ming egginnu ol cik gununnik, abunna ming irkennu olle dook.

³Keeggin baliye naga buk tarbale ki iyoko ol nek iróng atu zoz ci Yesu ko. Ol ugge cik atikket tu, kar kizeta ducçak cik kireza kaal cik orong eletti loryentak. Anyak baizi cinna teel ki meder. Kamartoyya ol, ovvo bodok ol amarinetta.

⁴Majje zin Tamutadden wa een Tirizoit cinna abunna enne kar gunun.

⁵Itirizzet enne agita,
zoze ci bunnat cinne
iróng een
kaale cik abunna
kutuguzzo naga.

Utunya Tamutadden munyen ciggac komize
ci Vongiz ci Alile.

Aanyet enne agit kurubta tiranet ci een jor
ki baiz ci ngen akane jor.

⁶Ittonait Tamutadden Yesu Kiristo
Tirizoit cinna
kar kaanyet Vongiz cinne.

⁷Itirizzet Yesu agit jurrum
detene cinne kommog kaal dook.
Aanyet gool ci elemanet Tamutadden
kar zoz ci kamuda naga atin
baize ci aave udut.

⁸Een zoz ci kaduwakkung ko dede. Korongi abunna ming odolnannu zozowe neko oroot, kar zin ol wak atu Tamutadden kuzutte zoz neci, kar kutuguzzo kaal cik abunna odohize. Abunna kaala neko dook eela ol dook.

⁹Abarik, ara ele ngati adangone ol zoz ci obod ki jijitiggac. Avvu reena olle cik adango zoze ci lotinnok cik Youdo. Een dangonet ci ogon niko ko darace, iróng karuba gii ci abunna to. ¹⁰Ming aave eeti ci ogon kaal cik anyaha ngeronet orgene cunnong, tilo nonno lak code icima lak rama buk. Imma ming emena iróng orong kizik, ma ngen edeconik nonno. ¹¹Abunna ming kagga ol cik ogon niko, utungtek zoz ci een dede looc. Ogon nege munyen bak aburnnek eletti ciggek nong.

Zozok wak edecak Paulo vurrtā

¹²Korongi kittonaki Artemas icima Ticikos rok inneta, ming uzucain, iija ataman, kar mudaka orog wa een Nikopolis, eci korongi kavvu

nginati kedeca tagiz. ¹³Eela eet ci een zara Zenac wagon alingling lokika ko, ki Apolo, tiriz nogo kaale cik erone. ¹⁴Anyik ol ciggac kedemezzit zoz ci linglingono, abunna ming edemezzek eletti zoz ci eelanne nege ol cik apirna.

¹⁵Izayi ol cik kaavtiya ngatu ko dook innetā. Iza ol wak atuwe irezet agit ko buk. Anyik deten ci Tamutaddenō kavvu ngatinnong dook.